

Katolički list

Zvonik

GOD. XXII. BR. 1 (243) Subotica, siječanj (januar) 2015. 150,00 din

Mediji, karikature, sloboda

Odjeci božićnog vremena

Godina posvećenog života

zkvh.org.rs

Svećenici čestitaju biskupu Ivanu imendan

Katedralni zborovi čestitali biskupu imendan

Božićni koncert u katedrali

Božić u crkvi sv. Roka u Subotici

Sudionici božićnog igrokaza u Maloj Bosni

Bog nije apsolutan!

O Božjoj relativnosti i komunikativnosti

Zamislite neku riječ. Ponavljajte ju naglas više puta. Što će se dogoditi: nakon određenog vremena ta će riječ izgubiti prvobitno značenje i postat će obesmišljena, štoviše, smiješna. Slične situacije događaju nam se u svakodnevnici. Rafalno ponavljanje jednih te istih pojmova i riječi, čak i uzvišenih poput ljubavi, tolerancije, slobode... dovodi do inflacije smisla istih. Postaju tek otrcane fraze kojima se pokriva sve i svašta.

Bog je relativno biće

Katkada u svojim predavanjima znam pitati slušatelje o značenju neke često korištene fraze. Vraćanje korijenu riječi, vraćanje je izvornom smislu, koje je puno puta daleko od žargonskog. Tako sam se jednom prilikom poigrao s riječju *relativan*, pitajući za njezino značenje. Dobio sam zanimljive odgovore: to je nešto što „može bit i ne mora“; „i bi i ne bi“; „mož“ kako ‘oćeš“, itd... No, što je pravo značenje? Relativan znači *odnosan* (od *lat. gl. referre* = od/nositi). Relacija ili odnos temeljna je karakteristika i konstitutivni element svake osobe, pa tako i božanske. Bog, jednako kao i čovjek, opstoji na način odnosa. Relacija prema drugim osobama čini me ljudskim bićem. Bog je relativan zato što je Trojstvo. Relacije konstituiraju božansku narav koja je savršeni odnos Oca, Sina i Duha Svetoga. *Od/nositi* znači uzmicati od sebe i praviti ustuk spram drugoga. Tu sliku božanskoga bića nosimo u sebi.

Suprotno tomu stoji riječ *apsolutan* (*lat. gl. ab/solvere* = od/riješiti). Apsolutist je odrješit, lišen predanja, uzmarka pred drugim, nepotreban relacije. Zato Bog nije apsolutan. Da jest, ne bi bio trojstven niti bi stvorio čovjeka. U konačnici, ne bi ni postojao. Grijeh nije ništa drugo nego namjerni prekid relacija, bilo prema Bogu, bilo prema čovjeku. Htjeti biti apsolutan stoji u korijenu svakoga grijeha.

Bog je komunikativno biće

Bog nema profil na fejsu ili twitteru, nema mail adresu niti mobilni telefon. U eri komunikacija, za današnjeg čovjeka to je gotovo nedopustivo. Važi li onda da je Bog komunikativan? Evo još jedne riječi koja je izgubila ljepotu izvornoga značenja. Kada sam pitao neke što to znači komunicirati, najčešći odgovori su bili: telefonirati, razgovarati, razmjenjivati informacije... Avaj! Latinska imenica *communio* znači *zajednica*. Komunicirati znači ulaziti u zajedništvo s drugima. Doslovno: *pri/općiti* se drugom, općiti s drugim. Ista latinska imenica se koristi za riječ pričest. *Pri/čest/iti* znači uzeti *čest* - udio u zajedništvu s Bogom, zapodjenuti s njim komunikaciju.

Komunicirati može samo onaj koji je relativan. Drugim riječima, odnos može ostvarivati samo onaj koji je potrebit drugoga, zajedništva. Jer je relativan, Bog je ujedno najkomunikativnije biće. Priopćava se ne putem društvenih mreža ili komunikacijskih uređaja, već u/po svome Sinu. Očovječenje Isusa Krista najveći je medijski (*hrv. posredovateljski*) istup Boga u svijetu, najrječitija (u početku bijaše Riječ!) komunikacija Stvoritelja sa stvorenjem. Komunikacija kao i relacija pretpostavlja odmak od vlastita ega i davanje prostora drugom i drugačijem.

Možda vam se ovih par misli čini s brda s dola, no htio sam da to bude uvod za temu kojoj smo posvetili u ovom broju *Zvonika*. Konstantno se tupi o slobodi medija, međutim, zaboravljaju se bitne pretpostavke o kojima smo sad govorili. Nasilje, agresija, nerazumijevanje posljedica su sebeapsolutiziranja, loše komunikacije koja ne daje prostora drugomu. Od Božje slike u nama stvorili smo karikaturu. Sloboda medijskoga govora moguća je samo u ispravno shvaćenoj relativnosti i komunikativnosti.

Vaš urednik

Iz sadržaja

Papina poruka

Urbi et orbi5

Tema broja:

Od karikature do torture,
od satire do satare6

Dani

biskupa Antunovića8

Reportaža:

Radio Marija prenosi
glas u svaku kuću24

Intervju:

Vjerski mediji nude
poruke, promišljanja,
sadržaje stalno aktualne ..28

Moralni kutak:

Boje li se katolički
bračni parovi posvojiti
dijete.....32

Mladi – naša tema:

Društvene mreže
– život bez njih42

Naši redovnici i redovnice

Sretna i ostvarena osoba
– s. Silvana Milan49

Mijenjati sebe – izazov ili „pobožna fraza“

Piše: Siniša Tumbas Loketić

Poštovani čitatelji dragog nam *Zvonika*!

Jedno dogledno vrijeme razmišljam o ovoj temi: mijenjati sebe! Imam dojam da toliko puno o tome govorimo, slušamo, čitamo, ipak, sve nekako ostaje „u zraku“. Mnogi svećenici svoje propovijedi posvećuju ovoj temi, sigurno smo do sada i na internetu o tome čitali razne članke, postoje i knjige o tome napisane, sve do jeftine psihološke literature koja na prvi pogled nudi savršeno rješenje odnosno način na koji možemo sebe promijeniti. Zar ne da u nama postoji nešto što nas neprestano „tjera“ nešto činiti na bolje, da radimo na sebi neku promjenu, jednostavno da budemo bolji ljudi, bolji kršćani? Razmišljam o tome kako zapravo mnogi od nas to žele, mole na tu nakanu, a opet, svaki dan prođe, a mi nismo mnogo postigli. Pitam se, zašto je to tako?! Netko će reći: „Ja sam dobar“; „Ja se trudim, činim dobro, dobar sam kršćanin, zašto bih mijenjao sebe“; poštujem takve izjave, i jako se radujem ako je netko u takvoj „fazi“ svoje vjere, svog vjerničkog života, da može tako nešto reći. Međutim, siguran sam da postoje i oni koji žele konačno nešto postići, promijeniti sebe na bolje. Bilo je nekoliko vjernika koji su mi postavljali pitanja što konkretno mogu učiniti, što moliti, ili ne moliti. Vjerujući da „znam“ rješenje, rekao sam da se odlazak na svetu misu podrazumijeva, zatim sveta ispovijed, pričest, redovita molitva u svome domu, djela milosrđa i još mnogo klasičnih kršćanskih svakodnevnih čina. Nakon svega toga, vjernici su ponovno dolazili s istim pitanjem i istim molbama. Što to nije u redu?! Sveta misa i sve ono što nam Crkva kaže da činimo, a promjene nema! Nisam mogao shvatiti u čemu je problem! Možda je problem u okruženju u kojem se nalazimo ili je nedostajalo iskrene želje da učinimo nešto po tom pitanju. Mnoga kolebanja tijekom vjerničkoga života tada čovjeka pritisnu i postanu opterećenje. Čuo sam od nekoliko ljudi da su u konačnici prestali dolaziti u crkvu, živjeti svoju vjeru, jer su na neki način ostali blokirani u svojoj svijesti osjećajući se nemoćnim pred jednom velikom činjenicom: *pred samim sobom*. Nisam se dao pokolebati i odlučio sam da ću pojačati svoje molitve, uporno zazivati Gospodina da mi dozove u pamet što se to događa i zašto je tako teško nešto konkretno učiniti na bolje u svom životu. Nije prošlo nešto mnogo vremena, vjerujem da sada mogu reći (sa svojim malim životnim iskustvom, još manjim iskustvom kao đakona)

da Gospodin ima jednu metodu pomoću koje nas vjernike, ili one koji na bilo koji način Gospodina prizivaju da im pomogne, odgaja da uvijek dođemo pripravi pred Njegovo lice, a samim tim i budemo zadovoljniji u našem životu. Gospodin nas uvijek vodi putovima života, rekao bih, da se malo „opečemo“. Pod tim pojmom mislim ne nešto jako negativno, jednostavno dopusti da se našim ljudskim nastojanjima borimo i trudimo, i kad polako nestane snage, dođemo do puta na kojem nema dalje. Nastavimo li tim putem, idemo u nepoznatom pravcu, možda i na trenutak zadovoljni, ipak sigurno ne sretni do kraja. Kad doživimo u svom radu i nastojanju, životu, da smo učinili nešto što nije onako kako nas uči Gospodin i Crkva, tada reagiramo onim nutarnjim kajanjem, bude nam žao što smo do toga došli. U ovome vidim našu promjenu na bolje! To je ono što Gospodin od nas traži! Da uvidimo da je on ovdje i da nas vodi! Da ne okrenemo oholu glavu i nastavimo onim putem za kojeg ne znamo ni sami točno kuda vodi. Kada dopustimo našoj nutrini i našoj savjesti da se kaje za nešto što smo loše činili, kada dopustimo Gospodinu da nas vodi putem kojim on želi, onda svaka pogreška i loš korak koji učinimo predstavlja „odgojnu smjernicu“ s kojom se Gospodin služi da nas dovede da pravih vrijednosti i ispravna shvaćanja vjerničkog života. Stoga, dopustimo Gospodinu da nas odgaja, nemojmo se zatvarati u sebe i okretati glavu od problema i životnih poteškoća. Sa svim onim što jedan dan sa sobom nosi povjerimo svu svoju nutrinu Gospodinu. Netko će možda reći da sve ovo previše „pobožno“ zvuči! Ne dajmo se zanijeti! Pokušajmo! Ako i pogriješimo, hrabro to priznajmo, te odlučimo ponovno krenuti u nove pobjede ali ovoga puta jači i hrabriji u vjeri! Zapamtimo da nas Gospodin vodi i odgaja i u našim pogreškama!

Papin nagovor uz blagoslov Urbi et orbi, Božić 2014.

Neka Božić donese nadu

Draga braćo i sestre, Isus, Sin Božji, Spasitelj svijeta, rodio se za nas. Rođen je u Betlehemu od Djevice, ispunivši tako drevna proročanstva. Djevica se zove Marija, njezin zaručnik Josip.

Oni su ponizni ljudi, puni nade u Božju dobrotu, koji prihvaćaju Isusa i prepoznaju ga. Duh Sveti je prosvijetlio betlehemske pastire, koji su pohrlili do špilje i poklonili se Djetetu. Kasnije je Duh vodio starce Šimuna i Anu, u jeruzalemskom hramu, i oni su prepoznali u Isusu Mesiju. „Ta vidješe oči moje“, uskliknuo je Šimun, „spasenje tvoje koje si pripremio pred licem svih naroda“ (Lk 2,30-31).

Da, braćo i sestre, Isus je spasenje za sve ljude i sve narode! Njega, Spasitelja svijeta, molim da pogleda našu braću i sestre u Iraku i Siriji, koji već predugo trpe posljedice sukoba koji se vodi i, zajedno s pripadnicima drugih etničkih i vjerskih skupina, izloženi su okrutnom progono. Neka Božić donese nadu njima, kao i brojnim raseljenim osobama, prognanicima i izbjeglicama, djeci, odraslima i starijim osobama, iz tih krajeva i iz čitavoga svijeta. Neka promijeni ravnodušnost u blizinu a odbacivanje u prihvaćanje, da bi svi koji sada pate mogli dobiti potrebnu humanitarnu pomoć da mogu preživjeti surovu zimu, vratiti se u svoje zemlje i živjeti dostojanstveno. Neka Gospodin otvori srca da vjeruju, i neka podari svoj mir čitavom Bliskom istoku, počevši od zemlje blagoslovljene njegovim rođenjem, podupirući napore onih koji se učinkovito zalažu za dijalog između Izraelaca i Palestinaca.

Isuse, Spasitelju svijeta, svrni svoj pogled na sve koji pate u Ukrajini i daj da njihova voljena zemlja nadiđe tenzije, pobijedi mržnju i nasilje te krene novi putem bratstva i pomirenja.

Kriste Spasitelju podari mir Nigeriji, gdje se sve nova krv proljeva i mnoge se nepravredno odvajaju od nji-

hovah najmilijih, drži kao taoce ili ubija. Zazivam mir i za ostale dijelove afričkog kontinenta. Tu mislim posebno na Libiju, Južni Sudan, Srednjoafričku Republiku i razne krajeve Demokratske Republike Kongo. Molim sve koji imaju političku odgovornost da se dijalogom zauzmu za prevladavanje suprotnosti i izgradnju trajnog bratskog suživota.

Isuse, spasi mnogobrojnu djecu koja su žrtve nasilja, trgovine ljudima ili su prisiljeni postati vojnicima. Udi-jeli utjehu obiteljima djece ubijenih u Pakistanu prošlog tjedna; djece, mnoge zlostavljanje djece. Utješi obitelji djece ubijene u Pakistanu prošloga tjedna. Budi blizu svima koji pate od bolesti, posebno žrtvama epidemije ebole, prije svega u Liberiji, Sierra Leoneu i Gvineji. Zahvaljujući od srca svima koji se hrabro posvećuju pomaganju bolesnima i članovima njihovih obitelji, još jednom upućujem hitan poziv da se osigura potrebna pomoć i lijekovi.

Djetešce Isuse, misao mi leti svoj djeci koju se danas ubija i zlostavlja, bilo onoj nerođenoj, lišenoj velikodušne ljubavi njihovih roditelja i pokopanoj u sebičnosti jedne kulture koja ne voli život; bilo djeci koja su iz-

bjegla zbog ratova i progona, koju se zlostavlja i izrabluje pred našim očima i uz naše tiho suučesništvo; kao i djeci masakriranoj u bombardiranjima, također ondje gdje se rodio sin Božji. I danas njihova nemoćna šutnja više pod mačem tolikih Heroda. Nad njihovom se krvlju nadvija sjena današnjih Heroda. Doista je mnogo suza koje se liju na ovaj Božić zajedno sa suzama Maloga Isusa.

Draga braćo i sestre, neka Duh Sveti danas prosvijetli naša srca, kako bismo prepoznali u Djetetu Isusu, rođenom u Betlehemu od Djevice Marije, spasenje kojeg Bog daruje svakome od nas, svakom muškarcu i ženi i svima narodima na zemlji. Neka se snaga Kristova, koja je sloboda i služenje, osjeti u mnogim srcima koja trpe ratove, progone i ropstva. Neka svojom krotkošću ta božanska snaga oduzme tvrdoću srca tolikim muškarcima i ženama uronjenim u svjetovnost i ravnodušnost, u globalizaciju ravnodušnosti. Neka njegova otкупiteljska snaga pretvori oružja u plugove, razaranje u kreativnost, mržnju u ljubav i nježnost. Tada ćemo moći radosno uskliknuti: *Vidješe oči naše tvoje spasenje.* /KTA/

Od karikature do torture, od satire do satare

Piše: *Dragan Muharem*

Karikatura, groteska, parodija, burleska, satira ili travestija od pamtlivijeka su prisutni načini relativiziranja stvarnosti. Čovjek je, između ostalog, opušteno biće – „homo relaxatus“ kojemu ponekad dozlogrde užtogljeni protokoli, uvriježenosti, pravila i dogmatiziranja. Karikatura oslobađa čovjeka životne strogoće i napetosti, relativizira umišljenost i oholost, rastače samoapsolutiziranje, ukazuje na drugu stranu medalje i tumači svijet u ključu odmak od nametnutih formi. Nije ni čudo da je u totalitarnim sustavima karikiranje vlasti bila strogo zabranjena djelatnost, plaćana često glavom. Karikiranje je smatrano kao nedopustivi vid slobode koji teži relativizirati (relaksirati) totalitarnu nedodirljivost. Što je strogoća ili tlaka veća, time je potreba za oduškom snažnija. Karikatura je društvenopolitički komentar koji ima korektivnu ulogu u društvu jer ukazuje na neki problem, na neku devijaciju ili društvenu nebulozu i pritom ismijava fenomen, odnosno kreatora društvenog iščašenja.

Satira je po definiciji književni oblik u kojemu se kritički ismijava pojedinca, skupinu, državu ili vlast. Iako su satiru izmislili Rimljani i iako su Rimljani poznati po vrlo bogatom vokabularu u prostotama i psovkama, u satiri nije bilo psovki i vulgarizama. Očito se do 21. stoljeća poremetio i osjećaj za mjeru u ismijavanju. Tko želi provjeriti, neka čita prijevode satira Quintusa Horatiusa. U njegovim satirama ismijavaju se raznoliki tipovi mana, a ne povijesne osobe; nakon stroge etičke dijagnoze redovito slijedi i opušteniji poučak o liječenju tih mana. Horacijeve su satire lišene izravne političke referencijalnosti i povišene agresivnosti. Satira se ne koristi vulgarnim rječnikom, ne koristi se opscenošću. U satiri se ismijavalo, ali ne i vrijeđalo nekoga. Karikiranje i satira imaju i svoj negativni vid, kada nisu više izraz slobode, šarmantni ukaz na nedostatke apsolutizirane stvarnosti nego tek neukusna provokacija, banaliziranje koje vodi nesnošljivosti te prilika za ismijavanje.

Heroji ili teroristi?

Tema karikatura je ponovno aktualna, nažalost zbog žalosnih događaja iz Francuske. Teroristički napad od strane islamističkih militantata na ured an-

tireligioznog francuskog satiričnog magazina *Charlie Hebdo* u Parizu 7. siječnja donio je široku osudu u svijetu. Tragično poginuli uposlenici lista za mnoge su heroji pali za slobodu govora. No, jesu li doista heroji? Naravno da je zločin u Francuskoj nešto gnusno, ali je li *Charlie Hebdo* ipak u više navrata prešao granicu ukusa? Granice ukusa određuju kvalitetnu tj. inteligentnu karikaturu od one koja to nije. Lako je nekoga uvrijediti u karikaturi na onaj najprimitivniji način. Karikature u *Charlie Hebdo*, koje se dotiču religiozne tematike, ne samo da su prevršile granicu dobrog ukusa, nego su najblaže rečeno odvratne. Slobodno bih se usudio reći da se radi o duhovnom terorizmu prema religioznim ljudima, a koje se olako pravda floskulom o „slobodi izražavanja“. Dok se karikature o „obojenima“ smatraju rasizmom, o židovima antisemitizmom, o LGBT populaciji homofobijom (znakovito, *Charlie* nikada nije karikirao LGBT populaciju!) – karikature o Islamu i kršćanima – slobodom govora (!?).

Uvredljive karikature i najgori oblik govora mržnje koji jedino ima za cilj isprovocirati i povrijediti one najsvetije vrijednosti i osjećaje religioznih ljudi – to je sadržaj pomoću kojeg je *Charlie Hebdo* postao poznat, ali nažalost odnedavno i još poznatiji. Preokrutno bi bilo reći da su dobili ono što su tražili, no da se ovakva tragedija realno mogla očekivati, to je sigurno. Stoga je vrlo opasno, nepromišljeno i vrlo štetno sada izražavati neku posebnu potporu magazinu *Charlie Hebdo*. Počast i tuga za nevino ubijenim ljudima – da, no potpora najgorem i najgnjusnijem obliku govora mržnje u ime slobode govora i slobode medija – nikako! Djelatnost magazina *Charlie Hebdo* nema nikakve veze s novinarstvom i slobodom izražavanja.

Silovanje slobodom

Čini mi se da u današnjoj borbi protiv terorizma i fundamentalizma leži jedna pogreška čiji bi se korijen mogao

izraziti onom Rousseauovom kako „čovjeka treba prisiliti da bude slobodan“. Ako samo analitički promotrimo citiranu rečenicu, već na prvu možemo uočiti da su riječi „prisila“ i „sloboda“ na neki način oprečne jedna drugoj pa stoga i rečenica pomalo podsjeća na oksimoron. Svi bismo se, vjerujem, bez problema složili da je sloboda (mišljenja, govora, tiska, udruživanja, od represije itd.) pozitivna vrednota čijem bismo ostvarenju kao čovječanstvo trebali težiti. Isto tako, vjerujem, rekli bismo i za istinu, za napredak ili za toleranciju. No, povijest nas uči da to ne može ići „prisilno“ kako je mislio Rousseau. Sjetimo se samo „slavne“ Francuske revolucije, koja je vođena prosvjetiteljskim načelima „slobode, bratstva i jednakosti“, a svoje je neistomišljenike bratski prisilila na slobodu pomoću krvoprolića. Ne samo neistomišljenike, nego i djecu revolucije.

Prije nekoliko dana već spomenuti *Charlie Hebdo* objavio je novo izdanje svoga magazina u kojem se protiv religijskog fundamentalizma i za slobodu govora (ponovno) bori podrugljivom karikaturom Muhameda, ali i prilično bezobraznim odgovorom na gestu solidarnosti koju je listu izrazio papa Franjo. Daje se zaključiti kako urednici časopisa žele odaslati poruku kako ih teroristički čin nije zaplašio i da će „na silu“ ostvariti slobodu govora kakvom je vide, koliko god to islamisti budu ili ne budu u stanju prihvatiti.

Opravdano je smatrati kako ovakva borba za slobodu tiska neće polučiti željeni uspjeh. Jednostavno, protiv fundamentalizma se ne bori nasiljem. Čak i ako bismo način na koji *Hebdo* shvaća slobodu govora smatrali autentičnim, povijest nas uči da one koji to ne shvaćaju ne možemo silom prosvijetliti. Ne samo da ih nećemo prosvijetliti, nego je vrlo vjerojatno da ćemo izazvati negativan efekt. Štoviše, apsolutizacijom jedne vrednote (slobode) na račun druge (ljubavi prema drugome i poštovanja prema njegovom mišljenju/vjeri) upadamo u ozbiljan paradoks. Nasilno na-

metanje određene vrednote lako se pretvori u drugu vrstu fundamentalizma. Stoga, ili nam je promijeniti metodu i težiti „istinovanju u ljubavi“ ili u ovom slučaju, slobodi tiska u poštovanju prema onome za koga smatramo da je u zabludi, ili nas ne treba iznenaditi ako ćemo sukob samo produbiti.

Kršćani između dvije vatre

Ustvrdih kako je ovaj nemili događaj bio tragični sukob dviju grupa terorista. Bio je to sukob dvaju svjetonazora, oba do srži fundamentalistička – svjetonazora utemeljenoga na razumu bez vjere i, s druge strane, svjetonazoru utemeljenom na vjeri bez razuma, na što je aludirao papa Benedikt XVI. u svom govoru u Regensburgu. Za sekularni svijet, pobijeni djelatnici magazina *Charlie Hebdo* su heroji. Za islamski svijet su to ubijeni napadači. Sekularni su branili slobodu govora, a muslimani čast poslanika Muhameda. Obje skupine se smatraju žrtvama povrijeđene slobode i časti. Znakovito je uočiti kako i jedni i drugi traže za sebe ono što drugima ne priznaju, a to se prelama preko leđa (uglavnom) kršćana. *Charlie Hebdo* je zapravo specijalizirao sprdnju kršćanskih svetinja. Karikature koje se tiču Islama, tek su sporadične. No, s druge strane, kao što je isto tako poznato, uza svu osudu Muhamedovih karikatura, novine u arapskim zemljama sasvim normalno i odvijeka bez ikakvih pozivanja „na vrijeđanje vjerskih osjećaja“ redovito objavljuju antikršćanske i antižidovske karikature i članke. Islam, u kojem uglavnom nema razlike između religije i politike, između sakralnog i svjetovnog, veliko je zgarište i stratište svega „drugacijeg“, napose uključujući kršćane. No osude niotkud, kao ni zaštitite.

Kako izvješćuju agencije, u prosvjedima započetim nakon terorističkog napada u Parizu, kada su muslimani izašli na ulice kako bi prosvjedovali protiv karikature objavljene u najnovijem broju francuskog satiričkog časopisa, ubijeno je (dosada) 10 ljudi, a njihova tijela uglavnom su pronađena u ruševinama spaljenih kršćanskih crkvi. Najveći prosvjedi dogodili su se u Nigeru, gdje su spaljene katoličke i protestantske crkve, prema nekim izvorima njih najmanje 45, kršćanski domovi su opljačkani. Spaljeni su i dućani i hoteli u vlasništvu kršćana. Najmanje 400 kršćana u više gradova potražilo je sklonište u vojnim objektima, bježeći pred gomilom koja je rušila sve pred sobom. U prosvjedima izazvanim karikaturama koje su nacrtali sekularisti iz

Charlie Hebdo ginu i stradaju ni više ni manje nego – kršćani!

Mediji – nekom majka, nekom maćeha

Više od milijun ljudi, među njima i svjetske vođe, izašli su na ulice Pariza kako bi prosvjedovali protiv terorizma nakon ubojstva 17 ljudi. Niti pas nije izašao na ulicu da bi prosvjedovao protiv terorizma u kojem su nigerijski teroristi iz Boko Harama ubili 2000 ljudi, uglavnom kršćana. Ovako je Jacek Dziedzina, kolumnist poljskog katoličkog tjednika *Gosc Niedzielny* započeo svoju kolumnu pod naslovom: Je suis Nigérian (Ja sam Nigerijac). U tekstu poljski novinar svraća pozornost na različiti tretman koji su dvije tragedije doživjele u medijima. „Naravno, teško je mjeriti tragičnost nekog događaja brojem žrtava. Svako ubojstvo je stravično. Ipak, možemo procijeniti reakciju medija na smrt. I dok se u Parizu iskrena sućut za žrtve napada mijesala s infantilnim kopiranjem slogana Je suis Charlie, u slučaju nigerijskih žrtava nije bilo akcije pod sloganom Je suis Nigérian“, napisao je Dziedzina.

Novinar je za one koji ne znaju naglasio kako se, dok su kamere i mikrofoni svih medija svijeta bile okrenute prema Parizu, u afričkoj državi događao nevjerovatan pokolj koji je imao razmjere genocida. Osim što je ubijeno oko 2000 ljudi, čitava naselja morala su bježati pred teroristima. Cijela situacija podsjeća na masakr i egzodus kršćana u Iraku i Siriji, piše Poljak, ali izostanak reakcija ostatka svijeta u ovom i prethodnim slučajevima vjerskih progona ne iznenađuje. „Lakše je nositi transparente u obranu tzv. „slobode govora“ i tzv. „zapadne civilizacije“, nego u obranu anonimnih kršćana.

Iako nam se po medijima na sve moguće načine pokušavaju utrapiti fotografije uplakanih ljudi koji drže papirice na kojima piše „Ja sam Charlie“

dobro bi bilo da razmislimo kako je moguće da nikoga nije interesiralo besramno ubijanje iračke, afganistanske, libijske, sirijske i palestinske djece dok je *Charlie Hebdo*, mali neovisni satirični list, u samo nekoliko sati postao moto slobodnog, demokratskog i pravičnog svijeta.

Noam Chomsky je jako lijepo objasnio da mediji sviraju glazbu koju im nametnu sponzori i vlasnici. Prije nekoliko dana u razmaku od samo nekoliko sati svi profesionalni mediji su počeli pisati iste stvari, objavljivati iste slike, svi su u glas počeli govoriti jedno te isto. Gotovo istovjetnu situaciju smo imali i za vrijeme napada na Ameriku, rijetki mediji su ostajali glas razuma, a još rjeđi su ukazivali na stvarnog krivca, krivca koji danas iskorištava *Charliea* kako bi nas jednom zauvijek pretvorio u zombije s kojima se jednostavno upravlja i od čijih sloboda nije ostalo ama baš ništa.

Karikatura karikature

Na kraju promišljanja vraćam se početku teksta o karikaturama i slobodi. Jedini istinski preduvjet stremljenju slobodi jest sposobnost biti slobodan čak i od slobode. To je paradoks kojeg je moguće razumjeti samo kroz križ – Krist je najslobodniji upravo na križu. Naučio nas je odreći se grčevitog i nervoznog zahtjeva za apsolutnom slobodom kako bi ponovno zadobio još veću slobodu, ali bez prisile. Načiniti odmak od vlastitog *Ja* kako bih se vratio sebi, to je jedini put u izgradnji istinskog bića. Francuski karikaturisti bi možda drugačije prošli da su znali napraviti odmak od karikiranja drugih a pritom izuzimajući sebe i svoja uvjerenja. Možda da su karikirali vlastite karikature, tko zna... Za tako nešto je potrebna veličina duha, poniznost i ljudskost. Iskren i duhom otvoren čovjek izvući će iz ovoga pouku. Onaj tko to ne može ili ne želi, naoštrit će olovku ili napuniti šaržer.

Dani biskupa Ivana Antunovića

Misa o 126. obljetnici smrti Ivana Antunovića

U Subotici su i ove godine, u organizaciji Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, održani Dani biskupa Ivana Antunovića, narodnog preporoditelja bačkih Hrvata. Dani su započeli u nedjelju, 11. siječnja svečanom sv. misom o 126. obljetnici smrti Ivana Antunovića.

Svetu misu je u katedrali-bazilici sv. Terezije predslavio je mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik i predsjednik Društva „Ivan Antunović“. On je pozdravljajući okupljene članove Društva i okupljene vjernike istaknuo da je Ivan Antunović bio čovjek velikog srca. On je razbuktao ljubav prema Crkvi, materinskom jeziku i narodu. I taj njegov pokret traje i danas. Mons. Beretić je također naglasio da je ta misa svojevrsni početak obilježavanja 200. obljetnice rođenja Ivana Antunovića, koja će posebno biti obilježena u mjesecu lipnju o njegovom rođendanu. Uz mons. Beretića misu su suslavili i svećenici mons. Andrija Anišić, dr. sc. Ivica Ivanković Radak, mr. sc. Mirko Štefković i Jozef Vogrinc. Na misi je pjevao katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem Miroslava Stantića.

Razgovor Društva „Ivan Antunović“

Tradicionalni „Razgovor“ Društva „Ivan Antunović“ održan je 16. siječnja u Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačko kolo“ u Subotici. Organizatori su ove godine potaknuti događanjima na izvanrednoj Sinodi biskupa, posvetili suvremenoj problematici braka i obitelji te je okvirna tema ovogodišnjeg Razgovora bila „Djeca iz rastavljenih brakova i obitelji: njihova opterećenja i njihovi brakovi i obitelji“, a predavač prof. dr. sc. Pero Aračić, profesor u miru i doskorašnji dekan Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Đakovu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Večer je započela recitacijom Ante Evetovića Miroljubna „Ivi Antunoviću“, koju je pročitala Elizabeta Ivanković. U uvodnim mislima, voditeljica programa, mr. sc. Jelena Zečević, podsjetila je na povijest „Razgovora“ koji se u organizaciji Društva „Ivan Antunović“ priređuje dvadeset treći put. Biskup Antunović često je naglašavao potrebu brige za svoj narod, njegov opstanak i razvitak. Odgoj djece Antunović smatra najvažnijim djelom svih roditelja. Toj tematici posvetio je puno prostora, s mnogim detaljima. U tom smislu i mi kršćani, kao dio društvene zbilje u kojoj živimo, na ovaj način, iako skromno, dajemo večeras svoj odgovorni doprinos promišljanju

na ovu temu, jer je ona važna ne samo za sadašnji trenutak, nego i za generacije koje dolaze. Razgovor je, kako je to do sada više puta isticano, zamišljen kao „trenutak istine“ hrvatske zajednice, rekla je Jelena. Zatim je gosta predavača i sve prisutne pozdravio predsjednik Društva, mons. Stjepan Beretić.

U uvodu u svoje predavanje prof. Aračić je podsjetio na riječi izvanredne Sinode biskupa koja je o toj problematici zaključila: *Kriza bračnog para destabilizira obitelj i može, kroz rastave i razvode, prouzročiti ozbiljne posljedice po odrasle, djecu i društvo, slabeći pojedinca i društvene veze.* U svom predavanju najprije je prikazao statističke podatke o broju rastava odnosno djece rastavljenih brakova u R. Hrvatskoj. Ti podaci su porazni i govore da se svaki 3,5 brak rastavlja a posljedica toga je podatak da je u periodu od 1970. do 2012. godine u R. Hrvatskoj bilo 210.000 rastavljenih brakova što znači da je rastavom bilo pogođeno čak 420.000 osoba – supružnika i da je svim zbivanjima oko rastave bilo pogođeno i 180.500 djece, što su svakako vrlo porazni i tužni podaci.

U drugom dijelu svoga predavanja predstavio je kako procesi rastave utječu na supružnike i djecu. Najprije je ukazao na štetnost tih procesa na zdravlje samih rastavljenih supružnika, ističući da je po statistici osim različitih psihički, duševnih i tjelesnih bolesti uočljiva i ranija smrtnost takvih supružnika. Zanimljivo je istraživanje prof. Aračića koje je proveo kroz 34 razgovora s rastavljenima, koje će objaviti i u posebnoj knjizi *Razgovori s rastavljenima* koji očituju duboku i dugu patnju rastavljenih. Zatim je prikazao utjecaj rastave na zdravlje djece i njihove međuljudske odnose istaknuvši da je proces rastave roditelja za djecu dug i bolan proces jer se *rastava ne događa u pravilu naprasito odjednom. I stoga se može reći da ni za jedan uzrast djece taj proces nije bezazlen i da ih pogađa traumatično, duboko i dugotrajno. Od osjećaja najčešće se spominju ljutnja, žalost, strah, osamljenost, osjećaj griješnosti, bijes i odbacivanje okoline,* naglasio je predavač. *Utjecaj rastave na sam koncept braka također je ogroman, rekao je prof. Aračić. Procesom rastave ugrožena je i pomalo nestaje ljubav, nestaje sigurnost i time se u njihovoj nutrini ruši bračno-obiteljski sustav. Odnos muškarca i žene u instituciji braka i obitelji više nije jasan. Ako nešto znaju o svojoj kršćanskoj vjeri, onda nastaju bremenita pitanja o vjernosti Bogu, koji traži nerazrješivu ženidbu i stabilnu obitelj,* istaknuo je predavač. U zaključnom dijelu drugog dijela svog predavanja prof. Aračić je postavio pitanje jesu li djeca pogođena rastavom roditelja sklonija rastavama kasnije u vlastitom braku? I odgovor na ovu tvrdnju, nažalost je potvrđan *premda nije moguće izričito tvrditi tu povezanost i u kojem je obimu, ali se čini da postoji veliki rizik da se lakše pribjegava rastavi kod onih koji dolaze iz konteksta rastavljenih roditelja,* zaključio je predavač. U trećem, završnom dijelu predavanja prof. Aračić je iznio rezultate istraživanja koji su rađeni pod njegovim vodstvom na temu „Kršćanski identitet i brak i obitelji“ a odnosilo se na one koji su u braku ili su u njemu bili. *Svaku obitelj treba prije svega saslušati s poštivanjem i ljubavlju i pratiti vodeći se Isusovim primjerom na susretu sa učenicima na putu za Emaus,* zaključio je predavač te dodao: *A papa Franjo u svojoj pobudnici „Evangelii gaudium“, br. 169, daje konkretne poticaje: „Crkva će svoje članove – svećenike, redovnike i vjernike laike – morati uesti u to umijeće praćenja drugoga kako bi svi naučili izuti svoje sandale pred svetim tлом drugoga. Ritam toga praćenja mora biti odmjeren i ohrabrujući, odražavajući našu bliskost i pogled pun poštivanja i suosjećanja, koji ujedno ozdravlja, oslobađa i potiče rast u kršćanskom životu.“*

Nakon predavanja desetak sudionika ovoga susreta uključilo se u razgovor s konkretnim svjedočenjima, prijedlozima i pitanjima glede same teme i problematike Razgovora. /A. A./

Pjesmom pozdravili rođenje Spasitelja

Pjevački zbor i tamburaški sastav KPZH „Šokadija“ iz Sonte izvedbom božićnih pjesama dočekali su vrijeme rođenja Spasitelja.

Po tradiciji, „Šokadinci“ su svoj božićni koncert održali u crkvi sv. Lovre u Sonti, pola sata prije polnočne svete mise koju je predslavio sončanski župnik vlč. **Josip Kujundžić**.

Ivan Andrašić

Betlehemsko svjetlo u crkvi sv. Lovre u Sonti

Betlehemsko svjetlo, nošeno u rukama načelnika **Zdenka Popovića** i dvojice članova Odreda izviđača „Stari hrast“ iz Osijeka, stiglo je 23. prosinca u crkvu sv. Lovre u Sonti.

Svjetlo je simbol Božića, a u Bibliji simbolizira dolazak Isusa, čijim rođenjem je bio obećan mir svim ljudima dobre volje. Paljenjem betlehemske svjetla mira ljudi se podsjećaju Isusove misije. Uz pratnju ministranata izviđače je do oltara doveo sončanski župnik vlč. **Josip Kujundžić**. Brojne vjernike pozdravio je i božićne blagdane im čestitao načelnik „Starog hrasta“. Ministranti i djeca župe Sonta izveli su prigodni recital, a pjevački zbor i tamburaški sastav „Šokadije“ mali koncert božićnih pjesama.

Ivan Andrašić

Božić u crkvi sv. Marije

Vjernici u crkvi sv. Marije u Subotici radosno su proslavili Božić za koji su se pripremali bdijenjem, misama zornicama, svetom ispovijedi, i kao što svake godine čine, organiziranjem prikupljanja novca za potrebite na području župe.

Na predvečerje nedjelje Gaudete 26 odraslih osoba primilo je sakramente kršćanske inicijacije. Njih šestero postali su tada članovi Crkve i rodili se iznova po krštenju. Djeca su se također žarko pripremala, čineći dobra djela, sudjelovanjem u misama zornicama i paleći svijeće na adventskom vijencu uz recitacije, a prigodnim recitacijama čestitali su i Materice i Oce. Aktivno su sudjelovali i u misi polnočki i na sam dan Božića. Od njih smo čuli redove psalma, recitali su i svirali na violini. Članovi župnoga zbora i orkestra „Csiperke“ zajedno s kantorom **Sándorom Tamásom** učinili su misu polnočku još svečanijom. Pastirsku igru ove godine priredili su vjernici koje je za uloge pripremala **s. Melánia Varga**, a tekst je pisala **s. Alix Baranyi**.

U našu crkvu je kao i svake godine dospjela poruka Božje ljubavi i mira kroz betlehemske plamen, zahvaljujući izviđačkom timu **Kosztolányi Dezső**, koji djeluju na našoj župi. Na badnju večer su nam izviđački zapovjednici **Tihomir Popov**, **Balázs Bartalos** i **Péter Kósa** donijeli plamen sa svijeće zapaljene u špilji Kristova rođenja u Betlehemu. Djecu su tijekom blagdane čekali i paketi za koje zahvaljujemo biskupijskom Caritasu i župniku **preč. Károlyu Szungyiju** koji su zajedničkom suradnjom pripremili djeci iznenađenje obdovavši ih. /**s. M. Hermína Kovács/**

Betlehem u Beregu

Svake godine za Božić vlč. Davor Kovačević, župnik župe sv. Mihovila, sa svojim župljanima napravi predivnu betlehemsku štalicu.

U Betlehem se tradicionalno na „polotnjici“, kako kažu Berežani, odnosno na polnočki, u jaslje položi mali Isus. Tako je bilo i za Božić 2014. na svetoj misi polnočki koju je predslavio župnik Davor.

Marin Katačić

Jubilarni 10. božićni koncert u Beregu

Tradicionalno, 10. put po redu UGH „Ante Jakšić“ i HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ Bački Breg, organizirali su 15. prosinca božićni koncert u crkvi sv. Mihovila u Bačkom Bregu.

Koncert je održan zahvaljujući potpori bereškog župnika župe sv. Mihovila vlč. Davora Kovačevića, mnogih obitelji

iz Berega i Koluta, a ove godine održavanje koncerta pomoglo je i Hrvatsko nacionalno vijeće iz Subotice. Svojom nazočnošću koncert su uzveličali djelatnici Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, predsjednik HNV-a **dr. Slaven Bačić** sa suradnicima, direktor NIU „Hvatska riječ“ **Ivan Karan**, predstavnici MZ Bački Breg, DVD Bački Breg i udruge žena „Brežanka“ Bački Breg. Na koncertu su bile i pjevačke skupine koje su *a capella* ili uz glazbenu pratnju pjevale tradicionalne i božićne pjesme iz svojega kraja. Osim pjevačke skupine HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ i djece

koja pohađaju predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u OŠ „Moša Pijade“ u Bačkom Bregu, a koje je pripremila za nastup učiteljica **Tamara Lerić**, na koncertu su nastupili i KUD „Seljačka Sloga“ iz Bogdanovaca iz Republike Hrvatske, SKUD „Izvor“ iz Stanišića, KUDH „Bodrog“ iz Bačkog Monoštora i VIS „Antunići“ iz Sombora. Gosti iz Hrvatske predvodili su pjevanje i na svetoj misi prije koncerta uz orguljsku pratnju studentice Akademije umjetnosti u Novom Sadu **Milice Lerić** iz Bačkog Brega. Posebnu pozornost privuklo je SKUD „Izvor“ iz Stanišića s pravoslavnim božićnim pjesmama i HKUD „Bodrog“ iz Monoštora s koledarskim pjesmama iz Dubrovnika.

Marin Katačić

Božić u Aleksandrovu

Posljednjeg dana prvog polugodišta vjeronaučnici OŠ „Sveti Sava“ u Subotici održali su božićnu priredbu. Prostor za priredbu je ustupio o. Gordan Uvalić u domu „Svetog Save“. Priredba je bila ekumenskog karaktera na kojoj su skupa nastupili vjeronaučnici obje vjerske nastave kao i zbor naše škole.

Osim učenika i uprave škole priredbi su nazočili o. Gordan Uvalić i župnik župe Marija Majka crkve **mons. Slavko Večerin**. Pred samu polnočku u župi Marija Majka Crkve vjeronaučnici su odigrali igrokaz „Ukrali su dijete Isusa“. Svojom glumom i neposrednošću na vrlo lijep način su prikazali kako smo Božić svi mi i da se on ne sastoji samo od gipsanih figura. Na završetku igrokaza **Marija Gabrić** je uz orguljsku pratnju **Marija Bonića** otpjevala pjesmu „Tiha noć“. Bila je to još jedna nevjerojatna noć koja je ostavila traga u svima nama uz poruku: Božić – to smo svi mi. /*Danica Mlinko*/

Kićenje borova u lemeškoj crkvi

Obvezu ovogodišnjeg kićenja borova u lemeškoj crkvi preuzeli su članovi HBKUD-a „Lemeš“ koji su na očice, u nedjelju 21. prosinca popodne poneseni duhom predstojećih blagdana, ispunjeni najljepšim emocijama, prenijeli iste kroz dekoraciju borova i tako uljepšali oltarski prostor za ponovno rođenje malenoga Isusa.

Nije Božić ukras niti lampice na boru ali doprinosi ozračju svečanosti i topline. Ove godine u crkvu su unesena četiri bora, darovi vjernika, od kojih dva dopiru do stropa uz veliki oltar a dva upola manja su postavljena uz bočne oltare. U isto vrijeme učenici osmog razreda s razrednikom i seoskim kantorom **Željkom Zelićem** postavili su prikaz Betlehema ispred žrtvenika. Dok su radili, učenici su razgovarali na temu Božića i među sobom se propitivali o naučenom na satovima vjeronauka. Kako bi ugođaj bio što potpuniji kantor je pratio ki-

ćenje na orguljama najljepšim božićnim skladbama pa su svi nazočni s oduševljenjem i poletom uzvratili pjesmom.

Željko Zelić

Lemeš: Misa zahvalnica za kraj godine

Svečanom svetom misom zahvalnicom na Svr' godine koju je 31. prosinca predslavio vlč. **Antal Egedi**, Lemešani su priveli kraju godinu iza nas i započeli novu.

Misno slavlje na orguljama je pratio mjesni kantor **Željko Zelić** da bi pred kraj svečano intonirajući i izvedeći Te Deum laudamus, kao nekada na dva službena jezika bogoslužja, zahvalili na svim milostima isprošenima po zago-

voru suspasiteljice, blažene Djevice Marije, seoske zaštitnice. Župnik je nakon homilije podsjetio na radove na crkvi i župnom stanu, a prvenstveno na skoro potpuno obnovljenu kapelu Gospe od milosrđa, što je i obilježilo godinu iza nas te je podnio izvješće o promjenama u maticama. Lemeška župa Rođenja blažene Djevice Marije u 2014. godini zabilježila je 44 ukopa, i to 16 muškaraca i 28 žena, od kojih samo 3 sa sakramentom. Kršteno je svega 13 djece, 6 dječaka i 7 djevojčica. Vjenčana su samo 4 para. Pričešćeno je 15 prvopričesnika, dok je 54 vjernika za protekle četiri godine primilo sakrament potvrde po rukama subotičkog biskupa **mons. Ivana Pénzesa**. Priprema za božićno razdoblje u adventu tekla je svaki

dan osim blagdana i nedjelje kroz mise zornice u 6,30 te veliku ispovijed 17. prosinca. Misna slavlja tijekom blagih dana Božića prikazana su u 10 sati svim danima kojima je obilježeno porođenje Isusovo. U ponedjeljak 5. siječnja na poslijepodnevnoj svetoj misi upriličen je blagoslov vode i kršten je zdenac s vodom kojom će se škropiti domovi prigodom blagoslova koji je u tijeku.

Željko Zelić

Božić u Baču

U župnoj crkvi sv. Pavla apostola u drevnom Baču svetu misu polnočku predslavio je vlč. **Josip Štefković**. Pod misom je pjevao župni pjevački zbor pod ravnanjem Marije Klecin. Za sviranje su se pobrinuli bački tamburaši pod ravnanjem kantora **Dražena Vukovića**.

Tako je bilo i na prvi dan Božića, što je u mnogome uzveličalo božićno slavlje. Za unutarnju dekoraciju crkve pobrinuli su se bački vjernici kojisu prikupili darove za cvijeće, a svojim su nesebičnim zalaganjem unijeli u crkvu četiri iznimno lijepe božićne jelke čija visina je oko deset metara. Ispred oltara su postavljene jaslice, a naokolo slama. Božićni ugođaj bio je potpun. Jelke su darovali bački vjernici, obitelj **Margetić** i obitelj **Krstić**, a dvije jelke su dar obitelji **Klinovski** iz Plavne. Crkva je ovog Božića bila lijepo popunjena kako

vjernicima tako i gostima. Na kraju misnih slavlja čestitku za Božić je izrekao župnik **Štefković**, a potom je podijelio i božićne darove najmlađima. /**Stjepan Fuks**/

Jubilarni, 25. koncert zbora „Sv. Cecilija“

Pjevači franjevačke crkve i zbora „Sv. Cecilija“, uz instrumentalnu pratnju i podršku starih prijatelja, Subotičkog tamburaškog orkestra, 22. prosinca priredili su 25. božićni koncert u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila arkandela u Subotici.

U punoj crkvi ljudi su došli potražiti malog Isusa u pjesmi i glazbi unatoč predblagdanskog „gužvi“ i pripremama koje treba napraviti u domovima. Pjesmama iz Bačke, Hrvatske, Dalmacije, Njemačke, Cithare octochorde, pjevači i svirači su približili Malog Isusa brojnoj publici. Solist **Franjo Vojnić Hajduk** pjevao je Chanabelov *Transeamus* a debitantica koncerta bila je **Ines Baić**, koja je pjesmom fra Josipa Pasarićeka „Betlehemska sveta noć“ također uljepšala božićni ugođaj. Božić je blagdan radosti, ljubavi i mira. Božićnom glazbom, osobito starim tradicijskim pjesmama iz naše bačke ravnice izražavamo ra-

dost što se po Isusovu rođenju očitovala dobrota Boga našega i njegova dobrota prema nama ljudima. Stara, svima nam poznata pjesma „Svim na zemlji mir veselje“ čula se kroz 25 godina i pjeva se svakog Božića, jer je Isus poslan s neba da nam donese taj čudesni mir toliko potreban srcima, obiteljima, narodima, cijelom svijetu. „O grešniče to promisli“ otvori srce i pusti malenog Isusa da obasja svojim božićnim sjajem svako srce i svaki dom. /**Marina Piuković**/

Božić s braćom grkokatolicima i pravoslavnima u Novom Sadu

Božićno bdijenje u grkokatoličkoj parohijalnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Novom Sadu 6. siječnja u 21 sat predslavio je apostolski egzarh za grkokatolike u Srbiji **Đuro Džudžar**, uz suslavlje o. **Julijana Raca**, novosadskog paroha, dr. **Romana Myza**, umirovljenog pa-

roha, kao i preč. **Roberta Erharda**, novosadskog dekana i župnika župe **Ime Marijino** i vlč. **Dominika Ralbovskog**, duhovnog pomoćnika u ovoj župi.

Nakon liturgije, u punoj parohijalnoj župnoj dvorani sv. Nikole nastavljeno je druženje i glazbeno čestitanje („koljodovanje“) koje je na gitari pratio **Jovgen Nađ**. Prvi dan Božića sveta liturgija s mirovanjem slavljena je u župnoj crkvi, a popodnevna, tradicionalno, za grkokatoličku zajednicu vjernika u obližnjoj Budisavi, dok je vladika **Đuro** predvodio božićnu liturgiju u župi Rođenja Presvete Bogorodice u rodnom Đurđevu. Grkokatolički vjernici cijelog Egzarhata u Srbiji blagdan Isusova rođenja svetkuju 7. siječnja, osim u katedralnoj župi sv. Nikole u Ruskom Krsturu, u kojoj je u uporabi gregorijanski kalendar.

Proslava Božića u pravoslavnoj sabornoj crkvi sv. Đorđa otpočela je 7. siječnja službom velikog povečerja i jutrenja. Euharistiju je predvodio episkop novosadski i bački **Irinej**, uz sasluženje njegovog novoizabranog vikara, episkopa jegarskog **Jeronima** i svećenika novosadske saborne crkve. U liturgiji i božićnom čestitanju su sudjelovala oba svećenika župe **Ime Marijino**, đakon vlč. **Siniša Tumbas Loketić** te umirovljeni župnik subotičke župe **Marija Majka Crkve** mons. **Andrija Koplivić**.

/Izvori: www.ruthenpress.info,
www.eparhija-backa.rs; Foto: Ruthenpress/

Zlatna krunica u župi Marija Majka Crkve

Tjeskobni trenuci vjerničkoga puka uvijek nas vode u Majčin zagrljaj. Strah, neizvjesnost ili možda samo želja za blizinom dovoljni su da se uputimo k Majci. Činimo to kao narod i kao pojedinci, u zajedničkoj molitvi u crkvama, obiteljima ili na putu, u automobilu, prije spavanja ili tijekom dana. Među najdraže pobožnosti vjerničkoga puka svakako se ubraja molitva krunice. Dobro je ako je urasla u nas kao sastavni dio našega

duhovnog života kao što je urasla u život zajednice župe **Marija Majka Crkve**.

Svake godine u siječnju se okupi stotinjak vjernika podijeljenih u više skupina koji se svaku večer okupljaju kod jedne od obitelji te skupa mole Zlatnu krunicu. Ova pobožnost započela je davne 1992. godine i živi u vjernicima i danas. S obzirom na to da se na molitvu okupljaju cijele obitelji, krunicu uvijek mole djeca tj. mlađi sudionici. Ovakav vid pobožnosti jača župnu zajednicu i vjeru u njoj. Pobožnost završava zajedničkom molitvom i svetom misom 1. veljače.

Aleksandra Miler

Božić u somborskom Karmelu

Svetom misom polnočkom, jedinom na mađarskom jeziku u gradu, koju je predslavio vikar župe Presvetog Trojstva vlč. Gábor Drobina, započelo je slavlje Božića u crkvi sv. Stjepana pri karmelićanskom samostanu u Somboru. U koncelebraciji je bio o. Stjepan Vidak, prior samostana.

Prije misne žrtve upriličena je dječja predstava o događajima oko Isusova rođenja, popraćena pjesmama dječjeg zbora župe Presvetoga Trojstva. Predstavu su osmislili vjeroučiteljica **Bernadett Tatai**, voditelj dječjeg zbora **Rafael Juhász** i vlč. Drobina. Misa polnočka na hrvatskom jeziku koju je predslavio je o. **Zlatko Žuvela**, a koncelebrirao prior Vidak, služena je nakon glazbenog programa koji je započeo u 21 sat, a kojega su osmislili obitelj **Malenić** i **Antunić** s mladim vjernicima Karmela. Na obje svete mise čitači su bili vjernici laici. Bili su prisutni ministranti i izvanredni djelatelj svete pričesti, **Nikola Knezi**, akolit, vršeci i druge službe.

Na sam dan Božića, 25. prosinca, misnu žrtvu na mađarskom jeziku prikazao je o. Stjepan Vidak a koncelebrirao je i propovijedao o. Zlatko Žuvela. Slavlje je uzveličala orguljašica **Valéria Utaši**, a pjevali su vjernici i zbora župe Presvetog Trojstva. U 10,30 sati proslavljena je euharistija na hrvatskom jeziku, gdje su uloge predslavitelja i koncelebranta

zamijenjene. Slavlje je na orguljama pratila **Marina Kovač**, a pjevali su mladi i ostali vjernici. Navečer u 17 sati bila je recitirana sveta misa na mađarskom jeziku prikazana od strane oca priora. Poslije obje svete mise uslijedilo je darivanje djece pa je tako podijeljeno više od 120 poklon paketića, dar slastičara **Stevana Janovića** iz Sombora.

U Karmelu nije bilo misa zornica kroz došašće niti cjelodnevno posebno organiziranih ispovijedi. Ovogodišnje borove, dva velika i jedan manji, darovali su vjernici a kićenje su preuzeli sakristan, kuharica i karmelićanski kandidati. Pripadnici trećeg reda pripomogli su novčanim priložima i namirnicama kao i mnogi drugi dobročinitelji. Neka Bog svima uzvratu stostruko i blagoslovi ih. /**Željko Zelić**/

Blagoslov radova na crkvi u Čantaviru

Crkva sv. Antuna Padovanskog u Čantaviru proteklih mjeseci bila je u središtu radova. Dom Gospod-

nji uljepšan je i oplemenjen obostranim zalaganjem vjernika i angažiranih majstora.

Postavljeni su novi satovi s prigodnim osvjetljenjem na tornjeve crkve koje je sponzoriralo Ministarstvo vanjskih poslova Republike Mađarske. Obnovljen je i križ ispred crkve zahvaljujući lokalnom kamenoklesaru **Robertu Curnoviću**,

te zamijenjena stakla na prozorima i vitražima sufinanciranjem Grada Subotice. Donacijom vjernika poradilo se i na zvonima kojih ima pet, najteže je 1000 kg a najmanje 50. Blagoslov obilatih radova i učinjenoga upriličen je 14. prosinca nakon svečane svete mise koju je predslavio vlč. **Róbert Utcai**, čantavirski župnik. Za vrijeme homilije poručio je da vjernici nikada ne trebaju gledati prema dolje nego uvijek prema gore, prema Kristu koji je na križu pokazao veliku, beskrajnu ljubav prema nama. Župa u Čantaviru je drevna i datira od 1781., od kada se vode matice. Stara crkva podignuta je 1815. a proširivana je 1900. godine. Sadašnja crkva je impozantna, dužine 56 m, širine 22 m, visina lađe 60 m i građena je u neoromanskom stilu. Blagoslovljena je 1929. godine.

Željko Zelić

Znanstvena debata o spolnom odgoju u školama

Fondacija „Danilo Kiš“ organizirala je 6. prosinca u Omladinskom klubu „Skladište“ znanstvenu debatu na temu zdravstvenog (spolnog) odgoja u školama.

Pilot-projekt ovog programa pokrenulo je Ministarstvo za omladinu i sport AP Vojvodine i on se provodi u 66 vojvo-

đanskih srednjih škola. To je bio povod debate u kojoj su sudjelovali **dr. Snežana Ukropina**, koautorica priručnika „Zdravstveno vaspitanje o reproduktivnom zdravlju“ te **mag. th. Dragan Muharem**, profesor dogmatske teologije na Teološko-katehetskom institutu u Subotici. Sudionici su se odmah na početku složili da je potreban zdravstveni/spolni odgoj u školama, pitanje je samo forme i načina na koji će se to provoditi. Dr. Ukropina je iznijela zabrinjavajuće podatke o neinformiranosti današnje mladeži po pitanju kontracepcije i spolno prenosivih bolesti te je istaknula važnost ovog projekta koji se već provodi u školama i donosi rezultate pokazujući da mladi sve više koriste kontracepciju. Mag. th. Muharem je ukazao na neke nedostatke navedenog projekta. Po njegovim riječima, taj nedostatak očituje se ponajprije u jednostranom pristupu koji se temelji isključivo na pružanju informacija bez vrijednosnog usmjerenja. *Nema vrijednosno neutralnog odgoja*, istaknuo je Muharem, te zamjerio isključivo medicinski vid izlaganja materije izuzet humanističkog pristupa. Uz nedostatke informacije po pitanju kontracepcije, gdje nije rečeno da nijedna metoda nije sigurna, izostaje naglasak i na vrijednosti braka i obitelji, izjednačavajući svaki oblik partnerskih zajednica te uvodeći spornu rodnu ideologiju. Istaknut je i nedostatak roditeljskog sudjelovanja u kreiranju programa, jer roditelji uopće nisu bili konzultirani. /Zv/

Obnova sakristije novosadske katedrale

Preuzimanjem župe Ime Marijino u Novom Sadu, župnik i dekan **Róbert Erhard** uvidio je potrebu za temeljnom obnovom sakristije. Kada su uvjeti to omogućili, radovi su započeli.

Tijekom radova trebalo je puno strpljenja pripremati se za svetu misu u uvjetima gdje se u svakom dijelu sakristije nešto radi i obnavlja. Nakon tri mjeseca rada i strpljenja radovi su završeni. U novoj i lijepoj sakristiji omogućeno je da se dostojanstvenije i sabranije može pripremiti za slavljenje Gospodina. Hvala svima koji su svojim darovima i molitvama pratili ove radove. Neka obnovljeni prostor sakristije bude na korist svima. /**Siniša Tumbas Loketić**/

Nastavljena obnova crkve u Stanišiću

Na crkvi posvećenj Imenu blažene Djevice Marije u Stanišiću koja dogođine obilježava 200 godina od kako je podignuta, nastavljani su radovi na restauraciji koji su započeli prije par godina kako bi se crkva zaštitila od daljnega propadanja.

Po predračunu za kompletnu obnovu je potrebno 16 milijuna dinara od kojih su ove godine osigurana tri milijuna i odlučeno da će se iskoristiti za obnovu tornja. Naime, učvrstit će se pozicija dotrajalog zvonika te obnoviti prozori na njemu koji su propali i oštećeni pa ne predstavljaju prepreku golu-hovima koji nesmetano prodiru i prljaju unutrašnjost. Pored navedenog, konstrukcija ugrožava sigurnost vjernika pa je sanacija hitno neophodna i u zadnji trenutak se

započelo s realizacijom. Ujedno će se obnoviti i sat za koji će se zauzeti poznati seoski urar **Kurta György**, dok su se mlađi vjernici obvezali da će preuzeti na sebe navijanje sata na svakih dvanaest sati. Novčana sredstva za obnovu su osigurana, i ovoga puta iz proračuna Pokrajine. Naime, crkva je 2009. dobila pet stotina tisuća dinara što je utrošeno na obnovu kripe koja se nalazi pod centralnim oltarom crkve, u kojoj je sahranjeno trinaest članova barunske obitelji Redl a koja je podigla crkvu, te 2011. uz potporu općine Sombor tristo tisuća dinara za osvjetljenje istih. Istaknuta članica zajednice **Etelka Pekter** zauzela se za obnovu i koordinira radovima uz svesrdnu pomoć svih vjernika. Napominje da ih je u Stanišiću oko šesto i da su svjesni svoje malobrojnosti ali unatoč tome mole za pomoć kod svih nadležnih institucija kako bi se divno zdanje doma Božjeg sačuvalo od devastacije te plamen vječnog svjetla ostao gorjeti u njemu još dugo.

Željko Zelić

Božić u Somboru

Na četvrtu nedjelju došašća u Somboru je već po tradiciji i ovoga puta održan Božićni koncert kao izraz zajedništva vjernika katolika našega grada.

Domaćin koncerta je HKUD „Vladimir Nazor“ uz veliko zalaganje pročelnice pjevačke sekcije **Vesne Čuvardić**. Na koncertu su nastupili župa Presvetog Trojstva, Karmelska zajednica i župa sv. Križa, te udruženje Nijemaca „Sant Gerhard“. Sudionici programa pozvali su publiku na slavljenje Božića kako bismo čovjeku bili brat, uklonili svaku moru, načiniili mjesta Bogu, izrazili radost darovima i pjevali s anđelima: nek se svijetom ori, svojim rođenjem Bog nas blagoslovi.

Pala je noć, pa je trebalo na počinak poč. **Ivana i Marko Lovrić** otpjevali su mu na koncu programa Bramsovu uspavanku.

Isus nas je učio da budemo kao djeca, da sanjamo. Tako je lijepo kada nam se snovi počinju ostvarivati. Možda ne danas, možda sutra. Djetinjstvo je puno snova. Važno je sanjati ono pravo i budno živjeti ono stvarno. Na Badnju večer, prije mise, volimo se sjetiti kako je to bilo kada se Isus rodio. Ono što Bog želi jest da se rodi čovjek! I Bog se rodio kao čovjek! I svako dijete treba postati čovjek. I svaki čovjek se treba pokloniti Bogu. Ako mi, odrasli, ne pratimo našu zvijezdu vodilju i kada nam je najveća tama, od koga će naša djeca naučiti gledati u zvijezde? ... I pokloniti se Bogu.

Zato je težište božićnog igrokaza bilo na mudracima koji traže smisao rađanja jedne zvijezde, vodilje. Glumili su učenci iz više škola s područja župe Presvetog Trojstva. Velika je čast biti mudrac, pastir, anđeo, ili što već. Ali najveća čast je biti mali Isus. Ove godine se iza imena Isus skrio mali **Filip Horvat**, pa je logično da mu je brat **Jovan** bio sv. Josip, a sv. Marija, **Ivana Vilim**. Mali župni zbor vodila je katehistica **Anđelka Gorjanac**. Božićnu čestitku otpjevali su Marko, Ivana i tata Darko Lovrić. Nakon mise koju je predvodio **preč. Josip Pekanović**, svako dijete koje se našlo u crkvi dobilo je slatki dar i još jedan: božićnu kuglu s anđelima. Dvije stotine kugli je pomogla napraviti obitelj **Vekonji**.

R. Mik

Program je pjesmom otvorio zbor HKUD-a „Vladimir nazor“ pod ravnanjem **prof. Terezije Zujić**. Potom su nastupili: obitelj **Antunić**, mješoviti zbor s dirigenticom **prof. Ivanom Butković**, **Nikoleta Malenić** na violini i **Danijel Hatnađ** na flauti, trio župe Presvetog Trojstva, zbor župe Presvetog Trojstva pod ravnanjem **vlč. Gabora Drobine**, te mali zbor župe Presvetog Trojstva. U recitalu na hrvatskom i njemačkom sudjelovali su **Luka Lučić**, **Anja Popović** i **Tanja Mraković**. Vezni tekst programa je napisala **Rozmari Mik**, a voditelji su bili **Bojana Jozić** i **Darko Lovrić**.

Pošto je mali Isus budno pratio i pažljivo slušao odjeke iz naših duša, sigurno se umorio. Oči su mu se već sklapale.

Božićno vrijeme u župi sv. Roka u Subotici

Bogat duhovni program obilježio je Božić u župi sv. Roka u Subotici na radost brojnih vjernika, koji je uključio pastirsku igru uoči polnoćke, dragi običaj „betlemara“ i rado viđene i slušane tamburaše Subotičkog tamburaškog orkestra.

Prije same mise, točno u ponoć, započela je Pastirska igra koju su izvela djeca i odrasli, napose pjevači pod ravnanjem **s. Silvane Milan** uz orguljsku pratnju **mr. Ervina Čelikovića**. Tekst, posvećen Godini posvećenog života pripremila je **Katarina Čeliković**, a djecu su uvježbali s. Silvana, vjeroučiteljica **Vesna** i vjeroučitelj **Silvester**. Na kraju pastirske igre pridružili su se anđelima i naši „betlemari“ noseći „Betlem“ s malim Isusom. Za sve potrebno za betlemare pobrinuo se **Ivan Piuković** a salašić s jasticama i ove godine nam je posudio **Grgo Piuković**. Svetu misu je predvodio župnik **Andrija Anišić**. Na ovoj misi osam odraslih osoba pristupilo je prvoj svetoj Pričesti. Misu su u suradnji prenosili Radio Marija i Radio Subotica.

Svečanu svetu misu u 9 sati predvodio je **mons. Marko Forgić**. Pjevači su pjevali uz pratnju Subotičkog tamburaškog orkestra pod ravnanjem **Stipana Jaramazovića**. **Marija Jaramazović** je otpjevala čestitku: Sretan ti Božić, narode moj. A na kraju dječje čestitke. Za poseban doživljaj pobrinule su se **Marina Piuković** i s. Silvana s našom djecom iz vrtića „Marija Petković – Sunčica“ i s djecom s vjeronauka... Podijeljeno je i 112 prigodnih paketića djeci u dvorištu. /A. A./

Proslavljen Božić u Srijemskoj Mitrovici

U božićnoj noći, u ispunjenoj srijemskomitrovačkoj katedrali sv. Dimitrija, đakona i mučenika, slavljena je sveta misa polnoćka, koju je predslavio mons. Đuro Gašparović, biskup srijemski. Suslavili su župnik župe sv. Dimitrija mons. Eduard Španović prelat, župni vikar vlč. Željko Štimac te župnik iz Lačarka i pastoralni suradnik u Srijemskoj Mitrovici vlč. Mario Paradžik.

U svojoj homiliji biskup se riječima pozdrava obratio svima okupljenima, svećenicima i časnim sestrama, predstavnicima SPC-a te okupljenom vjernom puku. Tumačeći tajnu božićne noći biskup je poručio da nema za čovjeka većeg i ljepšeg dara koji mu je Bog mogao dati nego da i sam postane čovjekom. *U tom Božjem postupku jasno se iščitava ljubav koju Bog ima prema nama. Zato u ovoj noći nema mjesta mržnji, sukobu, tuzi i suzama, jer ova noć poziva nas da budemo radosni i otvoreni svakom daru koji nam Bog daruje, a na poseban način daru koji primamo u ovoj svetoj noći. Stoga budimo radosni*, poručio je biskup Gašparović. Svečano je bilo i na sam blagdan Božića, na misi koju je predslavio biskup Đuro Gašparović uz suslavljenje domaćeg župnika mons. Eduarda Španovića. Na svečanom misnom slavlju okupio se veliki broj vjernika te

predstavnicima gradskih vlasti na čelu sa **Srđanom Kozlićem**, zamjenikom gradonačelnika. /**Mario Paradžik**/

Božićni koncert u Petrovaradinu

Na tradicionalnom božićnom koncertu Srijemske biskupije koji je održan na svetkovinu Bogojavljenja, 6. siječnja 2015. godine u crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu, srijemski biskup Đuro Gašparović zaželio je svima sretan Božić i blagoslovljenu novu

2015. godinu i svim vjernicima koji slave Božić po julijanskom kalendaru.

Srijemska biskupija organizirala je ovaj susret pod nazivom „Božićne pjesme i običaji u Srijemu“ na kojem su sudionici koncerta slušateljima pružili bogat i stilski raznolik sadržaj. Sudjelovali su pjevači, svirači, orguljaši, zborovi i recitatori, koji su se predstavili igrokazima i božićnim pjesmama i običajima glasom onih koji prenose baštinu svojih predaka uz brojne napjeve; pjesme i skladbe

bile tradicionalnih narodnih obrada, ali i poznatih skladatelja. Sudjelovale su župe Srijemski Karlovci, Petrovaradin, Surčin, Šid, Sot, Morović, Gibarac, Kukujevcima, te HKPD „Jelačić“ iz Petrovaradina s tamburaškim orkestrom pod ravnanjem **Stevana Moše** i mješovitim zborom pod ravnanjem **prof. Vesne Kesić Krsmanović** i VIS Tekije iz Petrovaradina. Izvođači su bili djeca, mladi, odrasli i stari, koji su duhovno obogatili posjetitelje. Program je prenosila Radio Marija. Završetak susreta protekao je u zajedništvu razgovora i veselja uz prigodni domjenak u prostorijama Biskupskog ordinarijata i Centra za mlade Srijema. /**Tomislav Mađarević**/

Irig: Priprema za Božić i za dane nove godine

Na dan božićne ispovijedi u iriškoj župi, 16. prosinca, slavljena je sveta misa s naglaskom: *da nas advent želi podsjetiti i da se ne možemo sami osloboditi od krivnje grijeha, nego nam je potrebno milosrdno praštajuće obećanje Božje, i da ima Isusa koji ljudima donosi radosnu poruku. Tko ovo prihvati i u njega se pouzdaje, za svoj život dobiva novu perspektivu*, poručio je župnik **Blaž Zmaić**. Župnik je 17. prosinca pomagao ispovijedati u Nikincima, gdje je s vjernicima slavio svetu misu za pokojne **Barbaru** i **Adama Kiša** naglašavajući kako *dani došašća traže odluke, te da iskoristimo ovo vrijeme da se ponovno usmjerimo po volji Božjoj i dadnemo pozvati na njegov put, koji nas vodi životu*. U četvrtak, 18. prosinca nazočio je odjeljenskoj sjednici OŠ u Vrdniku. Četvrtu nedjelju došašća, 21. prosinca slavimo u Irigu i Vrdniku s porukom: *Bog ne prestaje nikad iznenađivati čovjeka, a advent je ponuda*. Župnik je 22. prosinca sudjelovao na sjednici nastavničkoga vijeća u OŠ Irigu i Vrdniku. Badnja večer proslavljena je i u Dobrodolu i Šatrincima, a božićna polnoćna sveta misa slavljena je u Irigu s vjernicima triju naših filijala, triju vjeroispovijesti i s dragim gostima: **M. Vasinom**, **D. Dragičevićem**, predsjednikom MZ Vrdnik i **o. Slavkom**, pravoslavnim parohom u Irigu (posljednji put s nama jer odlazi u mirovinu). Na spomendan sv. Stjepana slavimo misu u tri naša mjesta s pozivom: *Gledajući dijete u jaslama, moramo shvatiti koja je naša vrijednost pred Bogom*. Blagdan sv. Obitelji, 28. prosinca, proslavljen je svetom misom u Irigu i Vrdniku s porukom: *Čovjek se može očovječiti samo u zajednici obitelji i naroda. Božja je volja da se svako ljudsko zajedništvo oblikuje po uzoru na obitelj. Bog želi život, ljubav i naše ispunjenje da smo ljudi, čovjek; zato je Bog postao dijete, koje je plod susreta čovjeka i žene a obitelj je temeljna i životna sta-*

nica ljudskoga društva, naglasio je župnik Blaž. U ponedjeljak, 29. prosinca, župnik je kao vjeroučitelj nazočio sjednici odjeljenskog vijeća SŠ u Irigu. Dana 30. prosinca uz dva pravoslavna iriška svećenika nazočio je zemaljskom oprostaju od **Milana Kjurine**, pravoslavne vjere. Zadnjega dana stare godine, 31. prosinca, pokopan je **Stevan Varga** (78), a navečer istoga dana slavljena je misa zahvalnica za proteklu godinu. Prvog dana u novoj godini, svete mise slavljene su u Irigu i Vrdniku s tvrdnjom župnika: *Život treba blagoslov – Bog ide s nama*, a poslijepodne smo se u Vrdniku zauvijek oprostili od **Ane Tomić** (74), rkt. Sutradan 2. siječnja, sveta misa slavljena je u Dobrodolu uz blagoslov nove vode i domova. Slavlje je nastavljeno u Šatrincima da bi 4. siječnja u II. nedjelju po Božiću slavili mise u Irigu i Šatrincima uz blagoslov vode i nastavak blagoslova naših obitelji. Razmišljali smo o *božanskoj umjetnosti života. Bog je svjetlo – riječ – život*, ustvrdio je župnik. U ponedjeljak je župnik otišao u Stare Perkovce (RH) da bi uz domaćeg župnika vlč. **Nikicu Mihaljevića** nazočio ukopu **Antuna Birtića** (84), oca svoje snahe **Ankice Zmaić**, načelnice u Vrpolu, uz homiliju i prigodnu riječ zahvale i oprostaja. Uz svetkovinom Bogojavljenja 6. siječnja slijedio je blagoslov vode i obitelji u Irigu uz poziv da po primjeru triju kralja učinimo svijet boljim! *Mi smo tražitelji Boga – tražitelji svjetla. Ponekada Bog dolazi drugačije nego mi mislimo*, rekao je župnik. Istoga dana u Petrovaradinu župnik je nazočio božićnom koncertu i običajima u Srijemu. Blagoslov obitelji trajao je sve do nedjelje blagdana Krštenja Gospodinovog, 11. siječnja, kada su slavljene svete mise u Irigu i Vrdniku uz blagoslov vode i obitelji i razmišljanje o tri popratne pojave krštenja: nebo-duh-glas. Istoga dana smo se oprostili od **Nade Babnik** (86), svjedokinje majčinstva i služenja, odricanja i žrtvovanja, kršćanske vjere i smisla života. *Majke su naše nebo, naš duh i naš glas, most između Boga i djece, između neba i zemlje*, bile su riječi kojima se župnik oprostio od ove vjernice.

f. f.

Božić u Srijemskim Karlovcima

U božićnoj noći, u ispunjenoj srijemskokarlovačkoj crkvi Presvetog Trojstva, slavljena je sveta misa polnoćka koju je predslavio župnik vlč. **Marko Lončar**. On je pozdravio sve prisutne vjernike u crkvi i ispred nje, među kojima i mnogobrojne goste pravoslavne vjere.

Župnik se obratio okupljenom vjernom puku izražavajući svoje zadovoljstvo i radost zbog ove svete noći, ali i zbog svih njih koji su došli na pravi kršćanski način proslaviti rođenje našega Spasitelja. Svečano je bilo u srijemskokarlovačkoj crkvi Presvetog Trojstva i na sam blagdan Božića, na misi koju je također predslavio župnik Lončar. Na svečanom misnom slavlju okupio se veliki broj vjernika. Uz čestitke okupljenim vjernicima župnik je poručio da je Božić veliki blagdan, tako radosno očekivan. Spominjući se čitanja današnjeg evanđelja, po kome je Božja

riječ nagovijestila dolazak Božjega sina s nebesa i na današnji dan proslavila dolazak Isusa među svoje, župnik je poželio da nas ispravi, da nas izliječi i podigne nam životnu volju te podari radost svome narodu. Župnik je nazočnima poručio da svoj ograničen um trebamo dati na raspolaganje Bogu koji je stvorio nebu i zemlju. U tom smislu svima je poželio sretan Božić. /**Tomislav Mađarević**/

Priredio: *Dragan Muharem*

Papa Franjo putuje u Šri Lanku i na Filipine

Putovanje pape Franje u Šri Lanku i Filipine od 12. do 19. siječnja njegovo je sedmo apostolsko putovanje, i drugo u Aziju, nakon putovanja u Koreju, na kojemu je bio prošloga ljeta.

To putovanje, na koje je papa Franjo pošao tragom svojih prethodnika Pavla VI. i sv. Ivana Pavla II., koji su također pohodili te dvije zemlje, još je jedan primjer Papine pozornosti prema Aziji. Što se tiče Filipina, filipinski biskupi uporno su tražili Papu, kao utjehu nakon snažnoga tajfuna koji je prije godinu dana pogodio tu zemlju, i prouzročio neizmjernu štetu s više tisuća poginulih, 15 milijuna ljudi obuhvaćenih razornim tajfunom, i 500.000 uništenih kuća. Sve je to, naravno, dovelo do želje za Papinom nazočnošću kao utjehom za izmučeni narod.

Za Šri Lanku, želja je bila da Papa bude nazočan na kanonizaciji o. Josea Vaza, te kao prinos Svetoga Oca u pomirenju zemlje. U toj se zemlji papa Franjo zadržao puna dva dana, 13. i 14. siječnja. Među najvažnijim trenucima toga pohoda jest međureligijski susret u Colombu, u zemlji u kojoj 70% stanovništva čine budisti, između 12 i 13% su hinduisti, 10% čine muslimani, a 7% su kršćani, većinom katolici.

U srijedu 14. siječnja održana je misa s kanonizacijom o. Josea Vaza, redovnika oratorijanca koji je živio na prijelazu između 17. i 18. stoljeća, a snažno je pridonio evangelizaciji Šri Lanke. Blaženim ga je točno prije 20 godina proglasio Ivan Pavao II. Toga je dana bila održana i molitva u Svetištu Naše Gospe od Ružarija u mjestu Madhu, najposjećenijem u zemlji, koje se nalazi na sjeveru zemlje, s većinskim tamilskim stanovništvom. U toj je prigodi važna Papina nazočnost zbog današnjega stanja u Šri Lanki, odnosno zbog pomirenja nakon strašnoga 30-godišnjeg razdoblja unutarnjega sukoba koje je završilo oko 2009. godine.

U četvrtak 15. siječnja Papa je došao na Filipine, u zemlju koja se priprema za obilježavanje 500. obljetnice evangelizacije, koja će se održati 2021. godine. U petak 16. siječnja, među raznim susretima koji su bili održani u Manili, istaknut je susret s obiteljima, središnjom stvarnošću Filipina, te najveće azijske zemlje s katoličkom većinom.

Sveti Otac pohodio je i područja pogođena tajfunom Haiyan, a u subotu 17. siječnja slavio je misu u mjestu Tacloban. U mjestu Palo objedovao je s nekolicinom preživjelih, te blagoslovio centar za siromašne nazvan po njemu „Centar papa Franjo“, koji je izgrađen prinosima Papinskoga vijeća Cor Unum. U nedjelju 18. siječnja, u glavnom je filipinskom gradu održan susret s lokalnim vjerskim vođama, s mladima, te misa na dan „svetoga Nine“. U ponedjeljak 19. siječnja, Sveti Otac se vratio u Vatikan, a na tom je putu, među ostalim zemljama, preletio i Kinu. /RV, IKA/

Čestitka predsjednika HBK novoizabranoj predsjednici Republike Hrvatske

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je čestitku novoizabranoj predsjednici Republike Hrvatske Kolindi Grabar-Kitarović sljedećeg sadržaja:

„Poštovana novoizabrana predsjednice Republike Hrvatske, u ime Hrvatske biskupske konferencije i vjernika Katoličke Crkve u našoj domovini čestitam Vam na izboru za predsjednicu Republike Hrvatske.

Služba predsjednice Republike Hrvatske, na koju ste izabrani voljom većine hrvatskih građana, uključuje iznimnu čast i veliku odgovornost. Birači su Vam iskazali povjerenje da ste postali prvom predsjednicom Lijepe Naše koju nam je darovao višnji Bog. To je osobita čast koju su Vam iskazali građani naše Domovine kao i svi koji žive i rade izvan njezinih granica, diljem svijeta. No, biti predsjednicom Republike Hrvatske velika je i odgovornost. Naša se zemlja, naime, nalazi pred brojnim izazovima koji traže hrabro vodstvo i mudre i razborite odluke na dobro i boljitak svih njezinih stanovnika.

Vi ćete ovih dana primiti brojne čestitke, želje i prijedloge. Budući da ste javno očitovali da Vam vjera puno znači u životu, te da ste ponosni na svoje roditelje, rodbinu i kraj u kojem ste nikli, kao i na hrvatsku kulturu kojoj pripadate, usudujem se poželjeti Vam ono što je mladi kralj Salomon tražio u susretu s Gospodinom. On je, naime, na upit što želi odgovorio: „Podaj svome sluzi pronicavo srce da može suditi tvom narodu i razlikovati dobro od zla“ (1 Kr 3,9). Pisac knjige Kraljeva veli kako se Bogu svidjelo što je Salomon tražio pa mu je rekao da će mu dati „srce mudro i razumno kakvo nije imao nitko prije njega“, te ako bude „išao stopama Gospodnjim, umnožit će njegove dane“ (isto 3, 13-14).

U svom obraćanju nakon objave rezultata izrazili ste nakanu i želju raditi na promicanju sloge i zajedništva u zemlji i inozemstvu, kao i širenju ozračja nade, optimizma, uzajamnog povjerenja i solidarnosti među ljudima. Vi ćete kao predsjednica imati velike mogućnosti, sukladno svojim ovlastima, davati doprinos i poticaje u osnaživanju općega dobra i promicanju temeljnih vrijednosti na kojima počiva svako zdravo i napredno društvo kao što su poštivanje dostojanstva svake ljudske osobe, od rođenja do naravne smrti, promicanje i zaštita braka i obitelji. Neka Vam Gospodin kao i Salomonu udijeli ‘mudro i pronicavo srce’ u ostvarivanju stvaralaštva, solidarnosti i supsidijarnosti u svim segmentima društva.

Vaša nastojanja oko općega dobra pojedinca i skupina vjernici će sa svojim pastirima pratiti i podupirati svojim molitvama. Neka Vas u svim državičkim poslovima na dobro svih hrvatskih ljudi prati zagovor sv. Josipa, zaštitnika Hrvatske, blaženoga Alojzija Stepinca i svih hrvatskih svetaca i blaženika te zagovor naše nebeske Majke Marije, Majke Milosti koju kao takvu časti vjerni puk Vaše rodne Grobinštine u drevnom svetištu na riječkom Trsatu.“

Papa o Charlie Hebdo: Sloboda govora ima svoja ograničenja

„Nije dopušteno provocirati, vrijeđati vjeru drugih. Toliko ljudi loše govori i ismijava se s vjerom. I sloboda govora i sloboda vjeroispovijesti temeljna su ljudska prava. Ali, u slobodi govora postoje ograničenja“, rekao je Papa novinarima u zrakoplovu kojim je letio iz Šri Lanke za Filipine.

Upitan postoje li granice slobode govora, Papa je, naglašavajući i kako govori o nedavnom napadu na redakciju francuskog satiričkog magazina Charlie Hebdo, nastavio: „Ne možemo pobjeći od jedne istine – svi želimo izražavati svoju vjeru, slobodno i bez vrijeđanja drugih. Kao drugo, ne možemo vrijeđati niti voditi rat u ime religije. Ovo što se danas događa, čudi nas. Ali, sjetimo se naše povijesti, koliko smo imali vjerskih ratova. Ne može se ubijati u Božje ime.

Nadalje, svatko od nas ima pravo, ali i obvezu reći to što misli kako bi pomogao općem dobru. Potrebno je njegovati tu slobodu, ali bez vrijeđanja“, rekao je Papa i potom dao ilustraciju onoga što želi reći, pokazujući na svog suradnika Alberta Gasparija koji je stajao pokraj njega. „Ako on opsuje moju majku, može očekivati da će dobiti udarac od mene“, i potom dodao: „Nije dopušteno provocirati, vrijeđati vjeru drugih. Toliko ljudi loše govori i ismijava se s vjerom.“ Kako je rekao, postoji granica jer svaka religija ima svoje dostojanstvo. Ne može se ismijavati ona religija koja poštuje ljudski život i dostojanstvo čovjeka, zaključio je Papa. /*Bitno.net*/

Objavljena Papina poruka za XXIII. svjetski dan bolesnika

Riječi iz Knjige o Jobu, „Bjeh oči slijepcu i bjeh noge bogalju“ promatrane kroz leću mudrosti srca (sapientia cordis) u središtu su Papine poruke za XXIII. svjetski dan bolesnika, koji će se proslaviti 11. veljače 2015. godine.

Prvo, „mudrost srca nije teoretsko, apstraktno znanje, rezultat zaključivanja“, istaknuo je u poruci Papa, već je „Duhom Svetim ispunjen način gledanja na stvari“, koji pripada onima koji su „osjetljivi na patnje braće i sestara i koji u njima mogu vidjeti sliku Božju“.

Drugo, „Mudrost srca znači služiti našoj braći i sestrama“, nastavio je Sveti Otac, podsjećajući na pomoć koju je Job – čovjek značajnog autoriteta i ugleda – pružio najpotrebitijima. I danas su brojni kršćani „oči slijepima“ i „noge bogaljima“, tako što su bliski bolesnima kojima je potrebna stalna pomoć u pranju, oblačenju i hranjenju, istaknuo je papa Franjo i primijetio: „Relativno je lako nekome pomagati nekoliko dana, ali teško je mjesecima ili čak godinama skrbiti se za osobu, koja u nekim slučajevima više ne može ni izraziti zahvalnost. Ipak, kako je to velik put posvećenja! U tim teškim trenucima možemo se na osobit način osloniti na Gospodnju blizinu i postati osobita sredstva podrške u poslanju Crkve“, rekao je Papa.

Na trećem mjestu, „mudrost srca znači biti s našom braćom i sestrama. Vrijeme provedeno s bolesnima sveto je vrijeme. Način je to slavljenja Boga koji nas suobličuje slici svojega Sina, koji ‘nije došao da bude služen, već da služi’“, istaknuo je Sveti Otac, moleći za milost da znamo cijeniti vrijeme provedeno s bolesnom braćom i sestrama. „Kako je, s druge strane, velika laž koja se skriva iza izraza koji ustraju na važnosti ‘kvalitete života’, koja navodi ljude da povjeruju da ži-

voti pogođeni teškim bolestima nisu dostojni življenja“, upozorio je Papa.

Kao četvrtu točku, papa Franjo je istaknuo: „Mudrost srca znači izlaziti iz samih sebe i ići k braći i sestrama“. Ponekad, zahvaćeni žurbom rada i proizvodnje, zaboravljamo na besplatno sebedarje i osobitu vrijednost vremena provedenog uz bolesnike. Iza takvog stava često se krije mlaka vjera koja je zaboravila na Gospodinove riječi: „Meni ste to učinili“, smatra Papa.

Na petom mjestu, „Mudrost srca znači iskazivati solidarnost s braćom i sestrama, ne sudeći ih“. Ljubavi treba vremena kako bi bila uz drugoga; poput Jobovih prijatelja, ali ne s osudom u srcu kao što su je imali oni. „Istinska ljubav ne osuđuje; ne zahtijeva obraćenje drugoga; slobodna je od lažne poniznosti koja u dubini traži pohvalu i zadovoljna je s bilo kojim dobrom što se učini“, ističe papa Franjo, objašnjavajući kako Jobovo iskustvo patnje pronalazi istiniti odgovor u Isusovu križu. „Najvišem činu Božje solidarnosti s nama, potpuno slobodnim i bogatim milosrđem“.

Patnici koji u vjeri prihvate svoje trpljenje mogu postati živući svjedoci vjere, sposobni prigrliti patnju, čak i ako ne razumiju njezino puno značenje, dodao je Sveti Otac, povjeravajući Svjetski dan bolesnika Marijinoj majčinskoj zaštiti i podjeljujući na kraju svoj apostolski blagoslov.

Broj progonjenih kršćana dosega 100 milijuna!

Broj progonjenih kršćana sve je veći, a prema posljednjem izvješću organizacije Open Doors za 2014. godinu, njihov je broj dosega 100 milijuna. Svakoga mjeseca 322 kršćana ubijeno je zbog svoje vjere, a 214 crkava ili zgrada u crkvenom vlasništvu biva uništeno.

Čak i većinski kršćanske države pogođene su nezapamćenim slučajevima isključivosti, diskriminacije i nasilja. U Izvješću je navedeno 50 država u kojima kršćani doživljavaju različite oblike progona: zatvaranja, mučenja, dekapitacije, silovanja, deložacije i gubitak imovine. Mnogi bivaju odbačeni i od svojih obitelji i zajednice u kojoj žive, te ostaju bez posla, zbog čega vrlo često moraju skrivati svoju vjersku pripadnost.

Na vrhu ljestvice nalazi se Sjeverna Koreja – država u kojoj kršćani trpe najžešće progone, a više od 70 tisuća nalazi ih se u zatvorima i radnim logorima. Bilo kakva vjerska aktivnost je zabranjena, a neposluh se kažnjava zatvaranjem, mučenjem ili pogubljenjem.

Na drugom mjestu je Somalija. U ovoj većinski muslimanskoj afričkoj državi, nekoliko stotina kršćana neprestano je izloženo nasilju islamista, ali i državnih službenika.

Treće mjesto zauzima Irak u kojem su kršćani prisutni dvije tisuće godina, ali jačanjem Islamske države (ISIL), njihov je opstanak ozbiljno doveden u pitanje. U srpnju prošle godine kršćanske kuće označene slovom ‘N’ preuzeli su militanti, a kršćanima je nametnut porez od 250 do 450 američkih dolara – ukoliko žele živjeti na prostoru Islamske države. Kršćanska zajednica u Mosulu je istrijebljena, a crkve i samostani srušeni sa zemljom. Više od 140 tisuća kršćana protjerano je iz Iraka.

Nakon Iraka slijede Sirija, Afganistan i Pakistan, dok su Sudan i Eritreja nažalost ponovno na vrhu ljestvice. Uz njih je i Nigerija u kojoj islamska ekstremistička skupina Boko Haram sije strah i smrt.

Na popisu se nalaze i Kolumbija i Meksiko u kojima kršćani postaju žrtvama organiziranog kriminala i korupcije te narko kartela. /*Bitno.net*/

Značenje posvećenog života

Piše: o. Mato Miloš, OCD.

Poslužimo se općim religijskim leksikonom i upoznajmo značenje „posvećenog života“. Latinska riječ (*vita consecrata*) znači, da u „Katoličkoj crkvi živi stalan oblik življenja po kojem se vjernici posvećuju Bogu i izgradnji Crkve te spasenju svijeta. Svečanim redovničkim zavjetima odjeljuju se od svjetovnog života i nasljeđuju Krista“.¹ U ovom kontekstu spomenimo i riječ „posvećenje“ (*lat. sanctificatio*) što znači da u kršćanstvu postoji proces, trajanje, osobnog usavršavanja vjernika u kršćanskim krepostima. Usavršavanje vjernika je plod božanske posvetne milosti i vlastitog asketsko-duhovnog napora. Krajnji cilj kršćanskog savršenstva je stupanj posvećenja, odnosno svetost, stanje herojskog postignuća kršćanskih kreposti i znak božanske prisutnosti u svijetu.² Naš sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin, prošao je kroz taj proces, u trajanju svoga zemaljskog života, surađivao je s božanskom posvetnom milošću uz svoj vlastiti asketsko-duhovni napor. Sada Kongregacija za Svete u Rimu ispituje njegov život i njegove kreposti, te će svojim pravoricom utvrditi je li o. Gerard uistinu živio kršćanske kreposti na herojskom stupnju i je li vrijedan čašćenja na našim oltarima. Na to posvećenje pozvan je svaki kršćanin.

Tako kaže *Opći religijski leksikon*. Prema učenju Crkve, izraz *posvećenje* i njegovo značenje potječe od Drugog vatikanskog sabora, u konstituciji o Crkvi (*Svjeto naroda*), a taj izraz susrećemo i u drugim koncilskim dokumentima, kako ćemo vidjeti u našem izlaganju. Izraz *posvećenje* ne odnosi se

samo na redovnike i redovnice. On uključuje sve članove otajstvenog tijela Crkve. Posvećenje znači „potpuno darivanje sebe Bogu“ (LG 28). Kao što je Krist posvećen i poslan od Oca u svijet, tako je i narod Božji po krštenju i pomazanju Duha Svetoga posvećen, da bude „duhovni dom i sveto svećenstvo“ (LG 10). Biskupi su „posvećeni“ puninom sakramenta Reda, koji je vrhunac svete službe, da posvećuju, poučavaju i vode zajednicu Crkve (LG 21). Svećenici su „posvećeni“ da propovijedaju evanđelje, da upravljaju vjernicima i da slave sveta otajstva (LG 28; usp. CD 34). Kršćanski laici su također „posvećeni“ Kristu i pomazani Duhom Svetim kako bi se u njima proizveli sve obilniji plodovi Duha (LG 34). I na koncu, čitavi svijet je „posvećen“ Bogu, jer proizlazi iz Božje stvaralačke ljubavi i jer je Bog tri puta Sveti Bog.

Otvarajući, 30. studenoga 2014. „Godinu posvećenog života“, papa Franjo slijedi učenje Drugog vatikanskog sabora, koji pohvaljuje „posvetu“ redovničkog života u Crkvi. Po svojoj biti, redovnički život je potpuno darivanje i služenje Gospodinu, osobiti način posvećenja Gospodinu. Svi su kršćani po sakramentu krštenja „posvećeni“ i to se posvećenje ničim ne umanjuje. Ono je jednako „posvećenje“ svih kršćana bilo da su laici ili redovničke osobe. Čemu onda posebno „posvećenje“ redovnika i redovnica? Koncilski dokument *Perfectae caritatis* (Savršena ljubav) ističe da je to „potpuno darivanje i služenje Gospodinu, osobiti način posvećenja“ (PC 1). Redovnički život jasno očituje i označuje intimnu narav posvećenja (usp. AG

18). To je posebno posvećenje koje ima svoje korijene u krsnoj posveti i ono je najuzvišeniji izraz (PC 5). Liturgijsko slavlje, poput uvođenja u redovnički život, novicijat, te po odluci redovničkih poglavara polaganje redovničkih zavjeta, garantiraju to posvećenje i daju redovničkom životu poseban „stalež“ (LG 45). Redovnici žive za Boga (PC 5), potpuno se darivaju Bogu koga veoma ljube, tako da se novim i posebnim naslovom određuju za Božju službu i Njegovu čast (LG 44). Konkretno, redovnici i redovnice se odriču svijeta i žive za Boga (PC 5), odričući se svih stvari iz ljubavi prema Kristu. Preuzimanjem evanđeoskih savjeta, premda uključuje odricanje od dobara koja se nesumnjivo veoma cijene, ipak ne smeta pravom napretku ljudske osobe, nego mu po svojoj naravi koristi (LG 46). Evanđeoski savjeti dragovoljno prihvaćeni pomažu očišćenju srca i duhovnoj slobodi, potiču žar ljubavi za nasljedovanje Isusa Krista. Svojim redovničkim posvećenjem redovničke osobe nisu ljudima „tuđi ili nekorisni u zemaljskoj državi. Jer, iako katkad neposredno ne pomažu svojim suvremenicima, ipak ih na dublji način imaju prisutne u Kristovu srcu i s njima duhovno surađuju, da se izgradnja zemaljske države uvijek temelji na Gospodinu i k njemu upravlja, da ne bi možda uzalud radili oni koji grade“ (LG 46).

(nastavlja se)

¹ *Opći religijski leksikon*: Leksikografski Zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2002., str. 738.

² Usporedi, isto pod nazivom „posvećenje“.

25. 01. 2015.

3. nedjelja kroz godinu

Jon 3,1-5.10; 1 Kor 7,29-31; Mk 1,14-20

Isus započinje svoje javno djelovanje jasnom porukom: *Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje*. Bog je učinio da se vrijeme ispuni, a ne ljudi. Bog je svoje kraljevstvo približio ljudima i čeka. Zato što je Bog učinio svoje, zato što je on ispružio ruku, Isus svoju poruku pretače u poziv: *Obratite se i vjerujte evanđelju*. Ustvari, taj poziv nije drugo nego poziv na povratak Ocu, na povratak sebi. Baš poput onog izgubljenog sina, koji je tek tada uvidio da se treba vratiti ocu kad je došao k sebi. Kad zapadnemo u grijeh, bježimo, skrivamo se, ne želimo Božji pogled. A Bog nas traži. U povratku k Bogu koji nam je oprostio, pred našim očima otvara se novi horizont u kojem naziremo blizinu kraljevstva. Da, tako kraljevstvo Božje dolazi, to je punina vremena! Punina vremena i blizina kraljevstva najbolje se očituje u iskustvu milosti oproštenja, u iskustvu pripadnosti Bogu. Polazeći od tog iskustva Isusov poziv s naših usana postaje svjedočanstvom koje i danas privlači.

8. 02. 2015.

5. nedjelja kroz godinu

Job 7,1-4.6-7; 1 Kor 9,16-19.22-23; Mk 1,29-39

Isus ulazi u kuće, liječi konkretne osobe, a ne mnoštva, makar je *sav grad nagrnuo k vratima*. Petrova punica dobar je primjer onoga koga Krist zbilja ozdravi. Taj se stavlja u službu Kristu, u službu bližnjima, potrebitima. Isusova ljubav prema čovjeku patniku privlači mnoštva, osobito one koji su potrebni iscjeljenja. Neumoran je u svom djelovanju. Svojim djelovanjem proziva svaku našu lijenost, bezvoljnost, mlakost... Možda je upravo u tim trenucima potrebno opet pogledati na Isusa koji i pored toliko aktivnosti nalazi vremena povući se u molitvu. Isus nam tako pokazuje gdje nam je tražiti izvor i nadahnuće za naše kršćansko djelovanje. Tek u molitvi bolje spoznajemo što nam je i kako činiti, spoznajemo da sve ono dobro što uspijemo učiniti jest djelo njegove milosti s nama. Kakve li časti biti takvim Božjim suradnikom!

1. 02. 2015.

4. nedjelja kroz godinu

Pnz 18,15-20; 1 Kor 7,32-35; Mk 1,21-28

Ima životnih iskustava u kojima se osjetimo krivima, pa nam dođe da Isusu uputimo pitanje koje mu je uputio čovjek opsjednut nečistim duhom: *Što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš!* Isus je došao da nas spasi! No, to spasenje ujedno znači i uništavanje svega onoga što je u nama grijeh, što se u njemu opire spasenju. To je Isus došao uništiti! Ipak, čak ni to Isus ne čini na silu, bez naše suradnje, bez našeg udjela. On ne nameće spasenje, jednostavno ga nudi. Isus i danas oslobađa od nečistoga, oslobađa od tolikih zala, tolikih upletenosti u ralje zla i grijeha. Isusov nauk je još uvijek *nov i snažan*. Takav će ostati do konca svijeta! Molimo da svatko od nas iskusi snagu Isusova nauka koji daje novost života u kojoj nam je hoditi, po kojoj nam je živjeti.

15. 02. 2015.

6. nedjelja kroz godinu

Lev 13,1-2.44-46; 1 Kor 10,31-11,1; Mk 1,40-45

Kolike li hrabrosti u tog gubavca koji se usudio pristupiti Isusu i ispovjediti svoju vjeru: *ako hoćeš možeš me očistiti*. Isus ne dvoumi, prepoznaje iskrenost srca. Smijem li ja tako pristupiti Gospodinu? Usudim li se doći pred njega i zatražiti da me oslobodi gube – grijeha, mana, ovisnosti... – kojom sam se sam zarazio? Što mi nedostaje: hrabrosti ili vjere? Isus daruje i jedno i drugo, i to odmah. Dotaknut će i mene i reći: *hoću, budi čist!* Isus nam svojim načinom djelovanja pokazuje još nešto. Gubavca je uputio da ispuni Zakon. Isus ne svojata ono dobro što je učinio, čini ga iz čiste ljubavi prema čovjeku. I nama je dano tako djelovati. Kakve li radosti kad iz takve pobude učinimo dobro bližnjima! Tad u nama raste vjera, tad postajemo hrabri i sami primiti ono za što ne možemo uzvratiti: da nas Isus opet očisti i oprosti.

23. siječnja

Sveta djevojčica Emerencijana

(+ 305.)

- kći dojlje svete Agneze ● katekumenka ● gledala je mučeništvo svete Agneze ●
- molila na grobu svete Agneze ● ispovjerala vjeru u Krista ● prekorila Agnezine mučitelje ● kamenovana ●
- više kršćana je tada pretrpjelo mučeništvo ● zaštitnica je trudnica ● pomaže kod bolesti želuca i crijeva ●

Sestra svete Agneze?

Emerencijana je rijetko ime, a znači vrlo zaslužna ili časna. Premda je njezino ime kod nas rijetko, ipak se čuje, ako ne u mlađih, a ono bar u starijih u Somboru. Neki iz imena Emerencijana izvode i ime Ema. Sveta je Emerencijana proslavila Boga mučeništvom u Rimu za vrijeme cara Dioklecijana, vjerojatno 305. godine. Rimski martirologij svjedoči da je sveta Emerencijana (ili Emerencija) bila posvojena sestra svete Agneze. Bila je naime kći Agnezine dojlje. Taj podatak je ipak iz kasnijih vremena. (Martirologij je knjiga u kojoj su po datumima upisana imena svetaca koji se u te dane svetkuju. Uz ime pojedinog sveca navodi se i njegov kratak životopis).

Vidjela je mučeništvo djevojčice Agneze

Sveta Agneza je bila istom trinaestogodišnja djevojčica kad je pretrpjela mučeništvo. Ona se odbila udati za sina rimskog perfekta, a kad se doznalo da je kršćanka, podvrgnuta je groznim poniženjima i mukama. Iako još djevojčica, do kraja je bila hrabra. Dok su je mučili, ona je tješila sve koji su za njom žalili i bez straha pošla u smrt. Na kraju joj je jedan vojnik mačem odrubio glavu. Sveta Agneza je preminula 21. siječnja oko 304. godine. Prema predaji, osam dana nakon mučeničke smrti ukazala se svojim roditeljima u zlatnoj haljini, s janjetom u ruci i utješila ih velikom slavom koju je zaslužila u nebu. Njezina sestra po mlijeku, sveta Emerencijana, bila je također mučenica, a kamenovana je nekoliko dana nakon Agnezine smrti jer su je zlotvori zatekli kako moli na Agnezinom grobu.

Djevojčica – u katekumenatu

Agnezin spomendan je 21., a Emerencijanin 23. siječnja. Dogodilo se na ukopu svete Agneze. Neki su pogani htjeli rastjerati ljude koji su se sabrali

na njezin ukop. Njima se usprotivila sveta Emerencijana. Emerencijana je bila katekumenka kad je mučenica Agneza ubijena. Bila je sestra po mlijeku i prijateljica Agneze. Emerencijana je molila na Agnezinom grobu. Vodila ju je ljubav prema Kristu. Još nekrštena već je po vjeri i želji pripadala Kristu. Zato je tako voljela mladu mučenicu Agnezu. Poganim je bilo krivo što Emerencijana iskazuje počast Agnezi na njezinu grobu. Kad su je pokušali spriječiti, Emerencijana je skupila svu svoju snagu i hrabrost, pa je najprije ispovjerala svoju vjeru u Krista, a onda je Agnezine mučitelje prekorila zbog toga što su je tako okrutno ubili. Proklela je poganske idole (krivobogove). Vodila ju je želja da što prije bude jedno s Kristom. Vjerovala je da će po mučeničkoj smrti uskoro biti u Agnezinom društvu. Nije se prevarila. Čim je prestala govoriti, zasula ju je kiša kamenja. Bila je kamenovana na grobu svete mučenice Agneze. Tako je Emerencijana krštena u vlastitoj krvi.

Crkva na njezinu grobu

Emerencijana se štovala već u 4. stoljeću kao mučenica. Nad njezinim grobom je ubrzo podignuta crkva, koju je papa Hadrin obnovio 785. godine.

Štovanje svete Emerencijane je tako vrlo staro. Njezine su relikvije u 9. stoljeću prenesene u baziliku svete Agneze izvan zidina u Rimu. Budući da je grob svete Emerencijane bio blizu groba svete Agneze, već od 423. godine legenda o njoj je vezana uz legendu o svetoj Agnezi. Više drevnih martirologija spominje svetu Emerencijanu, ali točan datum njezine smrti je ipak ostao nepoznat. U vrijeme njezine smrti mučeni su i sveti Viktor, Feliks i Aleksandar. O tome da je Emerencijana pripadala skupini mučenika, svjedoče stari natpisi i slike, koje su ostale do današnjega dana. Iz povijesti je poznato da su njezini posmrtni ostaci pronađeni u blizini crkve svete Agneze u vrijeme pape Pavla V., koji je na čelu Crkve stajao od 1605. do 1621. godine. U njegovo vrijeme je crkva svete Agneze bila obnavljana, pa se tom prilikom pronašao i grob svete Agneze, ali i moći njezine sestre Emerencijane. Godine 1615. su moći svete Emerencijane položene u srebrnu škrinju uz moći svete Agneze.

Djevojčica s kamenjem u ruci

Od tada je još više poraslo njezino štovanje. Iako je život i mučenička smrt svete Emerencijane poznata zahvaljujući legendama, ipak o njezinome životu svjedoče martirologiji, natpisi pronađeni zahvaljujući arheologiji, a tako i slike. Spočetka se njezin spomendan slavio 16. rujna u rimskim Velikim katakombama na Nomentanskoj cesti. Zagovor svete Emerencijane je velik. Kad ona moli za ljude, onda njezinu molitvu podupire i sveta Agneza, na čijem se grobu Emerencijana molila i gdje je doživjela mučeničku smrt. Umjetnici prikazuju Emerencijanu kao djevojčicu s kamenom u ruci ili kako je kamenuju na grobu njezine sestre svete Agneze.

Zaštitnica trudnica i...

Sveta Emerencijana je zaštitnica trudnica, a pomaže i u bolesti trbuha i kod bolnog grča crijeva (kolike).

Govori vam o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Sloboda (12)

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

Dostojanstvo čovika je sloboda. Al pravu je slobodu izgubio Adam i mi s njim. Slobodu gubimo kada grišimo. Danas se ipak radujemo, jer si se Ti rodio... od grija oslobodio. A naći slobodu dobre volje, mir, nije ropstvo nego prava i slatka sloboda... Tvoje ćemo zapovidi sliditi i vazda mir i pravu slobodu uživati.¹

Ove misli izrekao je otac Gerard u svom razgovoru s Isusom na Božić, kada slavimo otajstvo Rođenja Kristova, kojeg je otac Gerard na osobiti način častio i u njemu, kao u rudniku, pronalazio neiscrpivo blago vjere, nade i ljubavi. Na taj način se suobličavao samome Kristu u vršenju volje Božje. Kako se u Isusu ostvarila Božja volja i otac Gerard je bio siguran da će biti uslišan kada moli Gospodinovu molitvu: *Sve što ištemo u molitvi bit će nam* (Mk 11,24), tj. *tko se moli sve ima što mu triba. Isuse, ja ištem milost da se za sve ništavno, rastreseno mišljenje odmah pokajem.*² Kao pravi Isusov učenik otac Gerard je iz dana u dan Božju volju spoznavao i vršio što pokazuju njegovi vlastiti zapisi. Kako je otac Gerard prepoznavao Božju volju? Tako što je cijenio Isusov nauk sadržan u evanđeljima i Božjim zapovijedima, njega prepoznavao, o njemu razmišljao, s Isusom razgovarao i u praksu svakodnevno primjenjivao: *Tvoje ćemo Zapovidi sliditi i vazda mir i pravu slobodu uživati.*³ Možemo s pravom reći da su se u ocu Gerardu susretale dvije volje; volja grešnog čovjeka, kako je otac Gerard sebe nazivao, i Božja volja. Isus je rekao da nitko ne može doći k Ocu, ako ga Otac ne privuče (usp. Iv 6,44). Nebeski Otac je oca Gerarda privlačio, a o. Gerard je objeručke privlačenje sasvim slobodno prihvatio. Nije do-

voljno poznavati evanđelje i Božje zapovijedi, nego prionuti uz osobu, a to može biti samo po Duhu Svetom kojega Isus šalje. Otac Gerard se sav predaje nadahnuću i vodstvu Duha Svetoga, kako piše u Gerardovim spisima: *Sav se narod divio Isusovu nauku* (Mk 11,18). *Dakle, kad je sav narod želio čuti Isusovu nauku, moram ju i ja željeti ne zbog slasti, nego zbog ljubavi Isusa.*⁴ Duh Sveti je ocu Gerardu dao razbor kojim je uočavao što je volja Božja, što je dobro, ugodno i savršeno za njega i za vjernike koje je duhovno odgajao i vodio. Krepost razboritosti primljena od Duha Svetoga ne odnosi se samo na Gerardov svakodnevni život, nego i na potpunu spoznaju volje Božje svakovrsnoj mudrosti i duhovnom razumijevanju. To je život koji je mio Gospodinu. Gerardova molitva nije bila drugo do li po Božjoj volji: *Zato ću Tebe držat za upravitelja moje volje*, kaže o. Gerard u svome razgovoru s Isusom.⁵

Nije dovoljno poznavati što Isus u evanđeljima uči, nego to provoditi u konkretno djelo. To provođenje u život zapravo je kršćanski život na kojega smo svi pozvani, a osobito posvećene osobe, za razliku od života prema ljudskim strastima. Volja Božja traži od nas svetost, zahvaljivanje, strpljivost, vladanje po Božjim zapovijedima. To čini čovjeka slobodnim i poput orla spremnim za let u visine božanske mudrosti i slobode. Otac Gerard uči da je provođenje Božje volje moguće, jer Bog je onaj koji u nama proizvodi i htijenje i djelovanje (usp. Fil 2,13). Na taj način se ostvaruje zajedništvo volja, slaganje milosti i slobode. Bog zna tajnu kako skloniti naše srce, a da nam ne čini nasilja i

da nas privuče k sebi bez prisile. Zato šalje svoga Sina da on po mucu, smrti, uskrsnuću, uzašašću i slanju Duha Svetoga uspostavi stanje savršene i konačne slobode za sve koji pristaju uz njega u vjeri i ljubavi. Sloboda koju nam je pribavio Isus Krist nije plod apstraktne nauke. Ono je plod povijesnog događaja, pobjedonosne Isusove smrti i osobnog dodira s Kristom po sakramentu krštenja. Slobodni smo u tom smislu što smo u Kristu dobili mogućnost da unaprijed živimo u prisnosti s Ocem i da ne budemo sputani sponama grijeha, smrti i zakona. Pridružujući nas otajstvu smrti i uskrsnuća Kristova, krštenje je dokrajčilo naše robovanje. Po krštenju smo primili *duha posinjenja*, a ne *duha ropstva* (Rim 8,14-17), da pred ljudima navješćujemo *divna Božja djela* (Dj 2,29; 4,13). Živjeti slobodu koju nam je pribavio Isus Krist, ozbiljna je stvar. To nije slatunjavo govorenje: Isuse ljubim te, Isuse ljubim te... Ljubav je žrtva i darivanje, zahvalnost i potpuno predanje Božjoj volji u dobri i u zlu. To je ono što u svom osobnom razgovoru s Isusom zapisuje otac Gerard: *Na Tvoj križ prikuj me! Ovako prikovan, nek sam ipak slobodan na Te u Svetohraništu gledat, da se znam i onda veselit, kad već teret ne mogu savladat... Ovako prikovan za grih sam nesposoban... Dakle, moja je pisma: Zakovan za križ, za dobro, makar tilo bilo modro.*⁶ To je Gerardova sloboda.

(Svršetak)

¹ Razgovor s Isusom, str. 128, (003947).

² Naslađivanje duše, str. 15, (003703).

³ Razgovor s Isusom, str. 128, (003947).

⁴ Naslađivanje duše, str. 15, (003703).

⁵ Razgovor s Isusom, str. 69, (003888).

⁶ Razgovor s Isusom, str. 128, (003947).

Radio Marija i njena budućnost u Republici Srbiji

Radio Marija pronosi Božji glas u svaku kuću

Piše: Željka Zelić

Početak Radio Marije seže do 1987. godine kada je papa Ivan Pavao II. pozvao sve vjernike u Crkvi da se uključe u kreiranje projekta „Nove evangelizacije“ u svjetlu trećeg milenija. Među mnogim najrazličitijim inicijativama koje su poduzeli laici i svećenici koji su se odazvali na ovaj Papin poziv, bili su i laici koji su osnovali Radio Mariju. Radio Marija je rođena kao župni radio 1983. godine u malom gradiću Arcellasco d'Erba, talijanske pokrajine Como u Milanskoj biskupiji. U siječnju 1987. od strane laika i svećenika osnovana je Udruga Radio Marija. Cilj osnutka ove udruge bio je da se radio osamostalji i na neki način odvoji od župe kako bi se program podigao na višu razinu. Od 1990. godine širom svijeta osnivaju se mnoge Radio Marije, tako da je kao prirodna posljedica širenja projekta bio i osnutak Svjetske obitelji Radio Marije (The World Family of Radio Maria – WFRM) 1998. godine, kao nevladine neprofitne organizacije. Cilj osnutka ove organizacije je bilo preuzimanje skrbi za osnutak Radio Marija širom svijeta i to u administrativnom, tehničkom, financijskom i ustrojbenom smislu. Član Svjetske obitelji Radio Marije je i Radio Marija Srbije koji djeluje preko dvije odvojene udruge. **Dr. sc. Dražen Marić** sadašnji je predsjednik „Udruženja Marija“ koje rukovodi hrvatskom redakcijom Radio Marije, dok Udruga „Mária rádionkért“ upravlja mađarskom redakcijom i na čelu te udruge je **Ágota Bálint**.

U Republici Srbiji prvo emitiranje programa putem valova Radio Marije je izvedeno 13. studenoga 2003. godine. Od 2004. godine sjedište i centralni studio Radio Marije Srbije nalazio se u Novom Sadu, Koste Abraševića 16, a 2006. otvoren je i pomoćni studio Radio Marije Srbije u Subotici, Starine Novaka 58. Od početka 2015. godine, Radio Marija Srbije ima dva studija, oba u Subotici u Ulici Matije Gupca, gdje odvojeno rade studio na mađarskom i hrvatskome jeziku. Danas Radio Marija Srbije ima dozvole za odašiljače u Novom Sadu, Subotici, Somboru, Vrdniku, Plandištu, Nišu i Leskovcu. Specifičnost i kuriozitet Radio Marije Srbije u odnosu na sve ostale Radio Marije u svijetu jest što frekvencije u Subotici i Somboru dijeli s radijskim postajama Srpske pravoslavne crkve i to u Subotici s radijem „Slavoslovlje“, a u Somboru s radijem „Blagovesnik“.

Uredništvo Radio Marije na hrvatskom jeziku u Subotici

Radio je veliki prijatelj mnogim napuštenim i bolesnim osobama, njima Radio Marija donosi mir i svojim programom nastoji im biti prijatelj u patnji i usamljenosti. Veliki broj je i onih koje je Radio Marija vratila u zajedništvo s Crkvom i bližnjima. Program je namijenjen prije svega vjernicima katoličkih župa kao i osobama koje nisu u mogućnosti na drugi način čuti informativne i formativne sadržaje, uglavnom stari i bolesni, a istodobno i potencijalnim slušateljima koji se o vjerskim temama nemaju prilike obavijestiti slušajući ostale radijske postaje ili putem drugih medija. Program Radio Marije Srbije je koncipiran po modelu Svjetske obitelji Radio Marije i sastoji se od jedne trećine duhovno-vjerskog sadržaja,

jedne trećine pod zajedničkim nazivom humana promocija s naglaskom na znanost i kulturu i jedne trećine koja je popunjena glazbenim sadržajima.

U Subotici je odnedavno, nakon izvjesnih promjena, sa samostalnim radom započelo Uredništvo programa Radio Marije na hrvatskom jeziku kojega čine: **Dario Marton**, **Ladislav Cser** i **Nikola Jaramazović**. Osim njih, Radio Mariju čine, kako je to već više puta naznačeno, brojni urednici-suradnici kao i volonteri te neizostavni slušatelji i podupiratelji.

Jedan od onih koji je u Radio Mariji dulji niz godina, točnije punih osam godina, jest **Dario Marton** čiji je početak rada bio veoma zanimljiv. Sjeća se da je prve zadatke imao u studiju i to nedjeljom prijedodne kada je prenosio svete mise, a kasnije, kako je stasao u ovom poslu, zadatke su bile ozbiljnije i bila je velika odgovornost raditi na takvim poslovima. Osim vođenja programa, Dario je bilo zadovoljstvo raditi u informativnom programu, gdje je punih pet godina bio presenter vijesti, a godinu dana bio je urednik istih. Na upit što može izdvojiti kao prednost rada u Radio Mariji u odnosu na svjetovne medije, Dario ističe da Radio Marija prije svega donosi svojim slušateljima mir i radost i svojim programom nastoji im biti prijatelj u patnji i usamljenosti. Kada je riječ o slušanosti, Dario kaže da je u vrijeme njegova početka volonterskoga rada bilo puno više javljanja i uključivanja slušatelja u program, te su na taj način dobivali informacije kolika je slušanost radio Marije. *Sada, kada smo malo stariji, čini mi se da je, nažalost, opala slušanost, ponajviše to primjećujem u kontakt emisijama.* U budućnosti, Radio Mariju vidi kao jedan od najboljih medija u Republici Srbiji. Prije svega nada se sve boljoj programskoj shemi, kako bi obuhvatila prije svega vjernike katoličkih župa kao i osobe koje nisu u mogućnosti na drugi način čuti informativne i formativne sadržaje, uglavnom stare i bolesne, a istodobno i potencijalne slušatelje koji se s vjerskim temama nemaju prilike susretati putem drugih medija.

Marina Lišić podržava rad Radio Marije od samoga početka, ali se aktivnije angažirala 2009. godine, na poziv tadašnjeg promotora **Csabe Kovácsa**. *Odmah po uključanju u rad sam „bačena u vatru“ te sam morala naučiti raditi za miksetom i voditi dvosatnu emisiju „Susreti“ koja je svakoga petka*

emitirana uživo. U početku je skupa sa mnogom radila i **Danica Mlinko**, a kasnije sam je vodila sama uz potporu tehničara. Radila sam i prigodne emisije, snimala razne tribine i vodila intervjue. Najinteresantniji od njih su bili sa p. Stjepanom Fridlom, direktorom Radio Marije Hrvatske, fra Filipom Karadžom, mons. dr. Stanislavom Hočevarem, Alenom Pramenkovičem, tadašnjim

direktorom Fakulteta za islamske znanosti u Novom Pazaru, sjeća se naša sugovornica. O novinarskom radu na Radio Mariji, Marina ističe da za nju kao kršćanku-katolkinju rad na Radio Mariji ima veliku prednost u odnosu na svjetovne medije. Prije svega što je program tako koncipiran da veliki dio čini molitva. *Moram priznati da dok nisam došla na Radio Mariju nisam molila Časoslov a ni krunicu redovito, ali se zbog posla to izmijenilo. Bogu hvala na tome. Također je bitno što surađujem s ljudima koji dijele ista vjerska uvjerenja kao i ja. Radio Marija je bitna i po tome jer joj je važan Bog i čovjek. Ona postoji zbog ljudi, zbog njenih slušatelja i njima je posvećena*, ističe Marina. Sagledavajući sadašnju situaciju, Marina pojašnjava da bi najprije bilo dobro da imaju takve uvjete da se program može emitirati 24 sata na hrvatskom jeziku, budući da za sada postoji samo time-sharing s redakcijom na mađarskom jeziku te radijem Srpske pravoslavne Crkve. *Ideje nam ne manjkaju, a također ima i ljudi koji su se spremni volonterski uključiti u Radio Mariju. Samim tim bismo mogli i poraditi na slušanosti, jer ljudi su zbunjeni kada uključuje radio i ne čuju program koji žele. Ako se to dogodi više puta, tada i odustaju od slušanja*, upozorava Marina. Kada je riječ o slušanosti, ona ističe da je slušanost još jako mala i da naši ljudi nisu dovoljno svjesni dobrobiti koju pružaju katolički mediji na ovim prostorima, pri tome misli i na Radio Mariju i na Zvonik. *Moto Radio Marije je „Božji glas u svaku kuću“, bilo bi lijepo kada bi se to i ostvarilo. U tom uvjerenju*

Slušatelji Radio Mariji rekli su...

Budući da živimo u Švedskoj, a kada smo na godišnjem, odnosno u našoj najljepšoj varoši na svijetu, u Subotici, rado slušamo Radio Mariju za koju sam prvi put čula od mog pokojnog brata Pište. Bilo je lijepo sjesti u auto, a moj brat bi već okrenuo na Radio Mariju. Divno je bilo slušati ljude koji govore kao i mi i vjeruju kao i mi u dragog Boga. Osobito nam je drago doći kući napuniti baterije koje moraju izdržati dokle živimo. /**Etela Skenderović, Švedska**/

Najviše slušam Evanđelje dana, potom srijedom emisiju direktora Radio Marije mons. Andrije Anišića „Od obitelji do civilizacije ljubavi, i „Prijatelji Radio Marije zajedno,“ te kontakt emisije petkom od 21.15 sati. Godi mi slušati Radio Mariju jer Božja riječ oplemenjuje dušu svakoga čovjeka i uvijek nas vodi pravim putem. Vjerujem da će radio Marija uvijek biti rado slušana i da će imati još više slušatelja. /**Sandra Vojnić Tunić, Subotica**/

me podržavaju i naši sadašnji slušatelji, ne samo katolici, nego i grkokatolici i pravoslavci. Prije neki dan nam se javila Jelena iz Vrdnika i rekla da je pravoslavka, ali da rado sluša emisije Radio Marije. Interesantno je i to da su se u emisiju koju radim javili i slušatelji Ivan i Berislava iz Slavenskog Broda koji su nas slušali preko satelita. Trebamo poraditi još na programu, da ima više kontakt emisija, jer nažalost, ljudi su danas usamljeni, čak i oni koji žive sa svojim obiteljima. Naravno, potrebno je pojačati promocije i otići među ljude. Pri tom ne mislim samo na djelatnike, nego i na volontere, jer u biti oni su ti koji rade emisije i s kojima slušatelji razgovaraju i za koje se vežu, zaključuje svoju priču Marina Lišić.

Silvester Bašić

koji je više godina volonter na Radio Mariji, ističe kako je Radio Marija svoj pomoćni studio otvorila u Subotici 2006. godine. Od toga vremena se i sam uključio u rad kao volonter kroz projekt Radio Marija Srbije. *Upravo sam prelistao svoju korespondenciju preko mailova koju sam vodio s tadašnjim koordinatom Csabom Kovácsom i datumima zadataka koje sam prihvaćao*

*sežu upravo u tu 2006. Bilo je to za mene, ali i za mnoge druge koji su se tada oprobali u radijskom radu, jedno novo iskustvo. Tadašnji direktor bio je p. Tadej Vojnović koji mi je ujedno bio profesor na studiju te smo od njega mnogo naučili, počevši od tehničkih preko voditeljskih i na kraju svjetonazorskih stavova i umijeća. Od samoga početka sam počeo i ostao raditi kao volonter i upravo me ovaj vid rada najviše inspirira, volontirao sam kao tehničar na terenu (prijenos mise, koncerata...), radio sam kao tehnička podrška u raznim emisijama, imao i svoje emisije (tiskovni pregled, Pregled povijesti Crkve...) i obavljao mnoge druge manje ili veće poslove, kaže Silvester. Osvrćući se unatrag, on ističe da vidi koliko je kroz novinarsko-tehnički rad u Radio Mariji bilo lijepih stvari i trenutaka, ne sjeća se ni jednog ružnog trenutka. No, to ne znači da nije bilo teških situacija te da nije bilo trenutaka kada je želio odustati i tjedana kada nije imao snage prihvatiti obveze. Bili su to trenuci koji su nadilazili njegovu ljudsku snagu, ali kad bi to povjerio Isusu ili pak nebeskoj zaštitnici Mariji, sve bi bilo lako. *Za ovih 8-9 godina volontiranja naučio sam da nisam ja važan, moje umijeće, spretnost ili nespretnost, već moje predanje Mariji i Isusu. A to je ujedno i ono po čemu se ovaj Radio izdvaja i ima prednost u odnosu na svjetovne medije, ta svijest o prisutnosti Marije kao zaštitnice i krune naših zalaganja*, svjedoči Silvester. Govoreći o razvitku ovoga radija ali i slušanosti, naš sugovornik ističe kako je Radio Marija prolazila kroz doista nadljudske kušnje, počevši od njenog osnutka, kroz postojeće godine, te sve do posljednjih dana. *Ono što je spašava je njena posvećenost Mariji, ali opet ljudi su ti koji moraju voditi i volontirati radijem. Služenje i poniznost bih istaknuo kao moto koji bi svaki urednik, djelatnik ili volonter trebao imati na umu, no i nagrada je mnogo obilnija nego što to mogu pružiti svjetovni mediji. Slušanost bilo kojeg radijskog medija u svijetu je u opadanju, ali to ne znači da se to ne da promijeniti. Radijsko vrijeme je vrlo dragocjeno i kada smo toga svjes-**

Reportaža

ni i slušanost je bolja, upravo je to put ili ključ uspjeha slušanosti. O svakoj minuti svake emisije na radiju već kod same pripreve treba voditi kreativne razgovore, kako bi se iznjedrio kvalitetan program. Slušatelji Radio Marije nisu samo konzumenti, pasivni slušatelji, od njih se očekuje sudjelovanje, bilo javljanjem, donacijama, volontiranjem, ili pak zbog svog stanja duhovnim pričešćivanjem ili pak molitvom s cjelokupnom obitelji Radio Marije. Oni koji su svjesni da su dio Svjetske obitelji Radio Marije, svjesni su i dobrobiti koje nudi Radio Marija, ističe Silvester. On svoje razmišljanje o budućnosti Radio Marije zaključuje sljedećim riječima: *Budućnost Radio Marije je u Božjim rukama, koliko budemo imali sluha, kao nekoć Izraelci, slušati Božje planove, imat ćemo i dalje ovaj jedan i jedini katolički radio u Srbiji. To znači i spremnost Uredništva na hrvatskom jeziku oslušivati bilo svojih vjernika, biti u dobrom odnosima s državom u kojoj ovaj radio „svira“ i na kraju ali ne manje važno: „Tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge“ (Mk 10,43-44).*

Uz djelatnike, volonteri su „živa voda“ Radio Marije

Jedna od emisija koja se emitira svakog drugog petka u mjesecu, a vodi ju **Vesna Huska** zove se „Ženski razgovori – Kako biti žena vrsna?“. Vesna u razgovoru ističe da je do ideje o „ženskoj emisiji“ došla na sastanku volontera Radio Marije. Shvatila je da ne zna ni jednu radijsku ili televizijsku emisiju

namijenjenu ženama koja nema za temu modu, recepte ili razne savjete. A žene su toliko više od toga! Spomenuta emisija ima za cilj, skupa sa slušateljicama i slušateljima, proučavati kakva je to „žena vrsna“ (prema Izr 31,10-31) i kako se može u tome ići naprijed, u čemu svima pomažu svjedočanstva žena koje čitamo ili koje ispričaju slušateljice, pa i slušatelji. Teme su raznovrsne: majčinstvo i karijera, zaposlenost i nezaposlenost, žene u pastoralu, hobi i dobrotvorni rad, odmor i opuštanje, žena i ljubav prema zemlji, rastavljena „žena vrsna“ i mnoge druge, o čemu i slušatelji mogu izreći svoje mišljenje i stav. *Smisao emisije – u kojoj se osobito radujem suradnji s izvrsnom ženom i voditeljicom Marinom Lišić – jest potpora ženama u nastojanjima da postanemo žene vrsne, žene po prekrasnoj Božjoj zamisli, a uz pomoć naj-žene ikad – Blažene Djevice Marije*, ističe voditeljica ove emisije. Iako nikada nije radila u svjetovnim medijima (osim u jednom dječjem listu), Vesna ističe da Radio Marija jednostavno osvaja volontere karizmom i ljubavlju samih slušatelja. Kada je riječ o trenutačnom stanju u Radio Mariji, Vesna smatra da je najvažniji program – teme, načini obrade tema, uključenost što većeg broja vjernika, koji su uvijek osvježeni. *O slušanosti čujemo da je veoma malena, što je znak da ukupni auditorij, pa u njemu možda osobito vjernici katolici, nije svjestan kvalitete Radio Marije. Ipak, Radio Marija nije prolazna ra-*

dijska postaja koju poslušate par sekundi i idete dalje – kad ju zavolite, slušate redom sve, pa slušate (ako razumijete) i program na mađarskom ili drugim jezicima, slušate i pravoslavnu redakciju s kojom se za sada dijeli frekvencija. To znači da – poradi takvih slušatelja – program mora postati sve bolji, raznovrsniji, zanimljiviji, namijenjen svima u obitelji, uredu, autu u kojem se sluša ovaj radio. Po meni, svi djelatnici trebaju sve većom kvalitetom ljubiti naše slušatelje, kaže naša sugovornica. O planovima za budućnost Vesna ističe da svakako planira nastaviti voditi emisiju „Kako biti žena vrsna?“ i nadalje čitati priče za djecu srijedom navečer. Željno iščekuje početak snimanja emisija u kojima će sa suprugom **Ladislavom** raditi intervjue s bračnim parovima, a također i razgovore s povodom (tema ili događaj) i emisije za djecu.

Uz Vesnu, aktivni voditelji-suradnici Radio Marije su i svećenici: **mons. Marko Forgić, dr. sc. Marinko Stantić, mr. Mirko Štefković, dr. sc. Ivica Ivanković Radak, mons. Stjepan Beretić, vlč. Dragan Muharem, p. Vinko Maslač, mons. Stanislav Hočevar, mr. Marijan Dej, dr. sc. Ivica Čatić, vlč. Josip Vogrinc, vlč. Siniša Tumbas Loketić, vlč. Josip Štefković, mons. Slavko Večerin, preč. Željko Šipek, preč. Julije Bašić, fra Drago Tepert, s. Jevsevija Mudraninec te laici *Marina Gabrić, Vera Šimandi, Bernadica Ivanković, Matiša Dulić, dr. med. Marija Mandić, Vera Grubor Plačko, Ana Ramač, Ana Marija Budimski i Ksenija Savanović.***

Radio Marija kao stjecište slušatelja, volontera i ljubitelja Božje riječi

Dužnost koordinatora Radio Marije 1. srpnja 2014. godine preuzeo je **Nikola Jaramazović**, u vrijeme kada se ona suočavala s brojim poteškoćama, financijske prirode ali i nedovoljne slušanosti. Na upit kako sada, s ove manje vremenske distance, gleda na odluku da se prihvati te iznimno odgovorne zadatke, Nikola ističe da su se za šest mjeseci njegova djelovanja mnoge ključne stvari izmijeni-

nile. *Imamo novog predsjednika Udruge, novi studio sa sjedištem u Subotici, a imamo i nove uposlenike koji su spremniji na drukčiji način, po meni jedino održiv način, obavljati svoje dužnosti u pogledu funkcioniranja programa tj. radija općenito, ali i u animiranju novih slušatelja i brendiranju poprilično narušenog ugleda Radio Marije u Srbiji. Vjerujte da nije bilo lako prelaziti preko svih ljudskih prepreka koje vas žele onesposobiti, štoviše, isključiti iz „cijele priče“ zbog mjera koje provodite i za koje znate da su jedino ispravne. Zadatak je izvršen. Bogu hvala za sve to! Sada znamo da smo Radio Mariju tj. našu redakciju spasili od sigurnog propadanja i to u zadnji trenutak*, svjedoči entuzijastični Nikola, dodajući da novi studio u Subotici mora biti ispunjen volonterima, prijateljima, slušateljima, onima koji mole u programu, onima koji će na razne načine pomagati ovaj projekt. *Ako u budućnosti ne uspi-*

jemo mobilizirati svaku dušu koju smo mogli, onda je naš posao neuspješan a izgradnja novog studija izlišna. No, odgovornost je ravnomjerno raspoređena na djelatnike kao i na sve ljude dobre volje o kojima govorim. Za ljubav je potrebno dvoje... Radio je interakcija koja samo s dva opipljiva kraja može preživjeti i ispuniti svoju svrhu, pojašnjava Nikola. Govoreći o podupirateljima i financiranju radija, Nikola ističe da je od strane Svjetske obitelji Radio Marije u proteklih desetak godina uloženo gotovo 2 milijuna eura. *Radio se pak mora financirati samostalno od svog slušateljstva i to u što skorijem periodu. Dakle, ne od reklama jer Radio Marija ne emitira niti jednu reklamu i ne može emitirati komercijalni sadržaj, već od donacija*, poručuje koordinator Radio Marije. *Trudit ćemo se u budućnosti dobiti regionalnu frekvenciju za područje cijele Vojvodine i Beograda, a zatim osnažiti i proširiti naša uporišta u drugim mjestima u Srbiji južno od Beograda. Zamislite sve one besolne kojima je naš radio posljednja utjeha. Ne smijemo dopustiti da nam ovaj projekt „pobjegne“ zbog našeg nemara i slabog angažiranja. Svećenici, puk, svi smo odgovorni*, pojašnjava Nikola. Govoreći nadalje o volonterima i uposlenicima Radio Marije, Nikola kaže da volontera nikada nije dosta. *Zato moramo razraditi mrežu „malih mrava“ tj. „pčela radilica“ u svakoj župi naše zemlje. To su volonteri koji će ne-sebično pomagati projektu. Ovom bih prilikom pozvao sve zainteresirane da se jave i da postanu Isusove „pčele i mravi“ u službi Radio Marije. Za sada imamo tri uposlenika, ali sukladno rastu i razvitku cijeloga programa morat ćemo se širiti. Radio mora počivati na volonterima, ali da bi to bilo moguće uposlenici moraju odraditi svoju zadaću profesionalno u punom smislu te riječi. Na ovome intenzivno radimo. Po prvi put, čini mi se, mogu reći da su zaposleni svjesni kakvu milost imaju što su u ovom projektu, prepoznaju je i cijene je. To otvara put za još bolju suradnju s volonterima i za širenje projekta*, zaključuje Nikola.

Velika je milost imati katolički radio na ovim prostorima

Direktor programa na hrvatskom jeziku **mons. dr. sc. Andrija Anišić**, u razgovoru za *Zvonik* ističe da ono što ga je najviše ohrabrilo preuzeti još jednu veliku zadaću bila je činjenica da je radio prikladniji medij za navještaj Isusove Radosne vijesti od pisanoga i doista vjeruje da je velika milost da u R. Srbiji imamo katolički radio kada znamo da je katolika u našoj

zemlji nešto više od pet posto. *Stoga radio vidim kao divnu mogućnost za prvi navještaj evanđelja kao i za novu evangelizaciju*, kaže Anišić. U programskoj shemi Radio Marije od kako je on preuzeo ovu dužnost unesene su izvjesne promjene. Direktor programa ističe da u proteklih devet mjeseci otkad vodi brigu o programu Radio Marije puno toga nije išlo onako kako je zamišljao svoju ulogu u ovom radiju, budući da je trebalo proživjeti i preživjeti bezbroj nepredviđenih i teš-

kih stvari da bi poboljšali program. *Mislim da smo unijeli dosta svježine u njega, ali slušanost je teško provjeriti bez suradnje i podrške samih slušatelja. Svakako je za mene i za sve koji radimo u Radio Mariji jedna kušnja što ne znamo nikad koliko nas ljudi slušaju, pa ipak radimo i nadamo se da će se broj slušatelja povećati. No, za to je potrebna i dobra promocija a i edukacija samih slušatelja kako se javljati i razgovarati uživo na radiju*, naznačuje Anišić. Na upit jesu li vjernici katolici na ovim prostorima svjesni dobrobiti koje nudi Radio Marija, Anišić kaže ako govorimo o nedovoljnom broju slušatelja, onda možemo zaključiti da nisu svjesni velike milosti koju katolicima pruža jedan ovakav radio. *Imamo lijepi broj volontera a vjerujemo da će ih biti još više kad krenemo u aktivno predstavljanje našega programa po župama*, kaže direktor programa, dodajući da se, od kako je otvoren novi studio u Subotici i od kako izvrsno surađuje s ljudima koje dobro poznaje, nada ljepšoj i boljoj budućnosti, ali treba još puno, puno raditi. *Volio bih da svi uvijek imamo na pameti sve u našem poslu mora biti Bogu na slavu, Gospi na čast a svim dragim slušateljima pa i nama samima na radost i korist. U R. Srbiji, ali i ne samo ovdje, probiti se na svjetovni medij i iznositi katoličke stavove je jako teško. Stoga imati mogućnost na svom radiju naviještati evanđelje i prenositi nauk Crkve glede svih važnih životnih pitanja, a pogotovo glede onih pitanja u kojima se osporavaju stavovi Crkve, iznimna je milost i mogućnost koju ne smijemo propuštati. No uvijek stoji zadaća probiti se i na svjetovne medije kako bismo i putem njih, koje prati puno više ljudi, mogli braniti nauk katoličke vjere i morala*, zaključuje mons. Anišić.

Nova adresa studija u Subotici

Novi studio Radio Marije i Uredništva na hrvatskome jeziku u Subotici:

Matije Gupca 10, ulaz iz suterena, na I. katu.

Telefoni:

Redakcija: +381 24 600 099

Program: +381 24 600 011

SMS: +381 63 598 441

www.radiomarija.rs

E-mail: radiomarija.srbija@gmail.com

BROJ ŽIRO RAČUNA

160-324873-16

Svrha uplate: **DONACIJA**

Primatelj: **Udruženje Marija, Matije Gupca 10, 24000 Subotica**

Uz blagdan svetoga Franje Saleškog, 24. siječnja, zaštitnika novinara, duhovnih pisaca, odgojitelja i učitelja

Vjerski mediji nude poruke, promišljanja, sadržaje stalno aktualne

Razgovarala: Katarina Čeliković

Iako se za života nije bavio uređenjem tiskovina, biskup i Crkveni naučitelj sveti Franjo Saleški (1567.-1622.) zaštitnik je novinara, jer je svojedobno za širenje Evan-

đelja koristio svojevrsno pomagalo koje bismo mogli zvati letak, postavljajući ga na zidove kuća ili ga dijeleći ljudima. Kao propovjednik i čovjek dijaloga bio je neuobičajeno miran, a jezik nije bio sredstvo za napad već razgovor.

Uz blagdan zaštitnika novinara, sv. Franje Saleškoga, razgovarali smo s katoličkim novinarima koji su nam iznijeli svoja mišljenja o nekoliko aktualnih pitanja vezanih uz medije i njihovu ulogu u Crkvi.

U čemu je danas razlika između Crkvenih/katoličkih i svjetovnih medija?

Suzana Vrhovski Peran, IKA, Zagreb: Najjednostavnije je reći – u pristupu vjerskim temama. Važno je istaknuti da i svjetovni i katolički mediji moraju djelovati prema pravilima novinarske struke. No, razlika je u tome što je uloga svjetovnih medija ponajprije informirati svoje čitatelje, a zatim ih zabaviti. A katolički mediji trebaju informirati i formirati, odnosno okupiti vjernike i utvrditi ih u vjeri.

Upravo iz nerazumijevanja različitosti svjetovnih i katoličkih medija, često dolazi i do nesporazuma između Crkve i medija. Svjetovni mediji Crkvu gledaju kao bilo koju drugu ustanovu u društvu i tako o njoj izvještavaju. Zadaća je katoličkih medija pratiti sva događanja na crkvenoj razini i oni služe povezivanju i izgrađivanju zajedništva u Crkvi. Također trebaju promišljati sva aktualna događanja na svim razinama društva s vjerskoga i etičkoga gledišta izbjegavajući stranačke i dnevopolitičke pristupe.

Dario Marton, Radio Marija, Subotica: Svaki put kada se spremam nešto napisati ili objaviti u javnosti, uvijek u molitvi zazovem zaštitnika novinara, sv. Franju Saleškog. Smatram da je danas razlika između ovih dvaju medija velika. Zašto? Crkveni/katolički mediji šire ljubav, radost i mir na osnovu teksta iz Evan-

đelja, dok je kod svjetovnih medija drugačije. Svjetovni mediji danas pored kulturnih i obrazovnih sadržaja, svakidašnje informacije koje dolaze iz sata u sat, ljudima plasiraju negativne informacije, gdje prezentiraju strah i tugu.

Franjo Ivanković, Radio Subotica, vjerska emisija Uredništva na hrvatskom jeziku: Crkva je uvijek bila i ostala pred konkretnim izazovima vremena. Kada pogledamo život prve Crkve i ona je bila pred mnogim izazovima. Neki od apostola i njihovih sljedbenika koristili su razne načine kako bi vjeru približili što većem broju osoba. Posebno mislim na apostola Pavla njegove bliže su-

radnike: Marka i Luku. U svakom vremenu nailazimo na nove izazove. Suvremeni svijet se ubrzano mijenja i teško nam se prilagoditi njegovim zahtjevima. Crkva je drevna institucija i sporije se prilagođava zahtjevima. Razvoj tehnologije omogućava danas i Crkvi da koristi nova dostignuća kako bi poruku evanđelja prenijela svakom čovjeku. Živimo u vremenu globalizacije gdje se sve više nastoji Crkvu staviti na rub društvenih događanja. Suvremeni čovjek lako prihvaća ono što mu nudi potrošački i konzumistički mentalitet. Želi se lagodno živjeti, a što manje raditi. Kao uzor nude se „popularne“ osobe koje nikako ne bi trebale biti uzor. U takvom okruženju Crkva se mora boriti sačuvati one temeljne vrijednosti na kojima bi trebala počivati svaka zajednica. Katolički mediji tu mogu imati nezamjenjivu ulogu. Poznato nam je da su ovi prostori stoljećima bili prožeti temeljnim kršćanskim vrijednostima i oni su davali temelj zajedničkom prožimanju različitih kultura i vjera. To su vrijednosti koje ne smiju nestati iz naše sredine. Zato je posebno potrebno mladima naglašavati te vrijednosti da ih ne zaborave. Roditelji današnjih mladih premalo poznaju sredstva suvremene komunikacije i teško mogu uspostaviti kvalitetan dijalog sa svojom djecom. Svijet u kojem su oni odgajani i ovaj u kojemu sada odrastaju njihovi mladi posve je drugačiji. Mediji mogu utjecati da se uspostavi ili produbi dijalog među generacijama u obitelji. Nezamjenjiva je uloga roditelja u odgoju svake osobe. Mediji trebaju biti pomoć da u obiteljima i među mladima jača osobna komunikacija koja izgrađuje i učvršćuje zajedništvo. Suvremena sredstva komunikacije lako mogu imati suprotnu ulogu: udaljšavanje, a ne zbljšavanje osoba.

Željka Zelić, Zvonik: Novinari koji djeluju u katoličkim medijima do izvjesne mjere su zaštićeni jer rade u posve drukčijim uvjetima u odnosu na svjetovne medije, osobito na one koji su privatizirani, jer je u takvom okruženju teško slijediti istinu i pravdoljubivost, budući da profit unaprijed određuje pravila igre. Tim više je u svjetovnim medijima konkurencija veća i ljudi su spremni na različite kompromise kako bi zadržali svoje mjesto odnosno čitanost, gledanost ili sluša-

nost. Ondje vrijedi pravilo: „Ako ne pišeš tako da nam možeš priskrbiti veliku dobit, nisi dobar novinar“. U tim i takvim medijima, novinari katolici mogu biti u svakodnevnom konfliktu između onoga što moraju pisati i onoga kako žive i što vjeruju.

Tomislav Vuković, Glas Koncila, Zagreb: Razlike su višeslojne, od ciljeva, sadržaja, terminologije, obrade vijesti, do ciljane publike, izdavača i dr., no, istaknuo bih jednu, barem po meni, bitnu – trajnost. Naime, svima nam je jasno kako se danas živi ubrzano, sve je isfragmentirano i kratko traje, od „fast fooda“ do novinske vijesti. One se također uklapaju u cjelinu društvenog života, u kojem je

na cijeni npr. „poetika šoka“, „teatar konflikta“ i sve ono što podražava našu audio, vizualnu ili intelektualnu razinu. Međutim, taj zgusnuti trenutak u kojem se čovjek nađe (u ovom slučaju čitatelj) traje vrlo kratko, sve se brzo zaboravlja, aktualnost traje tek nekoliko trenutaka i traže se odmah novi sadržaji, nove vijesti i novo medijsko „žutilo“, da se zadovolji nezasićena konzumistička težnja svega: umjetnosti, glazbe, filma, sporta, novina. Neću reći – katolički, radije – vjerski, mediji zbog svog specifičnog poslanja to trajanje i aktualnost produžuju, oni nude poruke, promišljanja, sadržaje koji su stalno (s teološkog se motrišta to može reći „vječno“) aktualni. Naime, propitivanje sebe, vlastitog smisla, unutarnji nemir zbog stalnih pitanja: zašto, kamo, zbog čega i sl. postoje od kako čovjek postoji kao razumsko i duhovno biće. A kršćanska/katolička objava Smisla, Radosne vijesti, Osobe Oca i Prijatelja, stalna je ponuda i ona je također vječna. Dakle, s jedne strane imamo trenutak a s druge strane vječnost, i u tom rascjepu katolički bi mediji trebali pomoći suvremenom čovjeku da hoda kroz život između svih „Scila i Haribdi“.

O. Mato Miloš, OCD, Glasilo o. Gerarda Tome Stantića, Zagreb: Živimo u medijskom svijetu i nemoguće je ne osjetiti utjecaj svjetovnih medija na naše vjernike. Stoga valja razlikovati ulogu svjetovnih i katoličkih medija. Uloga svjetovnih medija je informirati, obrazovati i zabaviti. Svjetovni mediji pristupaju Crkvi kao bilo kojoj drugoj ustanovi u društvu. Uloga katoličkih medija je informirati, formirati, okupljati zajednicu vjernika i utvrđivati ih u vjeri. Kada Crkva govori o medijima, govori u kontekstu povijesti spasenja, prihvaća ih kao dio sveopćeg napretka, društva, stavljajući ih u odnos prema ljudskom dostojanstvu. Stoga, mediji kako svjetovni tako i crkveni trebaju biti u službi općeg dobra kojemu se ne smije žrtvovati dobro pojedinca. Mediji trebaju biti mjesto dijaloga. Isto tako valja govoriti o pravima i dužnostima medija, i s druge strane onih koji primaju poruke medija. Bitan je odgovor za medije koji kod nas još nije potpuno zaživio.

2. Imaju li katolički mediji budućnost i jesu li katolički novinari sposobni odgovoriti suvremenim izazovima, napose u svjetlu brzog tehnološkog razvoja kao i porasta mladih korisnika društvenih mreža?

Suzana Vrhovski Peran: Katolički mediji svakako imaju budućnost. No, potrebno je uvijek iznova na svim crkvenim razinama prepoznavati i isticati važnost katoličkih medija za cijelu Crkvu. Brojna istraživanja pokazuju da i vjernici najviše informacija o djelovanju Svete Stolice, Pape, biskupa

i svećenika, crkvenih udruga i ustanova, saznaju iz svjetovnih medija. A svjetovni mediji često o Crkvi izvještavaju senzacionalistički, na temelju negativnih pojava. Prava informacija o Crkvi može se dobiti upravo u crkvenim medijima, jer upravo iz njih se saznaje što Crkva zaista vjeruje, naučava i misli o nekom događanju ili pojavi u društvu. Svjesni smo da se u svjetovnim medijima često izvlače pojedine rečenice, iz recimo Papina govora, koje zvuče bombastično a da se ne daje pravi kontekst. Puni govor ili poruka mogu se zato čuti ili pročitati u katoličkim medijima.

Novinari koji rade u katoličkim medijima moraju biti dobro novinarski naobraženi i izvježbani, poznavati sva pravila novinarske struke, a istodobno moraju dobro poznavati crkveni nauk. Zato je potrebna stalna naobrazba katoličkih novinara. Imamo zaista kvalitetnih katoličkih novinara koji izvrsno rade svoj posao, ali pitanje je koliko se prepoznaje važnost katoličkih medija i kolika im se potpora u Crkvi daje. Svima poticaj može dati papa Franjo koji svoje poruke vrlo uspješno prenosi društvenim mrežama i „suvremenim“ načinima komunikacije ili primjer Radio Vatikana, posebno Engleskoga programa, koji svoje sadržaje prenosi na Facebooku i Twitteru, mrežnoj stranici i u eteru.

Dario Marton: Katolički mediji imaju budućnost i katolički novinari imaju sposobnosti odgovoriti suvremenim izazovima. Tehnologija je dosegla jednu dosta dobru i jaku razinu, da kroz društvene mreže, preko televizije, radija i ostalim drugim medijskim sredstvima katolički novinari imaju pravo naviještati Evanđelje i širiti Novu evangelizaciju svim narodima.

Željka Zelić: Prije svega, smatram da Crkva upravo putem Interneta i suvremenih sredstava društvenoga priopćavanja može pridonijeti širenju Kristova evanđelja i Radosne vijesti. Tu je neminovnost svojedobno shvatio i papa Benedikt XVI. ali i papa Franjo, budući da imaju aktivne profile na društvenim mrežama. Budući da živimo u vremenu kada se ono što se nije objavilo na društvenim mrežama smatra nepostojećim, „vidljivost“ Crkve i u tom virtualnom medijskom prostoru dobra je prilika da se mladima, ali i ne samo njima, prenesu druga i drukčija viđenja svijeta od *mainstreama*. Bez obzira na poteškoće, smatram da katolički mediji imaju budućnost, jer oni su prije svega i usmjereni na uži krug čitatelja te ih tako i treba prihvatiti: s ciljem naviještanja a ne prisilnoga nametanja. Tako usmjereni katolički mediji koji su u službi čovjekova dostojanstva i Kristova evanđelja, nikada ne mogu skrenuti s pravoga puta.

Tomislav Vuković: Budućnost katoličkih medija je malo općenito pitanje jer nije ista, po meni krajnje neizvjesna i upitna, budućnost dnevnih, tjednih i periodičnih glasila i budućnost televizije ili mrežnih stranica. Ako pod medijem podrazumijevamo posredovanje sadržaja, onda on sigurno ima čvrstu, zacementiranu budućnost. Teško mi je teorijski odgovoriti o osposobljenosti katoličkih novinara da odgovore suvremenim izazovima, pa ću radije iznijeti dva primjera koji su na neki način paradigme. Urednik koji me je učio novinarstvu, pokojni je Živko Kustić, jedinstvena pojava na ovim prostorima, koji je u svojim kolumnama u *Glasi Koncila* više od 40 godina pratio, komentirao i odgovarao zahtjevima i izazovima pred kojima su se nalazili Crkva i društvo. Uvjeren sam

Intervju

da takvih i sličnih novinara ima i danas. No, kada smo nedavno u našem uredništvu imali sastanak o potrebi poboljšanja naše mrežne stranice, mladi su momci i djevojke, tek nedavno primljeni u *Glas Koncila*, doslovce šokirali količinom tehnološkog znanja. Istodobno ja sam gledao i slušao a nisam baš puno toga razumio. Zaključite sami.

O. Mato Miloš, OCD: Imaju. S pravom možemo reći da su evanđelisti bili prvi „novinari“, koji su nam zapisali, svaki na svoj način, ono što je Isus govorio i činio. Što bismo danas imali od Evanđelja da to oni nisu „pomno zapisali“ i nama predali? Tako je to bilo kroz povijest Crkve sve do danas. I danas imamo kvalitetnih novinara koji su sposobni odgovoriti na suvremene izazove, u brzom tehnološkom razvoju i porastu mladih korisnika društvenih mreža. Dovoljno je otvoriti stranice interneta ili bilo kojih drugih mreža i uvjeriti se koliko se mladi interesiraju za vjerska pitanja i vjerske sadržaje. Zbog novoga kulturnog okruženja u kojemu Crkva živi i zbog vjerodostojnog evangelizacijskog djelovanja, odgoj i obrazovanje za medije, postali su prioriteti koje je Crkva razumjela i svestrano prihvatila u svome evangelizacijskom poslanju. Na tome ne treba stati, nego ići u korak s novim medijskim napretkom.

Ima li Crkva dovoljno obrazovanih novinara, ima li dovoljno spremnih svećenika i osoba posvećenog života koji se mogu koristiti medijima u „novo evangelizaciji“?

Suzana Vrhovski Peran: Nažalost, nema. Još uvijek vlada mišljenje da svatko tko zna pisati i ide u Crkvu može pisati za katoličke medije. No, ako želimo imati snažne i kvalitetne katoličke medije, tada treba ulagati u obrazovanje novinara-katolika, ali i svećenike i osobe posvećenog života upoznavati sa zakonitostima medija. Uostalom, to od nas traže i crkveni dokumenti o medijima. Na nekim katoličkim učilištima uvedeni su medijski kolegiji, no čini mi se da to još uvijek nije dovoljno. Velika je tu uloga i Hrvatskoga društva katoličkih novinara koje bi trebalo obnoviti tečajeve novinarstva za suradnike katoličkih medija. Suvremeni mediji, posebno društvene mreže, nove su mogućnosti za evangelizacijsko i pastoralno djelovanje, ali naravno za to treba osposobljenih djelatnika i tu se posebno otvara mjesto za vjernike laike, posebice one koji su završili teološka učilišta.

Dario Marton: Po mom mišljenju, Crkva nažalost nema dovoljno obrazovanih novinara, ali ima dosta ljudi koji su dobili taj dar od Boga, da prenose i naviještaju poruku mira i radosti. Mislim da ima dovoljno spremnih svećenika i osoba posvećenog života koji se mogu uključiti i koristiti medije u „novo evangelizaciji“.

Franjo Ivanković: Naša mjesna Crkva, a mislim i opća, ima premalo stručnih osoba za kvalitetne kršćanske medije. Poznato je da svaki medij traži velika materijalna sredstva da bi funkcionirao. Smatram da kršćanski mediji ne bi trebali biti financirani iz reklama ili nečega sličnog. U novije vrijeme sve je manji broj svećenika. Teško je pronaći kvalitetnog kršćanskog novinara. Sve nas je manje i to je glavni razlog nedostatka kadra; a ako ih se i nađe od čega će živjeti? Smatram da je i u današnjem vremenu, pored svih dostignuća, živa

ljudska riječ i susret „oči u oči“, najsnažniji oblik evangelizacije. Živa osoba je nezamjenjiva u evangelizaciji jer ona uprisutnjuje samoga Krista. Mediji mogu biti izvrsna pomagala kojima se Crkva treba kvalitetno služiti i uprisutnjavati Božju riječ u suvremenom svijetu.

Željka Zelić: Srećom, za vrijeme studija imala sam prilike nekoliko godina raditi i surađivati kao novinarka suradnica u Informativnoj katoličkoj agenciji (IKA) iz Zagreba, što mi je dalo prilike izbliza upoznati način rada katoličkih medija. Osim toga, izgradila sam dobre odnose i s kolegama u *Glasi koncila* ali i Hrvatskom katoličkom radiju, što mi je u to vrijeme bilo vrijedno iskustvo, a danas se rado sjećam toga razdoblja. U tom smislu mogu reći da Katolička crkva u Republici Hrvatskoj i katolički mediji imaju dovoljno obrazovanih novinara koji su svoj posao spremni raditi odgovorno, objektivno ali i u istini, a što je minimum uvjeta kada je u pitanju novinarstvo općenito. Posve je drukčija situacija s katoličkim medijima u Republici Srbiji jer su oni doista u manjini, a tim više su u problemu i kada je u pitanju obrazovan kadar, jer nažalost, većina tih malobrojnih katoličkih medija nema mogućnost stalnoga uposlenja školovanih novinara. Govoreći o našoj Subotičkoj biskupiji, moram priznati da je mali broj svećenika i redovnika koji se aktivnije žele uključiti u rad katoličkih medija. Vjerujem da neki od njih to ne žele i ne mogu zbog pastoralnoga djelovanja. Ipak, bilo bi dobro katoličke medije otvoriti za mlade školovane laike sklone pisanju i istraživanju, ali i napredovanju i razvijanju svojih vještina i znanja, a na opće dobro i s ciljem širenja Radosne vijesti i nekog boljeg svijeta kojega smo kao kršćani pozvani graditi.

Tomislav Vuković: Ima doista zauzetih i novinara i svećenika, klerika i laika, koji razumiju moć medija i njihovu ulogu u evangelizaciji ali i reevangelizaciji, međutim ima i onih koji su umorni, najsretniji kad se puno toga ne događa, pa medijsko područje, npr. katolički tisak, tek podnose i prepuštaju ga svakom pojedincu. Znam ne mali broj župnika koji čim dođu na novu župu, odmah ukinu tisak i preporučite vjernicima da se sami pretplate jer imaju strašno puno posla pa nemaju vremena za katoličke novine. Jednako tako treba biti i samokritičan jer je Crkva općenito spora, stalno „kaska“ za vremenom, pa se s brojnim temama ne suočava otvoreno, jednako kao i crkveni mediji, kao npr. pedofilija i homoseksualnost među svećenicima, njihova financijska transparentnost, suradnja s Udbom crkvenih ljudi za vrijeme komunizma i dr. No, sve to nisu razlozi da se s optimizmom ne gleda u budućnost crkvenih/katoličkih medija i da se ne čini sve u cilju njihova poboljšanja na svim razinama.

O. Mato Miloš, OCD: Naše katoličke tiskovine potvrđuju da imamo obrazovanih novinara. Nikada ih nije dovoljno. Moglo bi ih biti i više obrazovanih. Komunikacija se tiče cijele zajednice. Zato je nužan odgovarajući medijski i komunikacijski odgoj svih odgovornih svećenika, đakona, redovnika i redovnica, kateheta i odgojitelja, onih koji na bilo koji način sudjeluju u crkvenom poslanju. Stoga je potrebno poticati mlade svećenike, redovnike, redovnice i laike na proučavanje komunikacijskih i medijskih znanosti. Bilo bi dobro da se u redovitom teološkom studiju daje više prostora odgoju za medije, da budu još bolje obrazovani u sredstvima priopćavanja. To ne važi samo za bogoslove, redovničke pripravnike i mlade katoličke laike, nego i za crkveno osoblje općenito u „novo evangelizaciji“.

Na izložbi božićnjaka

Neposredno prije odlaska svojim kućama za Božić, sjemeništarci su posjetili izložbu „božićnjaka“ u vestibulu subotičke Gradske kuće. Ova je izložba upriličena osamnaesti put, a želja Etnografskog odjela Društva „Ivan Antunović“ je da se njeuguje izvornost, tj. da „božićnjake“ izrađuju žene i djeca. To je stari običaj bunjevačkih Hrvata, koji ne smije nestati niti u ovo suvremeno doba.

Izložbu smo pažljivo pogledali i divili se radovima marljivih ruku iz Subotice, Tavankuta, Male Bosne, Đurđina i Žednika.

Božićni dar Ureda za vjere

Nakon 2000. godine Vlada Republike Srbije intenzivno pomaže crkvene zajednice i crkvene institucije. Dobra volja je prisutna, no financijsko pitanje je uvijek osjetljiva točka, jer su mogućnosti ograničene. Gimnaziju i sjemenište „Paulinum“ pomaže Vlada Republike Srbije preko Ureda za vjere. Ovaj Ured posreduje i sufinancira našu gimnaziju i sjemenište. Osim toga, u posebnim prilikama dobiva se dotacija za određene školske potrebe.

Od „Božićnog dara“ Ureda za vjere obnovljen je stogodišnji namještaj tajništva, koji su još sestre Naše Gospe koristile u njihovoj nekadašnjoj školi. Uredili smo jednu gostinjsku sobu i obnovili sportsku opremu.

Za donaciju i za razumijevanje zahvalni smo direktoru Ureda za vjere **dr. Mileti Radojeviću** i njegovom prvom savjetniku **Vladimiru Todiću**.

Na blagoslovu orgulja

„Paulinci“ su 21. prosinca 2014. godine sudjelovali na nevakadašnjem događaju – posveti orgulja i kolaudacijskom koncertu u crkvi Razlaza apostola na Kelebiji. Orgulje su u kelebij-sku crkvu prenesene iz Kjaićeva. Gradio ih je domaći majstor Franz Lindauer 1938. Na žalost, vjernici Kljaićeva nisu dugo uživali zvuk tih orgulja, jer je veoma brzo izbio II. svjetski rat. Godine 1944. gotovo cijelo stanovništvo je potjerano, odneseno u logore ili ubijeno. Potom su orgulje zašutjele na šezdeset godina, a vjernici katolici su nestali. To je razlog njihova premještanja u crkvu na Kelebiju, a što je inicirao rektor „Paulinuma“ **mons. Josip Mioč**, ujedno član Biskupijskog povjerenstva za orgulje. Kelebij-ski župnik **Csaba Paskó** pozvao je mons. Josipa Mioča da posveti nove orgulje. Orgulje su posvećene u okviru svečane liturgije, na kojoj su sudjelovali vjernici, gosti, ljubitelji glazbe i delegacija iz Njemačke. Kolaudaciju, odnosno koncert na obnovljenim orguljama izveli su učenici srednje glazbene škole Subotice, zatim puhački kvintet iz Segedina i orguljašica **Adrien Kuktin**.

Dan proštenja i Dan škole „Paulinum“

PROŠTENJE SJEMENIŠNE KAPELE I DAN GIMNAZIJE „PAULINUM“
SLAVIMO 25. Siječnja svečanom svetom misom prije podne u 10 sati u kapeli sjemeništa. Prije svete mise bit će blagoslov nove slike sv. Pavla apostola, zaštitnika „Paulinuma“. Svetu misu će uzveličati sjemenišni zbor Schola Cantorum Paulinum i recitatori gimnazije.

SRDACNO VAS POZIVAMO I RADO OČEKUJEMO NA OVOJ SVEČANOSTI!

Božićni radijski program

Subotički radio već više od dvadeset godina emitira božićni program, kojeg priređuju „Paulinci“. Taj program sastavljaju trećoškolci i maturanti „Paulinuma“. Ove godine božićni program je sastavljen na temu „Bog se tamo nastanjuje gdje ga prime“. Učenici uvježbaju tekstove i recitacije s profesorima, a glazbene točke s prefektom sjemeništa. Zadnjih godina božićni program „Paulinuma“ emitira ne samo subotički radio, nego i Radio Marija i vojvođanski Panon Radio.

Nagrada za likovni natječaj „Moja Vojvodina“

Osnovna škola „Matija Gubec“ iz Tavankuta organizirala je likovni natječaj pod nazivom „Moja Vojvodina“ za učenike osnovnih i srednjih škola Autonomne Pokrajine Vojvodine. Organizatori su željeli potaknuti djecu na uočavanje tipično vojvođanskih simbola, različitosti vojvođanske sredine, na posebnosti, lokalne arhitekture, narodne nošnje i na specifičnu kulturu naših prostora. Na ovaj natječaj pristigla su 352 likovna rada osnovnih i srednjih škola. Ocjenjivački sud, koji se sastojao od profesora **Nele Tonković**, **Vladana Čuture** i **Ivane Matić**, donio je odluku o dodjeli nagrada. Osim prve tri nagrade, dodijeljene su i posebne nagrade među kojima se nalazi i učenik „Paulinuma“ **Leon Tapai**. „Paulinum“ je ponosan na drugoškolca Leona, koji je svojim akvarelom prezentirao jedno vojvođansko selo sa crkvom.

Leonu čestitamo i želimo da marljivo nastavlja uvježbanje umjetničkog crtanja i farbanja.

Boje li se katolički bračni parovi posvojiti dijete?

Piše: dr. sc. Andrija Anišić

Nažalost, poznajem dosta bračnih parova koji su bez djece. Zapitao sam se ponekad a neke i pitao zašto ne posvoje neko dijete. Naravno da je takva odluka vrlo odgovoran čin. Preuzeti potpunu brigu o tuđem djetetu, a uz to ga još i „učiniti“ svojim i prema njemu se tako odnositi doista nije lako. Ali, kao što sam pisao u prošlom broju, taj čin može donijeti puno radosti bračnim parovima koji ne mogu imati svoje vlastito dijete. Dosad sam samo jednom imao priliku ohrabriti jedan bračni par da posvoje dijete. Oni su to učinili. Krstio sam to dijete i oni su beskrajno sretni roditelji. Ovim člankom želim ohrabriti sve bračne parove koji ne mogu imati djece da se odvaže i da ne čekaju dugo, jer su propisi za posvojenje djece prilično komplicirani. No, valja biti uporan. Nažalost, rekoše mi neki prijatelji nedavno u razgovoru da i u toj proceduri neki „odgovorni“ za to traže novac, mito. Nevjerojatno, ali vjerojatno istinito! I takve osobe trebalo bi obavezno prijavljivati nadležnim tijelima i svakako primjereno kazniti.

Potičem, ohrabrujem i molim bračne parove bez djece da uđu u proceduru. Možda baš vas čeka neko dijete da ga usrećite, a svoju sreću pronaći ćete u sreći tako malenog, slatkog bića.

Nisam uspio doći do relevantnih podataka o uvjetima posvojenja u R. Srbiji. Služim se tekstovima objavljenim na internetu i zato ih valja provjeriti. Zadržat ću se na dva svježija teksta koja daju neke važne informacije.

Pooštreni uvjeti za usvajanje djece

(tvzonaplus.rs - 18. 10. 2014.)

U listopadu mjesecu prošle godine u Niškoj banji održan je susret radnika u socijalnim ustanovama naše zemlje na kojem je predstavljen nacrt novog Obiteljskog zakona. Zbog zloporabe i trgovine djecom bez roditeljskog staranja, novi obiteljski zakon je pooštren što se tiče kriterija za izbor onih koji mogu posvojiti djecu, istaknuto je na tom susretu. U Srbiji na usvojenje čeka 178 djece, ali i 748 usvojitelja. Bez obzira na to što je broj usvojitelja višestruko veći, može se dogoditi da neka djeca nikada neće biti usvojena. Razlog je, između ostalog, i to

što je procedura za usvajanje komplicirana i dugo traje. Na primjer, razlika u godinama između usvojitelja i djeteta koje žele usvojiti ne može biti manja od 18, odnosno veća od 45 godina. Također, može se usvojiti samo maloljetno dijete, ali ne mlađe od tri mjeseca, ako se usvaja dijete starije od 10 godina tada će i ono samo morati pristati odnosno dati suglasnost za usvajanje.

Kraj komplikacijama za usvajanje?

(b92.net – 22. 11. 2014.)

Autor teksta pod gornjim naslovom razgovarao je s osobljem Doma za nezbrinutu djecu u Zvečanskoj ulici u Beogradu. Iz toga teksta saznajemo tužnu činjenicu, koju sam i ja spomenuo u uvodu ovoga članka. Naime, na usvajanje djece se mnogo lakše odlučuju ljudi iz inozemstva nego li iz naše zemlje. No i inače komplicirana procedura za usvajanje je za njih još kompliciranija, pa mnogi nikada ne ostvare svoju želju, premda ima naznaka da će u novom Zakonu biti nekih olakšanja glede procedure, premda smo iz drugog izvora saznali da će sami kriteriji biti još stroži.

Navodi se da je u nekim skandinavskim zemljama proces usvojenja puno jednostavniji i da usvojitelji djece imaju mnoge državne olakšice a na raspolaganju su im i besplatni servisi koji im mogu pomoći u procesu rasta i odgoja djeteta. U tim zemljama usvojitelji imaju i podršku i simpatije ljudi iz svog okruženja.

U Srbiji živi više od 10.000 djece bez roditeljskog staranja ali samo trećina te djece je mlađa od dvije godine. Mnogi od njih čekaju da im netko postane roditelj, ali većina ih nikada neće imati roditelje jer 40 posto usvojitelja želi bebe, ali ima i onih koji od usvajanja odustanu kad saznaju da dijete ima smetnje u razvoju. Mnogi odustaju i od zdrave djece kad im se u procesu usvajanja ukaže na probleme koji mogu nastati u procesu odrastanja djeteta.

Prednacrt Građanskog zakonika koji se bavi i problematikom usvajanja djece trebalo bi da precizira način usvajanja, posebno kada našu djecu žele stranci. Prema tom nacrtu zakonik će s

jedne strane olakšati procedure i kod međunarodnog usvojenja, ali će uvijek prednost imati potencijalni usvojitelji djece koji žele djecu zbrinuti u Srbiji.

U 2014. godini usvojeno je više oko 150 djece a u nadležnom ministarstvu se nadaju da će ove godine biti usvojeno puno više djece. Prema riječima ministra za socijalni rad Aleksandra Vulina, prioritet je dobrobit djeteta i da je obitelj koja će usvojiti dijete odgovarajuća kako bi se dijete u njoj doista osjećalo dobro a roditelji će u zakonskom smislu imati ista prava kao i biološki roditelji. Prema njegovim riječima, najljepše što se može dogoditi napuštenom djetetu jest upravo da bude usvojeno.

Za više informacija o usvajanju djece u Srbiji možete pogledati na sljedećoj web-stranici: <http://zena.blic.rs/Bebe/clanak/Usvajanje>. No, najbolje je da potražite za to nadležnu ustanovu od koje ćete sigurno dobiti sve odgovarajuće podatke i upoznati se sa zakonitom procedurom usvajanja.

Svjedočanstvo posvojene djece

Braća Ivan i Josip redovni su ministranti u župi Stari Jankovci. Ivan je osmi razred i kaže da se ne sjeća prvih dana kada je došao u obitelj Blažević. „Osjećam se kao da sam tu rođen. To je lijepo kad imamo roditelje i kad oni vode brigu o nama. Oni su moji roditelji i uz njih se osjećam sigurnim. Sada sam osmi razred i nastavit ću neku srednju školu u Vinkovcima. Donedavno sam igrao nogomet, ali imao sam nekoliko operacija pa više ne smijem igrati nogomet“. Mlađi brat Josip je sedmi razred, a želja mu je nakon osmogodišnje škole poći u policiju ako ispunji uvjete. „S mamom i tatom je lijepo i sretan sam što imam mamu i tatu. To je nešto najljepše za djecu, jer oni nas vole i puno čine za nas. Lijepo je kad nekome možeš doći u krilo, kad te netko pomazi, sasluša, štiti i brine se za te“.

/Glas Koncila 6 (1859) | 7.2.2010./

Prva knjiga o Makabejcima

(I. dio)

Piše: dr. sc. *Trvadar Fehér*

Ova knjiga nas vraća na užasno ratno polje ljudske povijesti. Sami židovski znanstvenici procjenjuju da se radilo o jednom od najsajnijih trenutaka ovoga naroda, kada je izborio svoju slobodu, i uz to podjarmio druge okolne narode (pr. Kr. od god. 167. do 80-ih). Kada se čovjek nalazi u bilo kakvom ratu – neka to bude samo u verbalnom obračunu – uvijek ga nadvladava osjećaj profane stvarnosti. Pita: gdje je Bog u tom sukobu? Jahve je uvijek uz svoje stvorenje, samo ga čovjek želi sakriti, ili jednostavno negirati, baš po nemoralnom ponašanju.

U prvoj polovici II. stoljeća pr. Kr. javili su se neki Izraelci, koji su govorili: *Hajde da sklopimo savez sa narodima svojim susjedima, jer otkako se od njih odijelismo snađoše nas mnoga zla* (I. Mak 1,11b). Današnji čovjek ne shvaća što je u ovome problem. No, tekst govori dalje: *Ujarmiše se s poganimima i prodaše se da čine zlo* (I. Mak 1,15). Bitka, prava bitka ne počinje na ratnom polju, to je tek posljedica. Bitka je započeta na dubljem nivou, na polju vjere i morala. Modernim riječima: nije problem piti coca-colu, nositi jeans, ali je užasan problem kada se relativiziraju vrednote obitelji, kada se izjednačuju religije i čovjek je „bog“ koji bira ono što mu se sviđa. Npr. u Jeruzalemu su Židovima izgradili amfiteatar za gimnastiku. Golo vježbanje još nije bio tako velik problem, ali je svečana molitva božanstvima prije svakog vježbanja sasvim neprihvatljiva. Polagano se išlo za tim da pored Jahve uguraju druga božanstva, ili, ako je to nemoguće,

onda sami vjernici zanemaruju svoga Boga, jer inače neće moći ući u tzv. „visoke“ krugove. Kralj Antioh Epifan IV. (pr. Kr. 175-164), htio je mijenjati identitet židovskog naroda. Htio je mijenjati njihove moralne i vjerske vrednote: neka odstupe od Jahve, koji tako dosljedno traži deset Božjih zapovijedi. On je htio uvjeriti stanovnike Judeje da nije istina snažna vladavina jedinoga Boga, i ako ga odbace, tj., prihvate druga božanstva, imat će daleko bogatiji život.

No, Židovi su drugačije shvaćali „bogat život“ nego strani vladar. Bogatstvo je upravo intenzivan odnos s Bogom, zajedništvo obitelji, poštenost riječi i djela. Današnja zapadnjačka društva više osiguravaju materijalna sredstva svojim članovima, nego naše. No, jesu li kvalitetniji njihovi ljudski odnosi, i odnos prema Bogu? Nema onoga koji bi ovo mogao potvrditi. Kralj je bio tako površan da je karijeru, ekonomski prosperitet, politički utjecaj postavio kao mamac pred izraelskim narodom. On je mislio da su jednostavni ljudi površni, prazni, nemaju vrednota, i nemaju svoj identitet. Prevario se. Uvijek je bilo izdajnika, ali veći dio naroda se suprotstavio ovom pokušaju. Kada je Antioh IV. to iskusio, krenuo je u otvoreni rat, i to protiv jeruzalemskoga hrama i cijeloga naroda. Izdao je naređenje: *Neka zaborave Zakon i neka izmijene običaje. Tko se ne pokori kraljevoj naredbi, osuđen je na smrt* (I. Mak 2,49-50). U hramu, na oltaru paljenica izgradio je „Grozotu pustoši“ (I. Mak 1,54), tj. neki idol stranoga bo-

žanstva. Tko se nije poklonio tom kipu, bio je smaknut. Možemo sada shvatiti da ovaj kralj nije htio židovska tijela baciti u okove, nego njihovu dušu, razmišljanje, volju, sve ono što su kroz duga stoljeća primili od Boga svoga.

Ako sada nanovo pročitamo uvodne rečenice ovoga teksta, onda već uvidimo kako u ovoj knjizi uopće nije riječ o ispraznim geografskim osvajanjima kao npr. Cezara, Napoleona, nekih modernih diktatora, država radi izvora plina, nafte, itd... Ovdje se radi o slobodi duha vjernika – da ima pravo slijediti jedinoga Boga, koji ga čini bogatijim od svih osvajača ovoga svijeta. Riječ je o tome otvaramo li vrata Božjoj Objavi, imamo li prava, i želimo li njegova djela ostvariti na svakom području ovoga života i društva.

Nešto slično se događalo Isusu kada je kritizirao ponašanje židovskih poglavara, pismoznanaca. Kazaše: *Opsjednut je Belzebulom i poglavicom zlih duhova izganja zle duhove* (Mk 3,22b). Tako govore često i o njegovom tijelu, o Crkvi. No, *Mudrost opravdaše njezina djela* – odgovara Isus (Mt 11,19c). Kao što su onda jednostavni Židovi znali iz iskustva života, da je bogatstvo ono što Bog daje, a ne kralj, tako i današnji kršćani znaju: bogat život je zajedničko djelovanje s Isusom Uskrslim, jer kraljevi svijeta propadaju, ali vjernik ni na križu ne gubi vlastitu egzistenciju, nego svojom dobrotom podiže, liječi, i vodi prema vječnom životu.

(nastavlja se)

Sve u prirodi je povezano

Piše: *Marko Tucačkov*

Nisu samo staništa ono što čini dom živoga svijeta. Mjesta na kojima živi svijet obitava, posebice one vrste koje se mogu kretati, složena su i isprepletana u svim mogućim dimenzijama. Ekolozi su i tu dovtljivi, te pokušavaju pojednostavljeno prikazati odnose u prirodi. Bitno ih je pokušati razumjeti, jer će od toga na koji način potrebe živoga svijeta razumijemo ovisiti i naša pažnja prema njemu, pa i samo razumijevanje potrebe njegove zaštite. Ipak ćemo se u ovom razmišljanju koncentrirati samo na životinje.

Četiri su osnove potrebe svake vrste: hrana, voda, zaklon i prostor. Hrana i voda su potrebne za održavanje samog života i fizioloških potreba tijela životinje, zaklon im je potreban radi izbjegavanja lošega vremena i grabljivaca (predatora), dok je prostor potreban da bi se došlo do hrane i vode kako bi se živa bića neometano razmnožavala. Mnogim životinjama upravo mi možemo i trebamo sačuvati, ili ako smo uništili – osigurati sve ove četiri potrebe i to u dovoljnoj mjeri. Upravo zato raščlanjujemo ove osnovne sastavnice staništa životinja.

Živi svijet koji se kreće treba **sklonište**, odmorište, prostor za kretanje i reprodukciju. To je bilo koji dio okoliša koji nudi zaštitu i poboljšava šanse za opstanak životinja. Sklonište ima dvije sastavnice: služi za zaštitu od loših vremenskih prilika i zaštitu od grabljivaca. Nekim životinjama nije naročito bitno kakve je strukture sklonište, te u našim selima i gradovima danas imamo nevjerojatno bogat živi svijet, po broju vrsta i broju jedinki bogatiji nego ikada. Tu zalaze, snalaze se i žive ne samo naši tradicionalni susjedi kao što su miševi, štakori, ne samo one vrste za koje mislimo da oplemenjuju naš život kao što su bijele rode, seoske lastavice i piljci (gradske laste), nego i sasvim rijetke, vrlo osjetljive životinje. Toranj subotičke katedrale-bazilike sv. Terezije je mjesto za promatranje i lov sivim sokolovima tijekom jeseni, zime i proljeća. Novi Sad je dom relativno brojnoj populaciji kune bjelice. Druge, pak, životinje traže vrlo preciznu kombinaciju vegetacijskog pokrivača i drugih struktura za sklonište, i njih jednostavno nema tamo gdje takvog skloništa nema.

Očividno, živom svijetu je za opstanak potrebna **hrana**. One životinje

Najniže gnijezdo bijele rode u Srbiji na groblju u Senti

/foto: Facebook Josip Kujundžić/

koje je imaju u izobilju bolje se razmnožavaju, otpornije su na bolesti i vještije u izbjegavanju predatora. Ishrana utječe i na natalitet i na mortalitet, te je tako od ogromnog značaja za opstanak životinja. Dostupnost hrane varira tijekom godine i na različitim prostorima. Obično je, na našim prostorima, manja tijekom nepovoljnog perioda godine, a tijekom sezone kada buja vegetacija je ima dovoljno. Tijekom zime, posebice ako je vrlo hladno, svjesni da smo uglavnom zaštićeni od gladi, kao kršćani smo obvezatni podijeliti svoju hranu s braćom koja je nemaju. Ne dozvolimo si luksuz da tu tešku obvezu eskiviramo! U našem podneblju je i „prihranjivanje“ divljih životinja preraslo iz suosjećanja u tradicijske prakse, pa čak i u zakonsku obvezu, posebice za korisnike lovišta. Brojne dodatne mogućnosti pomoći životinjama kada si ne mogu pomoći samo ćemo detaljno razmotriti kasnije.

Izbor hrane određen je kakvoćom i količinom iste, sukladno potrebama samih životinja. Predatorima je lakše, jer je većina plijena vrlo hranjiva i laka za probavu, te se sva energija koju utroše u potragu za plijenom isplati kada ga ulove. Biljojedi, s druge strane, moraju naći veće količine hrane velike hranjive vrijednosti kako bi preživjeli, te pažljivije biraju hranu koja je njima, za razliku od predatora, mnogo dostupnija.

Životinjama je **voda** potrebna iz nekoliko razloga: probava, metabolizam

i kontrola tjelesne topline. Većina životinja može bez hrane izdržati nedjeljama, no, kao i mi, bez vode samo nekoliko dana. U relativno suhoj Vojvodini dostupnost slobodne vode iz prirodnih izvora često je nedovoljna. Naravno, životinje vodu dobivaju i iz hrane, jedući zelene biljke, s njima i rosu, odnosno meso drugih životinja. Staništa životinja moraju uključiti izvore vode, ili će se, u suprotnom, životinje odseliti tamo gdje je ima dovoljno. Isto tako, životinje neće naseliti mjesta koja su vrlo daleko od vode, čak i ako na njima ima dovoljno skloništa i hrane. Također, posredno, nedostatak padavina smanjuje kakvoću i količinu hrane za životinje.

Svaka životinja zahtijeva određeni **prostor** na kome će se kretati, izbjći ili pobjeći od grabljivaca, pronaći partnera, dovoljnu količinu hrane i vode i odmarati se. Osim što je prostranstvo koje zauzimaju uvjetovano hranom i skloništem, važi i pravilo da veća životinja traži veći prostor, te da mesojedi biraju ona mjesta na kojima ima više biljojeda.

Mjesta na kojima živi svijet obitava velika su slagalica, svojevrsni živi mozaik vrlo kompleksnih potreba. Svakodnevna borba za život koja se odvija kako pred našim očima, tako i u samim našim domovima – praktično svugdje, ne smije nas ostaviti ravnodušnima. Najmanje što živi svijet treba od nas je poštovanje i briga. Od Stvoritelja je obilje poštovanja i brige svaka vrsta već dobila na samom početku svog postojanja!

S vjeronaukom u drugo pologudište

Dragi vjeroučitelji,

prošli su nam božićni blagdani i novogodišnji praznici i vrijeme je da se školske klupe ponovno popune i da započnemo drugo polugodište. Kao i uvijek na početku, dobro je dati krilima vjetra – ponovno zainteresirati učenike za pažljivo sudjelovanje i rast na satu vjeronauka. Sigurno smo svi oplemenjeni otajstvom Božića i puni novogodišnjih odluka spremni za jedan bolji i entuzijastičniji rad.

Jedna priča Bruna Ferrera, koju možemo iskoristiti kao uvodni sat u višim razredima osnovne i u srednjoj školi, može nam biti itekako poticajna:

Zarobljeni orlić

Noćno krilo bijaše, bez sumnje, najjači letač u jatru mladih orlova što se ugnijezdilo na Izvoru ispod Triju stijena.

„Grrrrrak!“ Kad bi se taj krik prolomio zrakom, žrtvi kojoj je bio namijenjen nije bilo spasa. Noćno krilo je u okomitu spustu postizao brzinu i do tristo kilometara na sat. Golubovi, grlice i druge ptice koje bi mu se našle na putu učas bi završile u njegovim snažnim kandžama.

Noćno krilo bijaše nepogrešiv lovac i sjajan letač.

Njegovi umjetnički letovi nebom bijahu veličanstveni i svim šumskim stanovnicima ulijevahu strah u kosti.

No, jednog sparnog ljetnog popodneva Noćno krilo je načinio kobnu grešku. Na gumnu pred kućom jednog uglednog seljaka, koje je uvijek izbjegavao, spazio je veliko ugojeno pile. Bijaše to za nj preteška kušnja. Nekoliko je puta preletio nastojeći otkriti moguće opasnosti, a kad ih nije našao, sletio je. U zraku je odjednom nastalo komešanje. Veliki crni pas počeo je lajati, ali oštre orlovske pandže čvrsto su zgrabile plijen. Noćno krilo, međutim, nije dobro procijenio težinu žrtve i kad se počeo dizati, krila su ga podigla svega nekoliko centimetara od zemlje. Uzmenirena bukom, domaćica je istrčala iz kuće i počela metlom žestoko tući po orliću.

Kad je došao k sebi, Noćno krilo se nije mogao maknuti od boli, ali bio je čitav. Sunce bijaše na zalazu. Zamahnuo je krilima, no... stropoštao se na zemlju. Sa zebnjom u srcu ugleda da mu je noga jakim konopcem privezana za stup. On koji bijaše vičan prelijetati kilometre i kilometre, sada je mogao preletjeti svega nekoliko metara.

Nije se predavao, počeo je ključati konopac, ali uzalud. Promatrao je plavo nebo i zalijetao se svim snagama, ali jao, konopac ga je uvijek vraćao na zemlju. Pokušavao je danima i tjednima. Noga mu bijaše posve krvava, a prekrasna krila izranjena.

Konačno je, nakon nekoliko mjeseci odustao. Privikao se i živio zajedno s ostalom peradi u dvorištu. Ključao je po zemlji, a prema nebu bi pogledavao samo da vidi hoće li padati kiša.

Nije uopće zapazio da je konopac kojim je bio privezan istrunuo od jesenjih kiša i zimskoga snijega.

Bio bi dovoljan jedan udarac kljunom i orlić bi bio slobodan, ali on na to više nije pomišljao.

Za vjeroučenike: priča „Zarobljeni orlić“ ukazuje na potrebu nadvladavanja kojiput i teških zapreka koje se ispriječe na putu do cilja. Djeci nisu nepoznati umor, razočaranje, obeshrabrenost. Treba im uvijek iznova posvješćivati ciljeve i odluke kao izazove na koje treba odgovoriti. Nikada se ne smiju predati i posustati. Ovoga posebno moramo svi biti svjesni kada je riječ o našem kršćanskom životu, o zahtjevima evanđelja i našoj „upornoj“ grešnosti.

Za vjeroučitelje: Na početku drugog polugodišta potrebno je osvježiti vjeru i svoje ideale. Zar se nismo i mi toliko puta našli u situaciji nemoćnosti, kada mislimo da smo sve metode već isprobali i da nam više ništa ne može pomoći, a možda je bilo potrebno samo još jednom udariti kljunom ili zamahnuti krilima. Svjesni uzvišenosti i plemenitosti našeg poziva, ali i ne baš sjajne i svemu tome pogodne realnosti u kojoj živimo, budimo kreativni, pozitivni i hrabri. Svima želim uspješno i blagoslovljeno drugo polugodište!

Jelena

Božićni koncert zbora Jeka Primorja i Jose Butorca

Mješoviti pjevački zbor Kulturno umjetničke udruge *Jeka Primorja* iz Rijeke i **Joso Butorac** uljepšali su predblagdansko vrijeme subotičkoj i tavankutskoj publici. Božićni koncert održan je 20. prosinca u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici, a zbor je nastupio i na Božićnom vašaru u Tavankutu dan prije, 19. prosinca te u mjesnoj crkvi Srca Isusovog u nedjelju 21. prosinca.

U ime domaćina goste je prije koncerta pozdravio ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** koji je pojasnio kako je ovaj koncert dar svim Subotičanima kao plod suradnje dvije regije. Nazočnima se obratio i župan Primorsko-goranske županije **Zlatko Komadina**, koji je rekao kako su se pozivu domaćina rado odazvali sa željom donijeti dašak domovine Hrvatima u Vojvodini. Naime suradnja između Primorsko-goranske županije i Tavankuta traje već pune dvije godine, iako se bliža suradnja intezivirala nakon posjeta delegacije HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta, Hrvatske glazbene udruge Festival bunjevačkih pisama i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata ovoj županiji u rujnu 2014. godine. Na sastancima je dogovorena konkretnija kulturna suradnja primorskih i bačkih bunjevačkih Hrvata. Gostovanje i nastup ovoga zbora i Jose Butorca u Tavankutu i Subotici, prvi je u nizu programa u okviru kulturne suradnje ovih dviju regija.

Subotičkoj publici zbor *Jeka Primorja* predstavio se popularnim melodijama Istre i Kvarnera te božićnim pjesmama, a zborom je ravnao **Igor Vlajnić**. U drugom dijelu koncerta nastupio je **Joso Butorac** iz Novog Vinodolskog, dok je za klavirom bio **Mladen Žmak**. /I. D. i Ž. V./

Veliki Božićni koncert u subotičkoj katedrali

Tradicionalni Veliki Božićni koncert održan je u nedjelju, 28. prosinca u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske u Subotici, a okupio je brojnu publiku.

U programu su sudjelovali: Katedralni zbor „Albe Vidaković“, Katedralni zbor „Svete Terezije“, Katedralni dječji zbor „Zlatni klasovi“, Komorni zbor „Collegium musicum catholicum“, Komorni zbor „Pro Musica“ i Subotički tamburaški orkestar. Dirigenti su bili **Krisztina Csikós** i **Miroslav Stantić**. Solisti su bili **Aleksandra Pletikosić** – sopran i **Franjo**

Vojnić Hajduk – tenor. Aranžmane za tamburaški orkestar napravili su **Marijana Marki**, **Ante Crnković** i **Stipan Jaramazović**.

Na kraju programa svima je zahvalio i sve pohvalio **mons. Stjepan Beretić**, katedralni župnik. /A. A./

Božićni prijem za predstavnike crkava i vjerskih zajednica

U ponedjeljak, 29. 12. 2014. u restoranu „Bon Appetit“ gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai** i predsjednik Skupštine grada **Ilija Maravić** priredili su božićno-novogodišnji prijem za predstavnike Crkava i vjerskih zajednica grada Subotice. Istaknuti su primjeri dobre suradnje, ukazano na neke poteškoće i probleme, a izražena je nada da će suradnja u novoj godini biti još bolja kao i da će pomoć Grada, prema mogućnostima, biti konkretna i izdašnija. /Zv/

Božićni prijem u Baču

U zgradi općine Bač 6. siječnja. predsjednik ove općine **Dragan Stašević** i lokalni dužnosnici organizirali su božićni prijem za predstavnike Crkava i vjerskih zajednica koje djeluju u ovoj općini.

Tako su na ovom prijemu bili svećenici Srpske pravoslavne, Katoličke, Slovačke evangeličke crkve, te predstavnici Islamske zajednice. U ime Katoličke crkve ovom susretu nazočio je župnik u Baču, Plavni, Bačkom Novom Selu i Tovariševu vlč. **Josip Štefković**. Uz dobrodošlicu i čestitanje, **Stašević** je istaknuo potrebu češćeg okupljanja i bolje suradnje te međusobnog informiranja o svim aspektima rada svih zajednica. Svečanost je upotpunio komorni orkestar „Zvoni“ iz Selenče izborom božićnih pjesama. /MT/

Poziv za „Liru naivu 2015.“

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica „Ivan Kujundžić“ pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ Subotica upućuju poziv za trinaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom „Lira naiva 2015.“.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pokrajinski susret pjesnika „Lira naiva 2015.“ bit će održan 30. svibnja 2015. godine u Zemunu.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret), u wordu, treba **poslati do 10. 04. 2015.** na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili putem elektroničke pošte na adresu:

katarina.celikovic@gmail.com.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona broj +381/64-211-3186.

Likovna izložba u Sonti

Članovi KPZH „Šokadija“ zaključili su prošlu godinu organizacijom retrospektivne izložbe selektiranih slika, nastalih na osam likovnih kolonija do sada održanih u organizaciji ove udruge. Djela su izložena u rustikalnim prostorima kavana „Bačka 1923.“ u Sonti, uz pokroviteljstvo Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice.

Izložbu je otvorio predsjednik Šokadije **prof. Zvonko Tadijan**. Otvaranju izložbe nazočili su sudionici kolonija **Josip Horvat, Bojan Šimunović, Ana Tudor, Bara Dobraš, Svetlana Zec** i daroviti učenici OŠ „Ivan Goran Kovačić“ koji su sudjelovali na ovogodišnjoj koloniji.

Ivan Andrašić

Novi kompakt disk s bunjevačkim kolima

Hrvatska glazbena udruga *Festival bunjevački pisama* iz Subotice je krajem prošle godine objavila glazbeni kompakt disk pod nazivom *Pere Tumbas Hajo – Bunjevačka kola*. Na disku nalaze se 22 bunjevačka kola odsvirana na način kako ih je svirao čuveni tamburaš **Pere Tumbas Hajo** i kako ih je

zabilježio u svojim notnim zapisima koji datiraju iz 50-ih godina prošloga stoljeća. Zapisi potječu iz KUD-a *Bratstvo* u Subotici, sadrže samo takozvani *prvi glas*, a ostatak aranžmana je uradio prof. Vojislav Temunović. Skladbe je snimio Tamburaški orkestar udruge. Ovi zapi-

si mogu biti od koristi svim onim KUD-ovima koji žele na svoj repertoar postavljati bunjevačka kola, a u stilu kako ih je izvodio Pere Tumbas Hajo. Izdavanje ovog CD-a poduprli su Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu, Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice i Grad Subotica.

Stolni kalendar za 2015. godinu „Živa baština“

U zajedničkoj produkciji NIU „Hrvatska riječ“ i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, uz potporu Hrvatskoga nacionalnog vijeća, kalendar za 2015. godinu posvećen je bogatoj i raznovrsnoj nematerijalnoj kulturnoj baštini Hrvata u Vojvodini. Kroz 12 mjeseci je predstavljen najveći dio nematerijalne kulturne baštine i u srijemskih i u šokačkih i u bunjevačkih Hrvata.

In memoriam

Antonija Čota Rekettye (1961.-2014.)

U utorak 23. prosinca 2014. u 54. godini života preminula je Antonija Čota rođ. Rekettye, istaknuta Lemešanka na polju politike, kulture, povijesti i etnologije.

Sprovodne obrede predvodio je somborski dekan, prečasni Josip Pekačević na Badnji dan 24. prosinca. Na posljednje počivalište, u tihi dom, Antoniju su ispratili mnogi Lemešani, rodbina, kolege, prijatelji, poznanici te istaknute ličnosti hrvatske zajednice: dr. sc. Slaven Bačić, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, te Petar Kuntić, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini. Po polaganju lijesa u obiteljsku grobnicu vokalna umjetnica iz Lemeša Marita Topić u pratnji Nele Skenderović iz Subotice i Dragana Delića iz Stanišića izvela je dvije skladbe „My way“ i „Tonka“.

Antonija Rekettye rođena je 12. siječnja 1961. u Beogradu od majke Eve pl. Knezi i oca Rekettye Istvána. Osnovnu školu je završila u Lemešu, gimnaziju u Somboru, a studij prava u Osijeku gdje je diplomirala 1984. Po povratku u Lemeš zaposlila se u „Zadrugaru“, a od 1991. radila je u Narodnom kazalištu u Somboru. Dvije godine (2007.-2009.) obnašala je u Novom Sadu dužnost pomoćnika Pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine, nakon čega se vratila u svoju matičnu kuću Narodno kazalište Sombor u svojstvu tajnice.

Antonija Čota bila je suradnica u *Leksikonu podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca*, u časopisu *Klasje naših ravni*, bila je članica IO HNV-a zadužena za kulturu, autorica je članka na vikipediji, uređivala je periodična izdanja Narodnog kazališta Sombor, te više članaka posvećenih kazališnom životu (*Somborske novine, Ludus, Hrvatska riječ* ...). Objavila je u koautorstvu s Marijom Šeremešić knjigu *Dukat* (2000.). Kao aktivna članica HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora, bila je zamjenica glavnog i odgovornog urednika lista Društva *Mirosljub*, od njegova pokretanja. Osnivačica je HKUD-a „Stipan Knezi Šimeta“ iz Lemeša koje se ugasilo prije par godina te članica Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini od osnutka stranke. Bila je vijećnica u Skupštini Općine Sombor (2005.). Svojevremeno bila je članica savjeta Mjesne zajednice, prvi predavač vjeronauka od kako je sastavni dio prosvjetnog programa, inicijator mnogih lokalnih projekata.

Iza sebe je ostavila dvadeset dvogodišnju kćerku Dalmu, studenticu prava. Pokoj vječni, daruj joj, Gospodine!

Željko Zelić

Jesmo li pristojni?

Znam, sigurno znam da smo svi bili jako sretni na Božić koji smo tako nestrpljivo čekali. I kada je Božić došao, radost je bila velika jer smo se radovali u svojim toplim domovima sa svojim najmilijima. Bilo je puno lijepih čestitaka, svi smo uz osmijeh jedni drugima čestitali.

Raspust, vrijeme odmora od škole i obaveza svakome je dobro došao. A onda su opet počele školske obaveze. Dok ovo piše, Zvončica je jako tužna jer je na ulici sreća grupu dječaka koji su u povratku iz škole glasno psovali, izrugivali se i čak tukli dvojicu među sobom. Neki su se od njih smijali, a drugi su pokušavali pobjeći. To što su me vidjeli, nije im zasmetalo. Dapače, samo su nastavili sa svojom „igrom“. Bilo mi je jako neugodno. Neke od njih sam

Božićna predstava u Somboru

Pastirska igra u Maloj Bosni

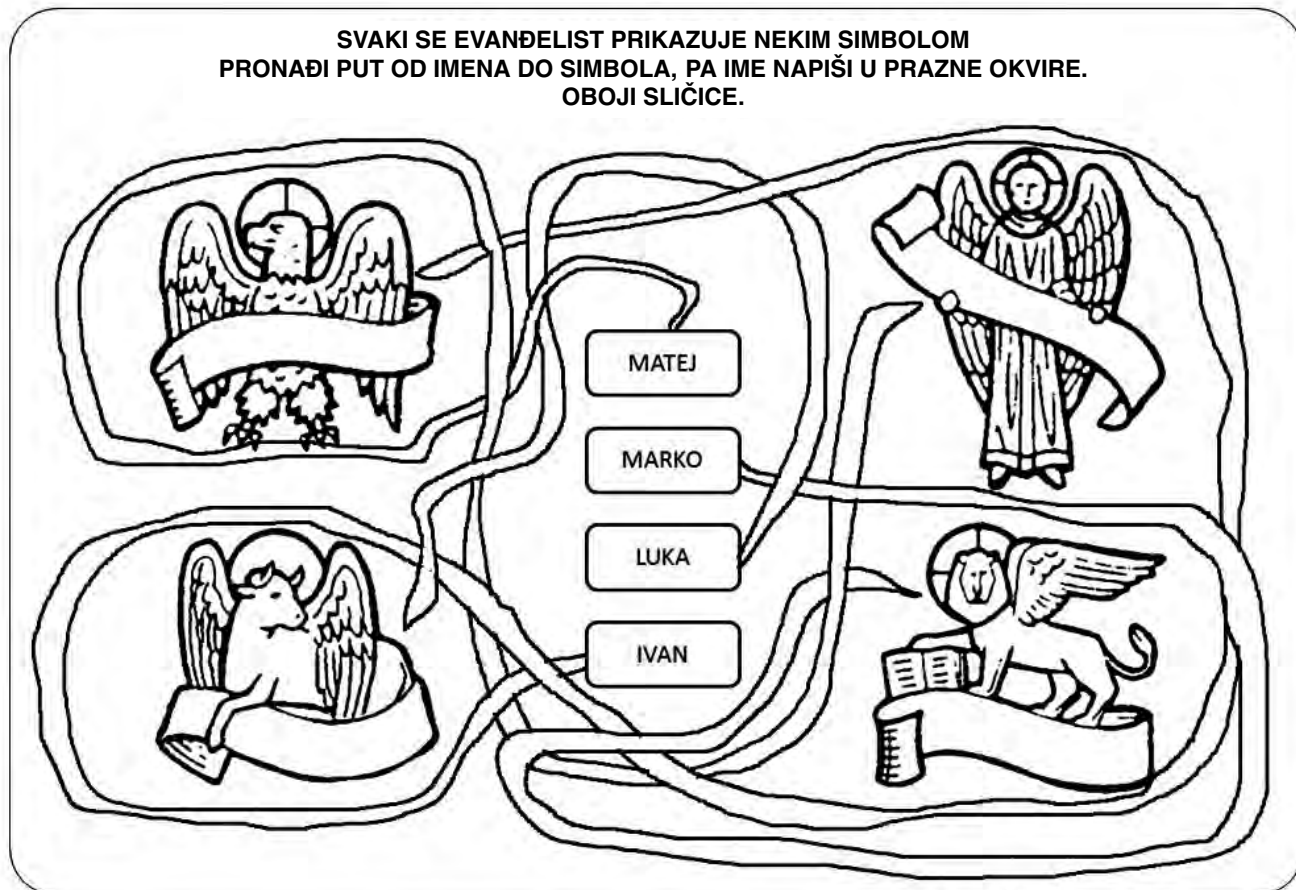
poznavala. Neki idu i u crkvu. Takvo ponašanje nije pristojno i vjerujem da njihovi roditelji ne znaju što oni rade na ulici. Kako je tek Isusu koji sve vidi i čuje!?

Jesmo li mi pristojni? Pazimo li na to kako se ponašamo, pazimo li da druge ne povrijedimo? Da, može se dogoditi svakome da nešto kaže i da se drugi uvrijedi, ali pristojno je ispričati se i oprostiti. To je i kršćanski! Dragi Zvončići, sada smo u vremenu zabave i veselja, „glupiranja“ i maskiranja. I u svemu tome trebamo biti pristojni, da se ne postide roditelji zbog našeg ponašanja ali ni mi. Zamislite kako bi nama bilo da nas netko ružnim riječima vrijeđa!?

Dakle, budimo pristojni i radimo onako kako bismo željeli da drugi rade nama – poznato je, zar ne?

Vaša Zvončica

SVAKI SE EVANĐELIST PRIKAŽUJE NEKIM SIMBOLOM
PRONAĐI PUT OD IMENA DO SIMBOLA, PA IME NAPIŠI U PRAZNE OKVIRE.
OBOJI SLIČICE.

Zornicama do Božića

Čini se da se najmlađi župljani župe sv. Roka u Subotici nisu umorili dolazeći tijekom došašća svako jutro na mise zornice. Tako su i na Badnje jutro mnoga djeca došla na jutarnju misu, kada su dobili i zadnje sličice koje su lijepili na svoj karton i dobili sliku Svete obitelji.

Veliki broj vjeroučenika je napravio svoje kućice od kartona koji im je župnik Andrija podijelio i potom su napravili selo od svojih kućica ispod bora koji su tijekom došašća kitili plavim kuglama.

Zornice su bile tako posjećene da je župnik Andrija poželio da advent bude cijele godine kako bismo svako jutro dan započeli svetom misom. On je pohvalio sve one koji su dolazili na zornice, a ukupno je bilo 3616 pričesti! Na zornicama smo se podsjećali sadržaja Deset Božji zapovijedi prema kompendiju Katekizma Katoličke crkve, a jedno jutro župnik je umjesto propovijedi napravio pravi „ispit“ iz poznavanja Božjih zapovijedi (*na slici lijevo*). Tako ni jedna misa nije bila ista, u svakoj su se djeca i drugi vjernici uključili u molitve, čitanja ili „odgovaranja“ na župnikova pitanja.

Mali Isus privukao o. Gerarda i djecu

Na Badnjak je u crkvi sv. Roka obilježen i Dan Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića. On je posebno štovao malog Isusa. Evo što je rekao:

Ti si Emanuel, s nama Bog, a mi s Tobom putem pobjede. Dakle, s Tobom je najprije željeti i misliti a zatim govoriti, činiti...

Ponizno ponašanje je Malog Isusa ljubljenje!

U našoj crkvi imamo prekrasan kip malog Isusa i poster o. Gerarda. Obraćajmo se u svojim potrebama zagovoru o. Gerarda, a on će od Malog Isusa izmoliti sve što nam treba.

Dok smo svi skupa pjevali pjesmu o. Gerardu, djeca su se skupila ispred Malog Isusa i postera o. Gerarda te izmolila molitvu.

Božićna sveta misa bila je jako svečana uz zvuke tamburaša. No, najveću radost priredili su oni najmlađi, iz vrtića „Marija Petković – Sunčica“ s odgajateljicom Marinom Piuković i s. Silvanom. Oni su svojom pjesmom čestitali svima Božić, a neki su se malo poigrali s Isusom u „Betlehemu“ pred oltarom (*na slici gore*). /A. A./

Nove radne pobjede

Dragi mladi! Kročili smo u novu godinu, proslavili božićne blagdane, vratili se na staro. Pred nama su prela, maskenbali, brojne fešte prije korizme. Većina nas je napunila baterije i vratila se školi, fakultetu. Stari bi rekli – pokvarili smo Božić, misleći na skidanje ukrasa s borova, blagdani su iza nas i što nam je sad činiti? Na malog Isusa ne bismo smjeli zaboraviti. Naš Božić ne bi trebao prestati, on nas prati cijele godine. Treba nam biti stalno u srcima. Većina nas je donijela neke novogodišnje odluke koje bi trebale promijeniti na bolje naš život. No, koliko ćemo uspjeti u tome? Također, kažu da je siječanj najdulji mjesec jer se ljudi oporavljaju od slavlja, plaćaju minuse na svojim karticama... Vraćamo se u normalu. Djeca i mladi koji kreću u školu već počinju odbrojavati dane do narednog raspusta. Svu snagu koja nam je potrebna za sve brige trebamo crpiti od Boga i njemu sve brige predati. Stoga vam želim da radosno kročite u nove radne pobjede!

Larisa

Ljubav kakvu želim

Bio je uobičajen radni dan u ordinaciji, negdje oko 8,30, kada je jedan 80-godišnji gospodin ušao u čekaonicu.

Imao je ranu na palcu koju je trebalo pregledati. Odmah je rekao da je u žurbi jer ima sastanak u 9 sati. Zamolio sam ga da sjedne i pričeka znajući da će proći možda i više od sat vremena prije nego što će ga netko pregledati.

Stalno je pogledavao na sat. Odlučio sam ga pregledati, budući da nisam imao drugih pacijenata. Pregledao sam ranu. Bila je dobro pa sam razgovarao s drugim liječnikom i dobio potreban materijal za uklanjanje šavova i saniranje rane.

Dok sam mu previjao ranu, upitao sam ga zašto se tako žuri. Bilo je čudno, jer stari ljudi imaju dosta vremena

za ono što žele. Gospodin mi je rekao da se žuri u starački dom na doručak sa suprugom. Raspitivao sam se kako je njezino zdravlje. Rekao mi je da je ona tamo već duže vrijeme i da ima Alzheimerovu bolest.

U razgovoru sam ga upitao hoće li se njegova žena ljutiti ako malo zakasni... Odgovorio je da ona više ne zna tko je on i da ga već pet godina ne prepoznaje. Bio sam iznenađen i upitao ga: „A vi i dalje idete svakog jutra kod nje iako ona ne zna tko ste?“

Nasmijao se, potapšao me po ruci i rekao: „Ona mene ne prepoznaje, ali ja nju poznajem...“

Tijelom su mi prošli trnci. Jedva sam suzdržavao suze.

Kada je napustio ordinaciju, rekao sam samome sebi: „To je ljubav koju želim u svom životu.“

Nepoznati autor

Misa mladih

Prva ovogodišnja Misa mladih bila je u župi Marije Majke Crkve u Subotici. Misno slavlje je predvodio župni vikar **vlč. Dražen Dulić**. Misu je

pjesmom uljepšao VIS „Ritam vjere“. Okupilo se stotinjak mladih.

Sljedeća misa mladih bit će 6. 2. u župi Isusova Uskrsnuća (Mala crkva).

Srdačno vas očekujemo! ☺

Mladi

Obavijesti

Emisija za mlade na Radio Mariji ponedjeljkom u 21,30 sati.

Vjeronauk za mlade u župi sv. Roka u Subotici (Ker), svake nedjelje u 18,30 sati (dođite, uvijek imamo zanimljive teme, a nakon vjeronauka imamo druženje i čašćenje).

Misa mladih: crkva Isusova Uskrsnuća (Mala crkva) u Subotici 6. 2. u 20 sati.

Adventska duhovna obnova u Novom Sadu

Adventska duhovna obnova za mlade održana je u Novom Sadu u četvrtak, 18. prosinca 2014. godine. Mladi su se u večernjim satima okupili u vjeronaučnoj dvorani župe Imena Marijina. Duhovna obnova je započela svetom misom koju je predvodio **mons. Stjepan Beretić**. Kroz prigodnu propovijed, mons. Beretić je mladima pričao o smislu Božića, ispovijedi, zajedništvu. Nakon mise uslijedilo je klanjanje koje je vodio **vlč. Siniša Tumbas Loketić**. Na koncu mladi su nastavili druženje uz razgovor, smijeh, glazbu, stolni tenis i stolni nogomet.

Jelena Pinter

Društvene mreže – život bez njih

Današnji moderni način komunikacije, druženja, pronalazak prijatelja ili jednostavno, u dvije riječi, društvene mreže. Društvene mreže su ono što sve više okupira mnoge a naročito mlade koji radije vrijeme provode družeći se preko društvenih mreža nego li čitajući neku knjigu ili trenirajući neki sport. No, društvene mreže ne donose samo loše stvari ima tu i nešto dobro, ali samo ako se iste koriste ograničeno i u neophodne svrhe. Najčešće nije tako i sve se rjeđe sreću osobe koje nisu opsjednute i koje nemaju otvoren profil na nekoj od društvenih mreža. A bilo bi puno zdravije i bolje da to vrijeme upotrijebe za nekakav hobi, sport ili druženje, ali ne preko društvenih mreža. Osobno nisam opsjednuta društvenim mrežama, čak nemam otvoren profil ni na jednoj od mreža, a nemam ni potrebu za tim. Kada potrebe nalažu, koristim se meglom, a sve ostalo vrijeme se trudim provesti na neki od kvalitetnijih načina. Obožavam knjige i dosta ih čitam ili pravim narukvice i lančice od perli i konca, a obožavam i vrijeme provoditi

vani u prirodi igrajući se sa svojim psom ili jednostavno šetati i razgovarati. Provodeći ovako svoje slobodne trenutke uopće nemam osjećaj da mi bilo što fali a najmanje društvene mreže.

Danijela Pejić

Lajkati ili ne? Pitanje je sad!

Facebook je jedna od najpoznatijih društvenih mreža. Njime se koriste ljudi od 7 do 77 godina. Otvorena je za sve ljude. Često se ljudi međusobno natječu tko će više imati prijatelja, „lajkova“, komentara... No, koliko je od tih virtualnih prijatelja nama zaista u pravom životu prijatelj? Ovo je pitanje koje se često postavlja. Mnogi od njih će se naljutiti ako im ne „lajkaš“ novu profilnu fotografiju ili nešto drugo. Ako ti prijatelja cijeniš i poštuješ samo po „lajkovima“, onda možeš odmah obrisati profil. Mnogi od nas neće prihvatiti zahtjev od nepoznate osobe što je i logično,

ali neki prijatelji imaju i po nekoliko profila koje rado prihvatimo. Naravno, najdraži su nam oni prijatelji koji nam sve „lajkaju“. Meni su najdraži oni s kojima imam najviše poruka. S njima imam najbolju komunikaciju i u virtualnom, ali i u stvarnom svijetu. S njima često pijem kavu i družim se. ☺ Nakon nekog vremena neki od nas rade „čistku“, što je i potrebno. Brišu one koji su samo virtualni prijatelji, koje poznaju samo iz viđenja. To je na neki način novi početak. No, trebamo se paziti onih koji otvaraju lažne profile i koji žele biti prijatelji samo kako bi vidjeli naše privatne slike, neke podatke kao što su broj mobitela koje mi nudimo na pladnju. Postoje i oni koji prihvaćaju svakog kao što su poduzetnici, svećenici, političari. I što nam je nakon ovog činiti? „Lajkati“ ili ne? Ako to ne uradim, mogu imati prijatelja manje, mogu izgubiti i ja neki „lajk“. Trebamo li mjeriti prijatelje po „lajku“? Je li nam netko prijatelj iako nam gotovo ništa ne „lajka“? Ovo su samo neka od retoričkih pitanja koja nam ostaju na razmišljanje, a da sama ne traže odgovor. Odgovor na sva ova pitanja trebamo potražiti u našim srcima. Svakog prijatelja trebamo zamisliti kao da je Isus, a naš profil treba predstavljati naše srce. Zamislite da On ima profil i da nam ne „lajka“ gotovo ništa? Biste li ga izbacili s liste prijatelja? „Lajk“ je samo virtualan, ne stvaran, čak ga ne možemo ni uhvatiti. ☺ A prijateljstvo? Ono se živi i treba ostati za cio život.

Larisa Skenderović

Anonimusi – mlada komunistička dreka ili digitalna Al-Qaeda?

„Kao što lešinaru svane kad u savani ugleda kljuse na samrtni, tako je i nekolicini naših dežurnih revolucionara-teoretičara krenula voda na usta kad su vidjeli da gore zgrade institucije BiH. Evo prilike za podgrijavanje teorije o radnom narodu koji će slomiti kapitalističke okove, klasnom solidarnošću prevladati sve nacionalne i vjerske podjele...“ izjavio je Nino Raspudić, hrvatski filozof i kolumnist, povodom protesta u BiH prije godinu dana.

Ovaj komentar je dobra parabola za stav većinskog dijela ljudi prema internet pojavi zvanj Anonimusi. U ovom tekstu najviše pažnje ću obratiti na lokalne Anonimuse u Hrvatskoj i Srbiji.

Tko su Anonimusi?

Grupa internet buntovnika. Najpoznatije aktivnosti su im obaranje (nedostupnost) ili promjena sadržaja sajtova (Internet stanica). Ne postoji hijerarhija niti službeno članstvo. Svatko može biti član. Dovoljno je da uradi neki javni akt internet vandalizma s potpisom anonimusa i na taj način i sam postaje anonimus. Ideje koje ih motiviraju za vandalizme su razne. Na svjetskoj razini su najčešće sloboda govora na internetu, borba protiv cenzure i antipiratskih kampanja. Na Balkanu su to politika, crkva, financije, korupcija i slično.

Zašto ih ne podržavam ?

Razloga je više. Prvi razlog je taj što se njihovo djelovanje svodi isključivo na bunt i pobunu. Oni konstatiraju tešku ekonomsku situaciju u društvu, korupciju, nepravdu i slično, no ne nude nikakvo konkretno i realno rješenje. Dapače, jedino rješenje koje tiho i stidljivo nude jest neposredna demokracija kao oblik vladavine. To je znanstvena fantastika. Hijerarhija u vlasti mora postojati. Ako nemaš konkretno rješenje problema, bolje šuti!

Drugi razlog je što se predstavljaju kao „glas običnog, radnog naroda“. Međutim, njima nitko nije rekao – „Da, vi predstavljate narod i sve ono što narod misli“. Jedini koji

bi to mogli za sebe reći jesu oni legalno na izborima izabrani, vlade, sabori i predsjednici. Svi znamo da čak ni ti legalno izabrani predstavnici naroda često ne zastupaju stavove naroda. Treba li onda govoriti o ovim samoproklamiranim predstavnicima naroda? Zanimljivo je da su u Hrvatskoj (gdje 88% pučanstva pripada Katoličkoj crkvi) Anonimusi oborili sajt Hrvatskog katoličkog radija. Zapravo, mi ne možemo sa sigurnošću znati koliku točno podršku imaju među narodom. Bio je jedan jako zanimljiv sindrom u narodu pred srbijanske izbore 2012. godine. U narodu se stekao dojam apatije, bezvoljnosti, političke dosade. Koga god je čovjek pitao hoće li na izbore, gotovo da nitko nije dao potvrđan odgovor. Čak ni ankete nisu predviđale veliku izlaznost. A ti izbori upamćeni su kao jedni od izbora s najvećom izlaznošću.

Treći razlog je anonimnost. Kada je u XII. stoljeću izumljeno vatreno oružje, i najveća kukavica je s njime mogla ubiti najvećeg heroja među vitezovima. Isto je i s anonimnošću koju Internet dopušta. To je vatreno oružje digitalnog doba.

Cijelu priču bih zaključio s nekoliko razmišljanja. Ne mogu osporiti da su razlozi koji motiviraju Anonimuse dobri (svi znamo kakva vlast zna biti), no metode nikako ne podržavam. Palanačka mišljenja da će se pomoću buke i urlanja na nepravu svi problemi riješiti su puka maštanja.

P. S. ACTA sporazum i slične teme zahtijevaju raspravu na većem prostoru.

Dušan Balažević (neanonimni)

Vrijeme je... za smisao

Dragi čitatelji! Vrijeme je „kroz godinu“ – nakon božićnog, koje završava blagdanom Krštenja Gospodinova – odmah „upadamo“ u vrijeme poklada, prela. Iz slavlja u slavlja i zabave, do Korizme koja brzo stiže. Lijepo je i dobro slaviti, družiti se i zabavljati – imamo li razlog za to? Jelo i piće, zabava i slavlje sasvim bez razloga, a osobito bez mjere – nemaju smisla. Potrebno je naći smisao. Ne zato da bi bilo dirigitirano, izrežirano i ne-spontano, već zato da bismo onomu dobrom – dali više. Jedna lijepa blagdanska večer – obična ugodna „sjedeljka“ s kumovima, rodbinom i prijateljima uz kuhano vino i pite na kojoj smo bili ovih dana – pretvorila se u smislenu i pravu zabavu za sve, i male i velike, kojoj međusobne ljubavi nije manjkalo: na mali poticaj mudre domaćice, djeca (od dvogodišnjaka do petnaestogodišnjaka!) su napravila svoj mali „zabavni program“ – pjesme (pa neka su uz glazbu s interneta, što smeta?), ples (i balet i hip hop, molim lijepo!), monolozi i vicevi (pa što ako je izvedba bila nesavršena i što smo se više smijali upornosti izvođača, nego sadržaju – nama je bilo ekstra!). Djeca su svoju zabavu (što s tolikim razlikama u godištu uopće nije lako!) imala i u pripremi i u izvedbi, stidljiviji su dobili svoj pljesak, oni ponekad premalo zapaženi imali su svoj trenutak, roditelji su opet u novom svjetlu vidjeli svoju djecu, ali su i drugoj djeci pokazali divljenje, podršku njima samima i njihovim talentima, a sve uz poneku uputu za dalje. Biti tu za drugog, zbog drugog, s drugim – to je smisao. (lvh)

Što „siječe“ siječanj?

Gazeći ulice i gradske pločnike, seoske šorove i sokake, poljske i šumske staze i planinske „kozje stazice“, živimo siječanj 2015. godine Gospodnje. Sve je različito – mi, koji hodimo; podloge – betonske, kamene, blatne ili snježne – po kojima, teško ili lagano, u čizmicama sa štiklicama ili u pohabanim „bakandžama“ prolazimo. Dječje bezbrižno ili tjeskobno do očaja. Sretno idući naprijed i radujući se sutrašnjici ili mučno čekajući san, u kojemu bar nekoliko sati nećemo živjeti svoju javu strašniju od svake more. Različiti uvjeti, a svi smo ljudi, djeca Božja...

Život je mnogima od nas lijep, prelijep, užitak ga je živjeti, pa ipak – mi se žalimo, imamo probleme zbog kojih se bunimo i svu energiju trošimo da taj naš život i prilike sredimo, uljepšamo, bolje živimo. Nekima od nas – nije. Imaju neki zbilja stvarne, teške i bolne životne prilike. Bolesti, problemi, glad, hladnoća, razne ovisnosti i – očaj koji iza njih vrebja. Najopasnije je kada se predamo tom očaju – kad naš način života dovede u depresiju, koja više nije samo bolest, već postaje stil života. Dokaz da zaista taj „stil“ postaje (sve rasprostranjeniji) „trend“ jest to da se cijeni i traži društvo osoba koje su iskreno radosne, kojima oči blistaju od uživanja u Božjim darovima, a ne od – svih drugih načina uživanja (ne bih sad toliko negativnoga nabrajala). One tužne, osamljene, bolesne, uplašene od života i ljudi, nekako baš ne želimo u našem interijeru – poslat ćemo im poruku, možda u prolazu donijeti nešto ili kupiti nešto „da ih razveselimo“, kazati im da ćemo moliti za njih, ali nećemo se zbilja unositi u njihovu nesreću, niti je živjeti s njima. Mnogstvo je izgovora koji će nam dati sasvim prihvatljivu ispriku da ih ostavimo „na miru“: „Dosta je njima njihove nevolje... Ionako me ne bi poslušali... Ništa ja tu ne mogu, problem je predbok... Potrebna im je stručna pomoć ili – konkretna, materijalna, keš, a to ni ja nemam!... Pa, kako da im dođem tako praznih ruku i bez riječi – zbilja, da samo sjedim kraj nje i šutim?...“ Mislim da je na sve odgovor ono što ćete sami shvatiti kad vas pitam: a što bi učinio Isus? Ako ništa ne bi

imao, ako ni jednu riječ ne bi imao snage reći, ako ništa ne bi mogao učiniti, uhvatio bi čovjeka za ruku i – bio uz čovjeka, u sve dane, zauvijek. Pred nama su dani u kojima će još za neke biti zime, gladi, bolesti, teškoća. Sve su to dani u kojima imamo priliku biti bližnji onima sa slabijom, lošijom, nesigurnijom „podlogom“ od naše, onima s bušnim cipelama i pretankim kaputima, onima s usnama pretvorenim u liniju i očima u tugu. Baš onima koje je tražio za života Isus i koje nam je poslao da nam budu bližnji!

Zato, ovaj hladan i tmuran siječanj „siječe“ – za mene – ovih nekoliko osoba, s ovim svojim postupcima: 1. moja 65-ogodišnja mama, dijabetičar i srčani bolesnik, koja na „svr“ godine (umjesto kuhanja i pečenja novogodišnje večere, a prije mise zahvalnice) ide susjedi, samoj (ima sina, ali on „ne može pomoći“), bolesnoj, koja se „gubi“, ide ju čistiti, jer je noću izašla i pomiješala kupaonu i kuhinju, uređuje ju za crkvu i vodi kad može hodati, jer ona nema nikoga, naravno – bez ikakvog interesa, i sama nerijetko preslaba i za mnogo što nemoćna; 2. mladi svećenik, nama u posjetu, koji ne uzima mobitel ni jednom, osim pri kraju posjeta, kad vidi mamin broj i kaže: „Oprosti, ovo je mama, njoj se moram javiti“ i razgovara s njom, a u isto vrijeme – zove moja svekrva na fiksni i moj muž se javlja i s njom razmjenjuje par riječi i pozdrave njoj i ocu, a meni osobno suze kreću: svaka majka ovo zavrjeđuje, ne samo na Materice, Majčin dan ili njen rođendan, nego – baš onako, što češće... 3. logični slijed bi bio – neko moje djelo... Eh, kada bi bilo dobroga što činim, a ne samo pokušaja! Zato me tješi ona narodna: *S kim si, onaki si!* Budem li blizu dobrih (a oko mene je takvih mnogo, zbilja mnogo), i od mene će biti „štogod“ ;).

Ideja je mnogo, šanse su tu svaki dan – samo kad bismo mogli prepoznati ih i uvijek smoći snage reći „DA!“ To je dovoljno – ostalo dobro u nama i po nama čini samo – Dobri... Hvala svima koji su danas iskoristili šansu biti nekome Isus u bratu! ☺ (vh)

male mudrosti

Kakav treba biti otac?

Mudar i strpljiv otac svjestan je da mala djeca nemaju punu snagu razuma, da nisu sposobna u potpunosti vršiti slobodnu volju. S druge strane, on također mora imati na umu da je ljudska priroda daleko od savršenstva i da mora nastojati usmjeriti i obučiti volju i savjest svoje djece. Što se tog tiče, naš bi pristup trebao biti više pozitivan nego negativan. Pohvala zbog dobrih pobuda i ispravnog ponašanja potrebna je našoj djeci isto kao i ispravljanje njihovih loših odluka i izbora. Kako je netko jednom rekao: „Ulovite djecu kad su dobra!“

Djeca traže pozornost i žele naše odobravanje. Ako ih ignoriramo kad se dobro ponašaju zato što mi takvo ponašanje i očekujemo, i ako im posvećujemo svoju pozornost samo kada nešto loše rade, ona će žrtvovati odobravanje za pozornost, tj. pokušat će dozvati našu pozornost svojim neprimjerenim ponašanjem. Pretpostavka da ga njegova mlađa djeca smatraju nepogrješivim ne bi trebala u ocu stvoriti osjećaj kako uvijek mora ispuniti njihova očekivanja. Naš odgoj djece jest odgoj za stvarni život i stoga nije ni mudro ni realno da otac pokušava ispuniti nemoguću predodžbu ili sliku savršenog i sveznajućeg ljudskog bića. Naime, čak i ako je odnos oca i djeteta nekako uspio odoljeti većim neugodnos-

sku prirodu – na činjenicu da je jedino Bog onaj koji ne griješi i ne zaboravlja.

Odnos očeva i djece trebao bi stoga biti odnos u ljubavi, baš kao što bi naš odnos s Bogom trebao biti odnos u ljubavi. Božja zapovijed djeci da poštuju svoje roditelje postavlja zahtjev i spram roditelja: to je zapovijed roditeljima da žive i vrše svoj autoritet na način koji će ih učiniti vrijednima poštovanja i ljubavi. Oni moraju biti u stanju reći ono što i Krist: *Jaram je moj sladak i breme moje lako.* (Mt 11,30)

Clayton C. Barbeau (Iz knjige *Glava obitelji*)

Ljubav u braku

Jednog dana dok sam čekao prijatelja u zračnoj luci, primijetio sam čovjeka s torbama u rukama, kako mi dolazi u susret. Spustio je torbe ugledavši svoju obitelj.

Prišao je brzo svom mlađem sinu (oko šest godina) i čvrsto ga zagrlio. Pogledao ga je u oči i rekao: „Nedostajao si mi mnogo, tako je dobro vidjeti te!“ Dječak se smijehom i rekao: „I ti meni, tata“. Isto se dogodilo i sa starijim sinom (oko devet godina). Nakon toga otac je rekao: „Zdravo, dušo mala“ svojoj kćerki, još uvijek bebi, koja je uzbuđeno gledala u njega sve vrijeme. On je nježno uzeo kćerkicu, iz ljubio je svuda po licu, a zatim je privio na grudi. Malena je položila svoju glavu na njegovo rame.

Poslije nekoliko trenutaka, čovjek je pogledao suprugu i rekao: „Najbolje sam ostavio za kraj“ i onda je strasno poljubio. Gledali su jedno drugo, ozareni osmjesima. Podsjetili su me na mladence.

Morao sam upitati: „Wow, koliko dugo ste u braku?“ „Skupa smo 14 godina, a u braku smo 12“. „Pa onda, jeste li dugo bili odsutni?“ On je odgovorio s osmijehom na licu: „Dva dana!“

Bio sam zapanjen, jer sam mislio da su razdvojeni nekoliko tjedana: „Nadam se da će moj brak i dalje biti strastven poslije 12 godina“. Čovjek me je pogledao pravo u oči i rekao nešto što mi je promijenilo život: „Ne nadaj se, prijatelju, odluči!“

(Priča s interneta)

Biti kao ptica

Jeste li već motrili ptice pred nekim problemom, npr. prilikom gradnje gnijezda? Danima i danima grade gnijezdo skupljajući razne materijale, često donoseći ih izdaleka. Kad završe gnijezdo i kad su spremne položiti jaja u nj, često se dogodi da ga nevrjeme, ljudsko 'djelo' ili neka životinja uništi i tada im propadne sve što su gradile.

Što tada učini ptica? Onemoća i napusti sve? Nikako! Ona počinje ponovno i ponovno, sve dok jaja ne položi u gnijezdo. Dogodi se, prije nego li se izlegu mladi ptici, da životinja, dijete, nevrjeme, unište to gnijezdo, ali sada s dragocjenim sadržajem. Teško je početi ponovno od nule. Ali ptica nikad ne zastaje, ne uzmiče. Ona nastavlja pjevati i graditi, graditi i pjevati...

Imate li ponekad osjećaj da vaš život, posao ili vaša obitelj nisu ono o čemu ste sanjali? Imate li nekad želju reći: „Dosta, to što nastojim, ne vrijedi truda, to je previše za mene!“? Osjećate li umor zbog svakidašnje borbe za život, zbog narušenog povjerenja, nepostignutog cilja onda kad ste već bili sigurni da ste ga postigli?

U životu svatko nekad doživi udarce. Pomolite se, nadajte se boljem, ne dopustite da vas zaokupe problemi nastali za životnih borbi. Pokušajte ih nadići i riješiti. Pokupite komadiće svog nadanja, ponovno ih složite i počnite ispočetka! Kao ptice! Nije važno što će se dogoditi! Ne odustajte, samo idite naprijed. Život je stalna borba, ali vrijedi truda prihvatiti ga!!!

I nemojte nikada prestati pjevati!

(Autor nepoznat)

Piše: *Stjepan Beretić*

Nadbiskup Battyány odlučno za uvođenje svjetovnog svećenstva

Još prije biskupijskog sastanka koji se imao održati 2. prosinca 1763. godine, nadbiskup je u sebi odlučio da će župu u Szent Máriji uzeti iz ruku redovnika. Kada je, naime, spomenute godine radi kanonskoga pohoda boravio u Szent Máriji, pozvao je gradske vlasti na svečanost o obljetnici svoga biskupskog ređenja. Možda je tom zgodom već spomenuo svoju namjeru da u grad dovede svjetovne svećenike. U pozivnom pismu naslućujemo njegovu odlučnost u tom pravcu, jer u pismu daje na znanje gradskim vlastima u Szent Máriji da će se radovati ako ga na svečanosti svojom nazočnošću počaste sa što više predstavnika. Ako pak budu spriječeni da mu se odazovu, onda neka grad pošalje bar po dva predstavnika iz nutarnjeg i vanjskog gradskog vijeća. Neka im se dade punomoć da se s njima može raspravljati o gradnji crkve i župne kuće, i o izdržavanju župnika.

Kad je to pozivno pismo, što je 29. studenog bilo potpisano, stiglo u Szent Máriju, izaslanici grada su već bili na putu, pa se tako rasprava nije mogla obaviti. Jer kad je nadbiskup okružen kanonicima primio izaslanstvo grada Szent Márije, zatražio je od njih da iznesu stav grada o gradnji crkve, župnog doma i o tome kako misli nagrađivati župnika, gradski izaslanici su odgovorili da o tom predmetu ne znaju ništa, jer su oni već bili na putu kada je nadbiskupovo pismo stiglo u Szent Máriju, pa zato nisu u mogućnosti upustiti se u raspravu. Zato su oni od nadbiskupa tražili odgodu, uz obećanje da će tu važnu stvar raspraviti na sjednici čim se vrate kući. Na tu izjavu izaslanika nadbiskup je odgovorio da odlučan odgovor grada očekuje do 10. mjeseca.

Ujedno je nadbiskup pozvao gore spomenute redovnike te ih je ozbiljnim riječima prekorio što su u svojoj promemoriji sebi dopustili takve zaključke koji se izričito protive obećanjima iz pisma njihovog provincijalnog poglavara. Premda neodređenim riječima, franjevci su obećali da će svaku nadbiskupovu želju ispuniti osim četvrtine koja ide za pogrebne obrede. Zato je nadbiskup izjavio da je već odlučio župu u Szent Máriji povjeriti svjetovnim svećenicima. Ujedno je zapovjedio kanoniku Gabrielu Glaseru da o toj njegovoj odluci obavijesti provincijalnog poglavara. Obavijest je Glaser i zgotovio, te ju je pročitao na

biskupijskoj sjednici. U njemu oštrim riječima zamjera tvrdoglavost redovnika, koju nadbiskup više ne želi trpjeti. I zato će župu u Szent Máriji povjeriti svjetovnim svećenicima.

Grad uporno uz franjevce

Na taj način nadbiskup ipak nije postigao svoj cilj vjerojatno zato što su stanovnici Szent Márije bili jako privrženi svojim redovnicima. Neki su članovi nutarnjeg gradskog vijeća bili skloni nadbiskupovim namjerama, ali najveći broj članova vanjskog vijeća (zastupstvo) nije htio ni čuti o planu, koji je išao za tim da se župa uzme od redovnika. Kada je taj plan došao na dnevni red, da se o njemu raspravlja, pa da se nadbiskupu do 10. prosinca dostavi jasan odgovor, odlučeno je da prisežnici Miklós Bernich i Gáspár Nagy odu u Kalaču s molbom grada kojom se ponizno moli nadbiskupu da odustane od svoje nakane sa župom u Szent Máriji.

Još jedan pokušaj grada

Vlasti u Szent Máriji nisu bili zadovoljne ni s tom molbom nadbiskupu, već su predsjedniku Kraljevske komore, knezu Antalu Grassalkovitsu poslali vijećnike: Luku Vojnića (sudac = iudex = gradonačelnik) i Miklósa Szaghmaisztera, da zamole njegovu pomoć u pitanju župe.

Nadbiskup osobno u Subotici

Međutim, nadbiskup Battyány nije bio čovjek koji je od donesene odluke lako odstupio. Držao se načela da svaku poteškoću koja bi mu se ispriječila na putu valja nadvladati oružjem koje najviše odgovara trenutnim mogućnostima. I u ovom je slučaju uvidio da vlasti u Szent Máriji nastoje odugovlačiti i odložiti odluku u pitanju župe. Zato grad nije slao prave opunomoćenike, već obične izaslanike, koji su ga nastojali odgovoriti od njegove nakane. Stoga se nadbiskup poslužio drugim sredstvom. Kada su, naime, prisežnici Miklós Bernich i Gáspár Nagy izložili u Kalači da njihov grad u svoj poniznosti moli njegovu preuzvišenost (ekscelenciju) da ne izmijeni postojeći red u župi, nadbiskup je otpustio izaslanike Szent Márije s upozorenjem da budu mirni, da se uzdrže od bilo kojeg daljnjeg koraka, dok

on sam ne dođe u Szent Máriju. Ne mareći za studen prosinačkih dana ni za loše stanje putova, nadbiskup je 17. prosinca 1763. godine stigao u Szent Máriju kako bi nastavio između sebe i vlasti prekinute pregovore.

O tome svom dolasku u Suboticu on sam piše: „17. prosinca sam odjeven u obično ruho oko 9 sati otišao u malu kapelu koja se nalazi u središtu grada. Tamo je došla i školska mladež s barjakom i pjesmom, a onda vlasti i narod u velikom broju. Poslije svete mise koju je služio jedan franjevac posjetio sam školu koja je bila smještena u dvije vrlo prostrane dvorane. Onda sam otišao u gradsku kuću, gdje je sazvano nutarnje i vanjsko vijeće. Tamo sam lakonskom kratkoćom izložio razloge moga dolaska i moje odluke. Onda je bilježnik odgovorio zahvalivši mi latinski. Zatim je ostalima sve protumačio na ilirskom jeziku. Budući da ih je moja odluka prisilila na razmišljanje, zatražio sam od njih odgovor na sljedeća pitanja: 1. Svaki će par za izdržavanje župnika plaćati pola forinte, jednu mjeru pšenice i četvrt mjere zobi. 2. Kada i gdje će se graditi crkva? 3. Gdje bi se gradio župni dom? Na ta je pitanja vijeće odgovorilo: Budući da je zemlja u posjedu vlastelinstva, oni ne mogu odlučivati o mjestu crkve i župnog doma, sve dok se o tom pitanju ne izjasni vlastelinstvo. Nadalje, u smislu dokumenta kojim su 1743. godine dobivene povlastice, vođenje župe je povjereno franjevcima, a to pravo franjevcima ne može uzeti vijeće. Na tu je primjedbu nadbiskup odgovorio da će se on pobrinuti da se ta točka izmijeni. Na koncu su članovi vijeća izišli s najvećom poteškoćom, da vijeće naime nije kadro snositi goleme troškove koje iziskuje gradnja jedne crkve i osnivanje župe. Nadbiskup je izjavio da je spreman podići crkvu o svom trošku, a grad da osigura samo prijevoz i nadnice. Ako grad na to pristane, morat će odustati od prava predstavljanja župnika u korist nadbiskupa. (Grad neće moći birati župnika).

Kad ti je teta kao mama

+ **ROZIKA PEIĆ TUKULJAC** rođ. Anišić
(1923. – 2015.)

U petak, 16. siječnja, Gospodin je pozvao k sebi moju tetu Roziku Peić Tukuljac. Bio je to bolan ali milosni događaj. Evo što je o tom napisao njezin župnik Dragan Muharem: „Postoje trenuci u životu na koje si naročito ponosan a pritom svjestan da su nezasluženo darovani. Jedan od tih je kad ti se na vlastitim rukama ugasi život jedne dobre i pobožne starice. Snaš Rozika Peić Tukuljac me je uvijek čekala, voljela je svog župnika, i na koncu svog, 92 godine dugog života, zaklopila je oči u trenutku kad sam joj došao na blagoslov kuće. Neka mi nitko ne kaže da postoje slučajnosti! Božja je to milost! A meni nedostojnome čast da se tako jedna duga životna povijest ugasi baš na mojim rukama. Više puta mi se to kao svećeniku dogodilo. Meni je to očiti znak da Bog želi biti prisutan i u najvećim trenucima ljudskoga života, kao što je smrt. Snaš Rozika je okrijepljena sakramentom umirućih otišla onome komu se cijelog života nadala. Daj Bože i nama takav blaženi prijelaz. Pokoj vječni daruj joj Gospodine!“

Spontano sam na to napisao: „Hvala Ti, Dragane, što si mojoj dragoj teti podario vizu za nebo. Sigurno će moliti i za Tebe u zajednici anđela i svetih. Kad si mi javio tu vijest, prisjetio sam se njezinih riječi kad je umrla moja mama - njezina sestra. Tada je rekla: Kako je to lipo da ste svi bili uz nju kad je umrla (a bili smo osim nje i brat i sestra i snaha, i ja) i dodala je: A ko će biti kraj mene kad budem umirala? I eto Bog se pobrinuo. Nije bila sama. Bili su uz nju sin i snaha a još i Ti, župnik. Doista, čudesno. Slavimo Gospodina...“

Netko mi je izrazio sućut na Facebooku i dodao: „Tete su uvijek tete!“ Istina je. A ova moja teta mi je bila kao druga mama. Jako je voljela brata, sestru i mene i uvijek nas radošno dočekivala na svom salašu s našim dragim tetkom, po-

MILE USPOMENE

S mamom i tetama 2004. godine prigodom 20. obljetnice moga svećeništva.

S lijeva na desno: teta Roza, + teta Rozika, moja + mama i teta Maca

kojnim Mijom, a njihova djeca Tereza, Jelisaveta i Stipan bili su nam najveći prijatelji s kojima smo se često i veselo družili. Doista, nešto posebno! Jako smo Bogu zahvalni na tom iskustvu i znamo da će moliti za sve nas u društvu anđela i svetih ali sada savršenije i žarče nego prije. Osjetit ćemo to sigurno!

Naše pokojne tete uvijek ćemo se posebno sjećati a činit će to s najvećom ljubavlju oni koji su sada najtužniji jer su ostali bez mame. To su njezini najmiliji: Kćerke **Tereza** i **Jelisaveta** i sin **Stipan**, zetovi: **Stipan** i **Blaško**, snaha **Marića**, unučad: **Kristijan** sa suprugom **Ivanom**, **Oskar** sa suprugom **Jasminkom**, **Vladimir** i **Tomislav** te praukuke **Laura**, **Vilena** i **Petra**.

Andrija Anišić

+ **Luka Vojnić**
(1938. – 2014.)

U subotu pred Oce, 20. prosinca 2014. godine, naš nebeski Otac uzeo je k sebi mog dragog bratića Luku. Isus pred Božić i Uskrs puni nebo najboljim ljudima. Luka je bio takav. „Moj dobri Luka“, ponavljala je često njegova supruga Stanka! Ni ja nikad neću zaboraviti njegovu dobrotu i ljubav, njegov osmijeh, njegovu brižnost i nježnost... Ne mogu se kratko opisati sve njegove vrline! Uvjeren sam da je prošloga Božića sa svim anđelima i svetima u nebu pjevao: Slava na visinama Bogu a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!

Njegova supruga Stanka na Božić na Facebooku je napisala: Sretan Božić svima i hvala na svim vašim riječima utjehe. Slavimo Božić i njegov duh je s nama danas i bit će uvijek. A na drugom mjestu: Hvala svima na sućuti. Luka je bio naš vođa i naša ljubav.

Lukin najmlađi sin Emil napisao je: Kakvu je iznimnu podršku moja obitelj primila večeras. Moj otac je bio divan čovjek, čovjek koji je vrednovao svoje prijatelje, obitelj i najvažnije, svoju ženu. Ljubav i potpora koju smo svi mi primili u zadnjih nekoliko dana ne može se uzvratiti s nekoliko riječi

ili rečenica. Nadam se da ću mu moći odati počast tijekom svog života, svojim djelima i ljubavlju koju unosim u svijet. On će nam nedostajati. Hvala tata za sve što si učinio za mene. Dat ću sve od sebe da slijedim tvoje korake. Volim te zauvijek, tvoj najmlađi sin, Emil.

Zahvalan sam njemu i Stanki na gostoprimstvu dok sam boravio u Torontu 1984. godine i na svim predivnim susretima s njima u Subotici. Vjerujem čvrsto da ljubav nikad ne prestaje i da ćemo u vječnosti imati puno prilike za zajedništvo i za mnoge lijepe priče iz prošlosti. Luka, uživaj u nebu, u društvu anđela i svetih, u društvu mnogih dragih Ti i dragih nam osoba. Znam da ćeš moliti za nas i čekati nas.

S ljubavlju se sjećaju ovog pokojnika i mole za njega njegovi najmiliji: supruga **Stanka**, djeca: **Marko** s **Neishaw**, **Vesna** sa suprugom **Viktorom** i **Emil**; unuci: **Sienna** i **Stefan** te njegove sestre u Subotici: **Kata** i **Eržika** s obiteljima. Naravno, sa svima njima suosjeća i njegova brojna rodbina i prijatelji i molimo za Luku, jer smo ga voljeli i poštivali.

Sveta misa na 6 tjedana bit će u crkvi sv. Roka u Subotici, 1. veljače u 9 sati.

Andrija Anišić

Od žene bi rođen!

Piše: Silvester Bašić

Vrijeme došašća je iza nas, Isus se rodio u našim srcima. Nekom je odaslao jasnu poruku, a nekom će i dalje kucati na vrata kako bi ga bolje čuli. Zanimljivo je to što njegov put prema čovjeku tijekom njegove zemaljske povijesti kreće od žene, od Marijinog veličanstvenog – Da. Na tom putu k čovjeku Isus-Emanuel (S nama Bog) se kreće po jednoj rekao bih „ženskoj liniji“, usprkos tome što se rodio u jednom muškom svijetu, upućenom na muške vrijednosti – na hladnu objektivnost, razum, moć i nadmetanje. Isus, osobito u tim prvim danima, od začeca do rođenja, okružen je ženama. I nakon rođenja svoje djetinjstvo Isus provodi u skrovitosti majčina srca. Ono što je mene ovih dana osobito nadahnulo napisati ovaj tekst jest njegov put prema čovjeku i naše puno puta nerazumijevanje njegove poruke, te Isusov odnos prema ženi.

Ne možemo ne čitati evanđelja a da nas ne iznenadi činjenica da su Isusa, općenito, bolje shvaćale žene nego muškarci. Riječi su ovo vjernika i liječnika Paula Tourniera, u knjizi *Poslanje žene*, koju svakom muškarcu a i ženi preporučam da ju pročita, gdje on dalje piše: Pogledajmo kontrast između dva Isusova razgovora, s Nikodemom i sa Samarijankom, što se nalaze u Ivanovom Evanđelju u 3., odnosno 4. poglavlju. Nikodem je učen čovjek, velika ličnost, koji je toliko intelektualno pošten te prizna duhovnu nadmoć siromašnog pustolova, kojemu je potajno i s poštovanjem došao: *Rabi, reče mu, znamo da si od Boga poslani učitelj*. Primijetite da rabi izraz „mi“, kao u kakvom akademskom govoru, a ne „ja“. I ne razumije ništa od onoga što mu Isus kaže. Kad ovaj spomenu novo rođenje, Nikodem postavlja znanstveno pitanje: *Kako se to može dogoditi?* Isus mu odgovori: *Ti si učitelj u Izraelu, pa to ne znaš.*

Samarijanka je strankinja s kojom Isus ne smije razgovarati, a on to ipak čini, ne priznajući rasizam. Ali je usto žena, i kad se učenici vratiše bili su iznenađeni što sa ženom razgovara. Toj ženi Isus kaže stvari jednako teško razumljive kao i Nikodemu: o živoj vodi što je on daje i *tko god pije od te vode...*,

neće više nikad žeđati. Ona također postavlja objektivno pitanje *kako: Odakle ti ta živa voda?* Ali kad joj govori o njezinom osobnom životu, odmah razumije: *Gospodine, vidim da si prorok...* te odmah postavlja duhovno pitanje, pitanje o Mesiji. Isus joj odgovori: *Ja sam, ja koji s tobom govorim.* Shvaćaju li Isusa bolje žene? Žene – jer ovaj svijet više promatraju kroz – osobu – nego kroz objektivnost?

Nijednom muškarcu Isus nije tako jasno iskazao svoj identitet. A u komunikaciji sa svojim učenicima služi se metodom „asocijacije“ – postavlja im pitanja koja u njima bude intuiciju: *A za vas, tko sam ja?* (Mt 16,16). Odgovara apostol Petar: *Ti si Krist, Božji sin.*

Ipak, koliko je nespornost ostalo između Isusa i njegovih učenika do samoga kraja! Upravo je tragičan posljednji razgovor s njima (Iv 13,3-17). Sva njihova pitanja dokazuju da nisu razumjeli bitno, u svim njegovim odgovorima osjeća se kako zbog toga trpi. Sve su shvaćali muškim načinom – objektivnim. Očekuju događaje, da im pokaže Oca, da otjera Rimljane, da uspostavi svoje kraljevstvo. Zatim, nespornost i s Pilatom. *Ti kaza, ja sam kralj*, odgovori mu, ali je prije toga ustvrdio: *Moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta* (Iv 18,36-37). Ne zaboravimo ipak Pilatovu ženu! Ona je odigrala ulogu u smislu onoga što ovdje spomenuti autor pridaje riječi „poslanje“: svrnula je pozornost na svoj san – taj izvor najdubljih intuicija, shvatila je kako je njezin muž u opasnosti da počini nepravdu, i nije propustila da ga o tom obavijesti (Mt 27,19). Ženi Mariji Magdaleni, prvaj je Isus objavio svoje uskrsnuće. Ništa bolje od toga ne pokazuje cijenu i povjerenje što ga ima prema ženama. Ona je također shvatila. Osobita pojedinost: shvatila je u času kad ju je zovnuo njezinim imenom! Osobni kontakt! (Iv 20,16). I baš je nju zadužio da vijest prenese apostolima – premda je svakako znao da ti muškarci neće biti skloni povjerovati ženi: *te su im se riječi činile kao izmišljotine* (Lk 24,11).

Isusovo držanje prema ženama je jedincato. U ovom svijetu koji je tipično muški, čini se da se ta očevitna činje-

nica dovoljno ne ističe. Isus je slobodan od svih predrasuda, sa ženama razgovara kao i s muškarcima, s jednakim poštovanjem, jednakim povjerenjem, jednakim zahtjevima i s jednakim obećanjima. I na kraju ostaje samo još pitanje, osobito od muške populacije, koje i sam postavljam, jer sam i sam dio tog miljea. Zašto je Isus ipak svoje apostole izabrao između muškaraca? Poul Tornier tvrdi, zato što je ovima povjerio misionarsku zadaću za mase – što u društvu onog vremena žena ne bi mogla prihvatiti. No, ostaju mnoga otvorena pitanja. Jedno je sigurno i ovo: kakvo je naše društvo, je li se ono što promijenilo nakon dvije tisuće godina? Jesu li žene na čelnim položajima samo sporadična pojava ili varljiv sjaj? A kada zauzmu mjesto na vrhu, moraju li se ravnati više razumom nego srcem, više objektivnom spoznajom nego osjećajima? I time u sebi moraju potiskivati druge vrijednosti – iracionalne, subjektivne, osjećajne, emotivne, osobni odnos među ljudima zarad „muških pravila igre“.

Intuicija je vidljiva i u vjerskim tajnama. Vjera dakako postavlja našem duhu važna intelektualna pitanja koja moramo objektivno proučavati, ali svi ipak osjećaju (i teolozi neprestano ponavljaju) da je logička inteligencija nemoćna razumjeti vjerske tajne, kao i tajne ljudskog života. Stoga sva teologija može izgledati kao nadljudski napor da se intelektualnim načinom shvati ono što se na taj način ne može shvatiti.

Neke se „Crkve“ danas hvale svojim ženskim biskupima i pastorima, no je li to poslanje žene ili je to tek feministička zamjena na koju Isus nije pristao? Ili žena u svom posljednjem koraku koji čini kroz povijest u borbi za ravnopravnost treba prepoznati sebe na osebniji način: žene ravnopravne u društvu, ali ne u zamjenu za očinstvo ili kao dokaz da mogu biti i tamo gdje su tradicionalno bili muškarci – već radi ozdravljenja naše civilizacije, dajući joj ono što joj nedostaje – smisao za osobu?

(nadahnuto iz *Poslanje žene*,
Poul Tornier)

Uz Godinu posvećenog života

Sretna i ostvarena osoba

Razgovarala: Katarina Čeliković

Zvonik: Draga s. Silvana, župa sv. Roka u Subotici poznaje Vas kao veoma radosnu osobu, kao časnu sestru koja za svakoga ima osmijeh i lijepu riječ. U Godini posvećenog života želimo čitateljima Zvonika približiti redovnički život. Recite nam jesti li Vi sretna i ostvarena osoba.

S. Silvana Milan: Što da vam na to kažem. Ja sam zaista sretna osoba. Vjerujem da me je Gospodin pozvao jer inače ne bih tolike godine ostala u samostanu. Kad Gospodin zove onda daje i potrebne darove i milosti za taj način života. Sada radim ono o čemu sam kao mala maštala i sretna sam. Sretna i ostvarena jer me Bog ljubi. Hvala mu...

Zvonik: Koliko dugo ste redovnica i kako je došlo do odluke za ovaj poziv. O kakvom ste još zvanju razmišljali kao mlada osoba...

S. Silvana Milan: Rodila sam se u obitelji koja je brojila pet sinova i dvije kćeri. Otac i majka su se doselili iz Vrlike u Gradinu koja je danas poznata po Gospinim ukazanjima iz 1997. godine. Rasla sam u okruženju ljubavi i radosti. Vjera i vjerski život nam je bio nešto najnormalnije i nikada nije bilo pitanje zašto idemo u crkvu iako u to vrijeme nije bilo lako iskazivati svoje vjerske osjećaje. Znao se dogoditi da dobijemo i slabiju ocjenu u školi radi toga što idemo u crkvu i na vjeronauk. Kako sam odrastala, tako su se u meni počela javljati pitanja što želim biti i raditi. Maštala sam da ću biti učiteljica, krojačica jer sam voljela lijepu odjeću, pjevačica, itd.

Jedne korizme u našoj župi su se održavale Misije. Za tu prigodu došli su o. dominikanci koji su i nama djeci posvetili jedan večernji program. Prikazali su nam film o sestrama u misijskim krajevima što me jako oduševilo. Odmah poslije sam pitala za adresu gdje da se javim jer želim biti kao one sestre iz filma. Pater Drago Kolumbatović koji i sada živi u gradu Korčuli dao mi je adresu sestara dominikanki ali providnost je htjela da odem u Sestre Kćeri Milosrđa isto na Korčuli ali u Blato. Prve zavjete sam

imala u 18. godini a doživotne u 23. godini i od tada su prošle pune 42 godine – kako vidite dosta dugo sam redovnica.

Zvonik: Čime se redovnice bave u samostanu – kako Vam izgleda dan? Je li Vam teško živjeti u zajednici različitih ljudi?

S. Silvana Milan: Naša glavna svrha je posvećenje, nasljedovanje izblize Krista, a tek tada dolazi rad i obaveze koje svaka prema svojim dužnostima obavlja. Dnevni red koji imamo nam pomaže da svoje vrijeme dobro iskoristimo. Sastajemo se četiri puta na dan u kapelicu na molitvu. Ujutro prve časove dana posvećujemo molitvi časoslova i razmatranju. Poslije doručaka svaka ide na svoju dužnost. Molitvu šestog časa molimo prije objeda koji je otprilike u 12,30. Poslije podne, ako se ima vremena, malo se odmorimo, inače je svaka opet na svojim dužnostima. U večernje sate molimo časoslov i kronicu koju mi redovito molimo s vjericima u crkvi. Za vrijeme večere se zajednica nađe u malo dužem razgovoru i, kako mi to kažemo, u rekreaciji kada iznosimo svoje doživljaje tijekom dana. Zadnju molitvu dana Povečerje molimo prije spavanja. Tako otprilike izgleda naš dan iako ima nekada i iznimaka, ali se nastojimo držati reda.

Mi smo jedna obitelj – zajednica koja živi svoje posvećenje, a iz toga proizlazi i služenje crkvi i svojoj Ustanovi kao ketehete, odgojiteljice, medicinske sestre, profesori, voditelji crkvenog pjevanja itd. Svakako da imamo ponekad problema, i mi smo ljudi sa svojim dobrim i lošim osobinama. Da, ponekad je teško, ali vjerujte, imamo puno, puno više radosnih trenutaka živeti naše zajedništvo.

Zvonik: Imate li neki hobi i uopće slobodno vrijeme i kako ga koristite?

S. Silvana Milan: Na ovo je malo teže odgovoriti. Hobi? Kada sam bila mlađa, onda sam dosta vremena posvetila crtanju, a bavila sam se i pisanjem pjesama. Evo jedan refren od sada već zaboravljene pjesme, a glasi:

Pogledom si, Kriste, ti mene očarao, dopusti da ti pogled vratim i nemoj otići sada kada te pogledom svojim pratim...

Zvonik: Mislite da redovništvo ima budućnost?

S. Silvana Milan: Posvećeni život ima svoju budućnost jer Krist je taj koji poziva. Redovnički život izvire iz otajstava Crkve. To je dar koji Crkva prima od Gospodina. Svakako u povijesti Crkve su nicali novi redovi i zajednice posvećenog života i da bi odgovorili potrebama svoga vremena. Duh Sveti puše gdje hoće i kada hoće i vjerujem i danas podiže nove snage u svojoj Crkvi.

Završiti ću riječima naše majke utemeljiteljice bl. Marije Petković: *Zato radimo sve s ljubavlju, kako kaže sveto pravilo, za slavu Božju i spas duša, s djelima milosrđa, da bi svi bili utješeni i spašeni, slaveći tako Oca, kojemu neka bude vječna slava i hvala, s Isusom Kristom i Duhom Svetim, našom vječnom i jedinom ljubavi.*

Zvonik: Hvala za ovu nadu i svjedočanstvo. Neka, po zagovoru bl. Marije Petković, bude u Vašoj Družbi puno novih zvanja na slavu Boga i korist braći ljudima!

Ususret događanjima

Svetkovina
obraćenja svetoga Pavla,
zaštitnika Subotičke biskupije

nedjelja, 25. 01. u 18 sati
u katedrali bazilici
sv. Terezije Avilske

Katoličko društvo za kulturu,
povijest i duhovnost
„Ivan Antunović“ Subotica

priređuje predstavljanje knjige
„Recept“

Lazara Novakovića

u četvrtak, 29. 01. u 19 sati
u vjeronaučnoj dvorani
župe sv. Roka u Subotici.

O knjizi će govoriti:
pročelnik Izdavačkog odjela Društva
dr. sc. Andrija Anišić,
ravnatelj Zavoda za kulturu vojvo-
đanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** i
autor.

Don Bosco slavlje u Novom Sadu

Župna zajednica u crkvi Imena
Marijina u Novom Sadu proslavit će u
nedjelju 1. 02. veliki salezijanski jubi-
lej, 200 godina od rođenja sv. Ivana
Bosca. **Koncelebrirano misno slavlje,**
koje počinje u 15 h, predvodit će beo-
gradski nadbiskup i metropolit (i sale-
zijanac) **mons. Stanislav Hočevan,** a
župnik i novosadski dekan **preč. Ro-
bert Erhard** poziva sve na ovo slavlje,
te na druženje koje će uslijediti.

Književno prelo u Subotici

petak, 13. 02. s početkom u 18 sati
u HKC „Bunjevačko kolo“
priređuje Hrvatska čitaonica

Zaručnički tečaj

u ponedjeljak, 9. 03. u 19,30 počinje
zaručnički tečaj za mlade od 17. godine
naviše i za one koji se uskoro namjera-
vaju vjenčati.

Na mađarskom jeziku isti tečaj poči-
nje 16. 03.

Harambašićeva 7

In memoriam

Manda Skenderović
rođena Buljovčić
(1922.-2009.)

Prije šest godina na-
pustila nas je naša draga i
voljena mama, baka, pra-
baka i rođaka Manda Sken derović. U mo-
litvi se je rado sjećaju njezini najmiliji:
kćerka **Marica**, sin svećenik **Ivan** iz
USA, sin **Veco**, kćerka **Klara Laloli** iz
CH, snaha **Matilda**, zet **Achille Laloli** iz
CH; unučad: **Ivica** sa suprugom **Sneža-
nom**, **Klara**, **Marko** sa suprugom **Kati-
jom** iz CH, **Marco Laloli** iz CH, **Su-
sanne** sa suprugom **Lucom Borsotti-
jem** iz CH te prauučad: **Ivana**, **Dario** i
David kao i sva ostala rodbina i prijatelji.

Sveta misa za nju bit će slavljena u
nedjelju 22. veljače 2015. u 17 sati u crkvi
sv. Roka u Subotici.

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“
24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3 SRB 24000 Subotica
e-mail: drustvoia@gmail.com mob.: +381643226613; tel: +38124600240
Dinarski broj računa: 310-210508-62 NLB Banka A.D. Beograd
Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva „Ivan Antunović“

mr. sc. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. sc. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru: Ministarstvo vera R. Srbije, Grad Subotica,
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
i Hrvatska biskupska konferencija

Hrvatska čitaonica

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalv.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

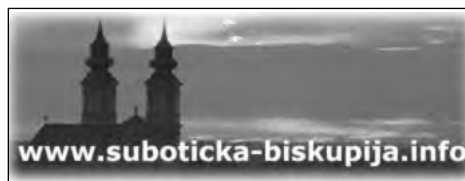
RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/692-265; 011/3349745

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLAVIŠTE: 99,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VEDNIK: 88,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:
Zvonik,
Hrvatska riječ

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozems-
tva mogu poslati na biskupijski račun s nazna-
kom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200533294

Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhov-
nost „Ivan Antunović“, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Božićna pastirska igra u Somboru

Božićni igrokaz u župi Rođenja BDM u Subotici

Katekumeni u župi sv. Roka u Subotici

Uredništvo emisije mladih u novim prostorijama Radio Marije

"Razgovor" u okviru Dana biskupa Ivana Antunovića

Božićni blagoslov obitelji u Maloj Bosni

*zora sviće, njive su pod snigom
a na prelu nebrojeno svita
svi mirišu na jabuke rane
i na čiste sobe podmazane*